

Flacăra
Revista Culturală
Regională
Hunedoara
NR. 4 (77) - 15 FEBRUARIE 1956

Apropierea alegerilor intensifică tot mai mult activitatea politică a agitatorilor Frontului Democrației Populare. În fotografie: un grup de agitatori plecând de la una din Casele alegătorului din raionul I. V. Stalin, spre casele cetățenilor.

COPERTA I: Scenă din piesa „O chestiune personală” de Al. Stein, reprezentată la Teatrul Național „I. L. Caragiale”. În fotografie: Marcel Anghelescu (Hlebnikov) și Eva Pătrășcanu (Mariana), (citiți însemnările de spectator din pag. 24).

Fotografie de A. LOVINESCU

COPERTA a IV-a: Directivele celui de-al II-lea Congres al partidului prevăd pentru al doilea cincinal dezvoltarea pe scară largă a industriei maselor plastice, realizându-se capacități de producție de peste 10.000 tone anual. În acest scop institutele de cercetări ale industriei chimice depun o activitate intensă de studii și cercetări, realizând succese importante. Fotografia noastră reprezintă studierea rezultatelor sudurii cu ajutorul curenților de înaltă frecvență a policlorurii de vinil (vinilin), la Institutul de cercetări chimice din Capitală.

Fotografie de A. LOVINESCU

LA CAMERA DEPUTATULUI

Două orașe s-au chemat la întrecere: Orașul Stalin și Sibiu. S-au chemat la întrecere pentru a-și îmbunătăți activitatea gospodărească: cât mai multe școli, străzi pavate, parcuri, blocuri de locuit, problema apei, a iluminatului, spitale, viață culturală, salubritate... Câte nu s-a făcut? E o activitate febrilă de început de an, de început al celui de-al II-lea cincinal, activitate în preajma alegerilor pentru sfaturile populare...

Am petrecut o zi la Sfatul Popular al Orașului Stalin. Nu în biroul președintelui, nici în birourile vicepreședinților. Realitățile le-am cunoscut în Camera deputatului. Aici poți afla multe lucruri interesante. În primul rând, am auzit de întrecerea cu orașul Sibiu. Lucrul acesta nu mi l-a spus nici tovarăsa Maria Molnar, vicepreședinta de la Camera deputatului, și nici nu l-am desprins de pe vreo lozincă afișată pe pereți; l-am aflat de la oameni simpli, de la cetățeni, de la membrii comitetelor de stradă, de la deputații orașului. Am văzut aici, la Camera deputatului, bărbați și femei ocupându-se de treburile orașului și de nevoile cetățenilor. Sînt activiștii voluntari ai sfatului: sprijină comitetul executiv. În același timp, sînt activiștii propriei lor cauze. În fond, orașul nu este al lor? Ei dau sugestii, vin cu propuneri, iar comitetul executiv îi sprijină.

...Dumitru Bobiță este muncitor la uzina de tractoare „Ernst Thälmann”. E tinichigiu. Omul acesta tînăr, robust, calm, este secretar al unei organizații de bază P.M.R. din uzina noastră. La el în cartier, în Schei, a fost ales deputat al circumscripției 213.

Dumitru Bobiță își împarte timpul liber între treburile personale și cele obștești.

— Uite, tovarășe— i-au zis într-o zi cîțiva cetățeni — ne-ar trebui un magazin alimentar și n-ar strica să avem și noi un depozit de petrol, să nu umblăm prin alte cartiere. Dumneata ești doar deputatul nostru; vorbește la sfatul sfatului ne-o da!

De cele mai multe ori problemele ridicate de cetățeni și-au găsit înfăptuirea. Așa a fost și cu introducerea și extinderea rețelei de gaz metan. Însă, în această problemă, Bobiță a dat cetățenilor un sfat:

— Să ajutăm și noi, grăbind treaba prin muncă voluntară, și vom avea mai repede gazul metan.

Oamenii l-au ascultat și aproape toți locuitorii din Schei au astăzi gaz.

Acestea s-au întîmplat anul trecut. În ultimele luni, însă, lucrările de instalare a gazului metan au mai sistat...

Virgil Neagu este membru în comitetul cetățenesc al circumscripției 22. A venit și el la Camera deputatului tot pentru a discuta problema gazului metan. În cartierul său nu fusese încă extinsă rețeaua. Fiindcă nu i s-au dat nici atunci asigurări că se va introduce gazul metan și în strada sa, Virgil Neagu a afirmat în gura mare și cu siguranță:

— Vom avea, totuși, și noi gaz metan!
— De unde ești atît de sigur? — l-a întrebat un cetățean.

— E sigur! Ascultă!

Și scoțînd din buzunar o broșură, reprezentantul cetățenilor din circ. 22 citează:
„Se va mări de două ori cantitatea de gaze distribuite populației, introducîndu-se alimentarea cu gaze în încă opt orașe și dezvoltîndu-se rețeaua existentă”.

→
Deputatele Maria Molnar, Frida Mițulski și responsabilă comisiei de femei de pe lângă sfatul popular regional, Epure Maria, la Camera deputatului.

— Iacă, v-am citit din Directivile Congresului al II-lea al partidului; și dacă scrie aici, e sigur că și în cartierul nostru va fi gaz! — a adăugat Virgil Neagu.

La Camera deputatului a sosit și tovarăsa Frida Mițulski, deputată la circ. 20. Vine de la munca profesională: e inspector la secția comercială. Se așează la o masă. Alături se află Maria Simon, deputată a circ. 181. E casnică. A intrat și deputatul Simion Grozea, de la circ. 143. A sosit direct de la treabă. E ceferist, cantonier. Pînă acum o oră a supravegheat linia ferată și a controlat trecerea trenurilor.

...Funcționarii sfatului popular au plecat de mult. Ora e tîrzie, dar, unul după altul, deputații, delegații de stradă, membrele comitetelor de femei vin la Camera deputatului.

Iată că vine și Herț, președintele comitetului cetățenesc din circ. 124. O dată cu el, sosesc aci o femeie și un bărbat. Toți aceștia vin de la treburile. Sînt oboșiți, dar gata să încingă o discuție asupra oricăror probleme ridicate de gospodărirea orașului. Sîntem în fața alegerilor. Deputații veniți aici răsfoiesc un album recent alcătuit: fotografiile, zeci de fotografii; fiecare reprezintă o realizare gospodărească a sfatului. Încă un magazin, încă o școală, încă un parc sau o creșă.

Dar cetățenii vor să mai afle un lucru: care sînt proiectele sfatului pentru anul 1956? Ce realizări s-au propus? Răspunsul l-a dat chiar președintele sfatului orașenesc, într-un articol de gazetă. Acum — în noapte — la Camera deputatului, reprezentanții cetățenilor discută acest articol — studiază proiectele sfatului. Iată: încă în primul trimestru al anului — chiar la începutul primăverii — Orașul Stalin va avea un teatru de operetă. Lucrările sînt aproape gata. Va fi un teatru elegant, cu 500 de locuri, cu cortină metalică și foaiere luxoase. În al doilea trimestru, vor începe lucrările de construcție a operei și teatrului de stat. În vara aceasta se va termina clădirea căminului studențesc. Nici problema transporturilor nu va fi neglijată: la sfîrșitul celui de-al doilea cincinal orașul va avea troleibuse. Pînă atunci se va completa parcul de autobuse. Despre toate acestea, și încă despre altele, cum ar fi viitoarele parcuri, spitale și străzi, au discutat delegații cetățenilor.

De mîine, lucrurile acestea le vor discuta și cetățenii din cartiere. O dată cu conducătorii sfatului popular, vor pune și ei umărul; orașul lor e doar în întrecere cu orașul Sibiu. Care din aceste două orașe se va gospodări mai bine? Care din ele se va înfrumuseța mai mult în anul 1956?

Colectivistul Marin Ciobănescu și-a ales ca decor fotografic cele 1000 zile-muncă ale sale. De fapt poza e oricum infidelă. Ar fi trebuit să fie așezat pe numai puțin de 150 de saci. Ca membru al colectivului, Marin Ciobănescu a putut să-și ridice o casă nouă, să cumpere 10 oi și o vacă, să împlinească bălățul cel mic o veche dorință, cumpărându-i o bicicletă, iar zilele acestea să-și mărite fata cea mai mare (nu e vorba de zestre, ci de o nuntă de pomină, care a costat mai bine de 7000 lei).

Tovarăși noi

de Liviu MAIOR

Fotografiile autorului.

Pentru cei din Ceacu, soarele răsare în dreptul lacului Călărași. Atunci, pentru câteva ore, toată pînza iezului se acoperă de o strălucire orbitoare, asemănătoare aceleia pe care o dau scînteierile staniolului. Urcă apoi alene, pînă în miezul cerului, se arcuiește peste sat și cade în spatele lui.

Cîndva, cu sute de mii de ani în urmă, în drumul ei spre mare, Dunărea își proptea aci apele-i turburi. Apoi, schimbîndu-și deodată cursul, malul ei stîng rămase părăsit, stingher, așa cum îl zărim și azi. În mîlul bogat, pe care fluviul l-a lăsat prinos generațiilor următoare, viața a încolțit repede și triumfătoare.

Stăm în sediul colectivei din Ceacu și mă gîndeam la toate acestea. În aceeași cameră cu mine, doi țărani: Gheorghe T. Ceacu și Vasile Cuțer. Amîndoi veniți să întrebe ce trebuie să facă pentru a intra în colectivă. Primul, stă-

pîn pe trei hectare. Al doilea, avînd cîteva pogoane în plus.

S-a scotit pînă nude mult că plugarul și patima nestăvilită pentru pămînt se înfrățesc în același trup.

Dar iată că aceiași țărani, ieri gata la orice pentru păstrarea peti-cului propriu de ogor, înțeleg astăzi că unirea de bună-voie a țărilor, împrăștiate în mici loturi individuale, este cea mai sigură cale nu numai de păstrare, ci mai ales, de sporire a rodniciei ogorului, a bunăstării fiecăruia.

S-au împlinit șapte ani de la înființarea colectivei din Ceacu. Locuitorii satului cer acum, în masă, înscrierea în gospodărie. În numai șapte ani de zile, oamenii au ajuns să socotească greșite învățămintele unei tradiții de secole, au ajuns la concluzia că lupta vană de agonisire, dusă de unul singur, nu i-a împins cu nici un pas mai departe, spre fericire.

Despre începuturi și despre Inginerul Neagu

Acum trei ani, sosea la Ceacu, pentru a-și prelua postul de agronom al colectivei, inginerul Vasile Neagu. Era vreme de iarnă și tîna-rul venise îmbrăcat în pantaloni de schi, acoperindu-și capul cu gluga unui hanorac. În comună, veselie ca de sărbătoarea „cucilor” — o veche tradiție locală, care cere ca, în prag de primăvară, oamenii să-și pună măști și să se atingă unii pe alții, cu niște pămă-tufuri, pentru a-și da noroc pe un an întreg. L-au văzut venind.

— Ne-a sosit un cuc de la oraș! — strigă un șugubăt.

Au rîs pe infundate. Dar aflînd cine e „cucul”, colectivității au venit să-l întrebe pe presedinte:

— La noi la colectivă, agronom? Cine-l plătește? Noi toți, adică?

— Stați, fraților! Tovarășul este salariat al statului. Țara noas-

tră cheltuiește bani grei pentru a ne trimite specialiști care să ne ajute să sporim recolta. De ce nu te gîndești, înainte de a vorbi, tovarășe Druncea?

★

— Cu ce începem, tovarășe Neagu? Nu mai fi amărit. Într-o săptămîină, n-ai să smulgi din sufletul oamenilor ceea ce s-au învățat să facă de ani întregi.

— Nu sînt. Începem încă de mîine să semănăm grîul în cruce, pe tarialele rămase nesemănate. Peste o săptămîină, trecem la porumb. Îl semănăm în pătrat...

— Adică, mereu așa? Bine tovarășe, ne-ai crucit grîul, ne-ai pus la două poște un cuib de porumb de celălalt, iar acum bagi dinții boroanei peste semănături! Nu mai rămîne fir răsărit!

— Țîfnos te-a mai făcut mama, bade! Lasă-mă să mai trăiesc pînă la toamnă. Atunci să vorbim.

— Nu zic nimic! Grîul și porumbul s-au înălțat frumos. Dar ia-

ca, încă o chestie: ce ne trebuie nouă bumbac? În țară la noi, tarlale cu bumbac? Milne ne pui să semănăm alte alea — banan sau nucă de cocos...

— Și dumneata ești acela care te opui, tovarășe Drucea?

— Să mă bată sfântul, dacă am știut, pînă azi, că orezul se seamănă. Credeam că se face la fabrică, ca grișul. Ce fel de om e inginerul vostru, nene Drucea?

— Pare să fie priceput. Doar e inginer de colectivă! Ai văzut cum s-a făcut de frumos bumbacul nostru? Cu orezul... știu eu!...

Toamna lui 1955:

— Cît ați scos anul acesta, Drucea nene?

— 4000 kg porumb la hectar. 2009 kg grîu. Voi, tot ca anul trecut?

— Tot: porumb, 2000; grîu, sub 1000!... Ascultă: ce dracu de fierăraie puneți în grajdurile astea mari, pe care le-ați construit?

— Lucrul dracului: adăpători automate, vecine. Vita calcă cu piciorul pe o tălpiță și apa-i curge în scoc. De cîte ori îi e sete.

— Nu se poate vorbi serios cu tine!

— Vino să le vezi...

ianuarie 1956:

— Peste o lună, punem motorul în funcție.

— Bine-i de voi, colectivisti. Scăpați de lămpile de gaz.

— Care colectivisti? Lumina e pentru toată lumea. Colectiva s-a muncit s-o aducă întregii comune.

Ion Achim și vecinul său

P o aceeași uliță, vecini cu casele, stau Ion Achim și Vasile Cuțer. De vreme îndelungată ei sînt prieteni buni, și la necaz, și la bucurie. Acum cîțiva ani Ion Achim a intrat în colectivă. Vasile Cuțer a stat să mai aștepte.

— Tu, Achime, ai un biet hectar de pămînt. Sărăcie goală. Mai rău decît atît, nu poate să-ți fie nici în colectivă. Eu am însă trei hectare. Am ce culege și-oi mai să cumpănesc o vreme...

În prima toamnă Ion Achim a cîrnat acasă 80 de saci cu cereale, și-a cumpărat o vacă și a putut tăia doi porci grași.

Înceindu-și socotelile unui an de trudă, Vasile Cuțer a suspinat:

— Cu trei hectare, tot sărăcie. Musai să mai strîng ceva pămînt. Costea Dumitru ar avea două pogoane de vînzare. Lupt să le iau. Imi vînd scroafa, mieii, vițelul...

În sinea lui și-a mai făcut și alte planuri: să dea tot grîul, să rămîna numai cu mîlaiul, să amîne îndeplinirea unui plan vechi, acela de a-și ridica casă nouă...

Ion Achim s-a pomenit însă, dintr-o dată, plin de produse și bani. Pentru traiul său modest de pînă acum, îi erau necesare un sfert din bunurile căpătate. Hainele pentru iarnă țesute în casă, plăpumile și mobila — tot ce avea pînă acum — parcă-i ajungeau și nu rivnea altele. Surplusul de bunuri primit din colectivă i se părea — în mod ciudat — ca un plocon cu care nu știa ce să facă.

Într-o zi băiatul cel mic veni să-i spună:

— Tataie, ce ușor mi-ar fi să merg la școală cu bicicleta!...

Iar fata cea mare:

— Tăicuțule, în sat sînt atîtea fete de colectivisti care poartă coas la mîină!

Și-i cumpără băiatul biciclete, iar fetei coas. Pe urmă se căi: „Ce minte nechibzuită! Cînd sînt atîtea lucruri de luat: haine pentru el și nevastă-sa, un patefon, perdele pentru camera din față!”

Și gustul pentru obiecte, absolut străine de viața sa de pînă acum, începu să-i crească de la o zi la alta.

În toamna următoare, 1954, Achim a cîrnat și mai multe produse, a pornit să-și zidească o casă nouă, să-și cumpere oi și să taie trei porci dolofani. Venind la el, Cuțer îl întrebă într-o zi:

— Am auzit că formați o fanfară a colectivei, că se vor cumpăra instrumente de zeci de mii de lei. Atîția bani pentru niște lucruri fără folos?

Dar în sinea lui se gîndea la mai multe. Vrînd parcă să întreb, dar neîndrăznind: la ce naiba să cumperi fetei un coas, să-ți faci al treilea rînd de haine, să dai banii pe un patefon?...

1955.

Diferența de cîștig a fost și mai izbitoare. Două familii, cu același număr de brațe de muncă, trudindu-se la fel de mult, au obținut următoarele recolte:

Produse	Ion Achim (intrat în colectivă cu un ha)	Vasile Cuțer (de pe cele 3 ha)
Grîu	3200 kg	1500 kg
Porumb	6000 kg	2400 kg
Floarea-soarelui	400 kg	0
Orz	750 kg	0
Fasole	800 kg	0
Vin	350 kg	0
Bani	3500 lei	0
Lină, bumbac	10 kg	0

Dacă în primul an Achim nu știa ce să facă cu banii, acum nu se mai încurcă în astfel de gînduri. Încă înainte de primirea produselor, își chibzuisse toți banii pe o mulțime de lucruri trebuincioase. Vasile Cuțer venea, ca și pînă acum, în casa lui. Se găsea întotdeauna aci o gustărică și un păhărel de vin bun. Dar pe zi ce trecea, se simțea, intrînd în casa lui Achim, ca o rudă săracă. Îl umileau lucrurile multe din locuința vecinului său și se rușina că nu poate să-l invite și el la un pahar.

Din toamna aceasta Achim se puse cu tărie să-l atragă în colectivă.

— Ce nevoie aveți voi de mine? — răspundea Vasile.

— Ascultă, frate, mi-i fi tu vecin și prieten, dar numai din dragoste pentru tine nu te chem: colectivă-i mare și brațele de lucru puține. Avem nevoie de oameni.

Achim nu gîndea de fapt în felul acesta. Munca în colectiv, conștiința generală care se naște în sînul unei colective îi îndepărtaseră egoismul și calculul meschin, individualist. „Într-o colectivă ca a noastră, ar putea tot satul să se fericească — gîndea el. E o sarcină omenoasă, în primul rînd, să-ți faci tovarășul să se înscrie”. Dar lui Cuțer îi vorbea în așa fel, ca acesta să-l creadă.

Mijlocașul Marin Ciobănescu

C a să locuiești într-o regiune cu pămînt fertil, ca aceea a Bărăganului, și să ai, pe deasupra, și opt hectare de pămînt înseamnă,

înainte de toate, a fi un om cu stare, invidiat de mulți din sat.

Așa a fost și Marin Ciobănescu. Opt hectare, doi cai, două vaci, mașină de secerat, prașitoare.

— Bine-i de Marin. Nu-i nici chiabur, să plătească dare îndoită, nicidecum, să mănînce mîlai copt. E mijlocaș! — spuneau oamenii.

Dar într-o zi, cineva îi zise:

— Ce faci, nea Marine? Ți s-a urit cu binele? Intri în colectivă?

— Intru.

S-au mirat mai ales mijlocașii de o seamă cu Ciobănescu și, printre aceștia, cu deosebire prietenul său, Ceacu T. Gheorghe.

Ce l-a îndemnat să apuce calea asta?

— Omul nostru mi-a mărturisit azi cinstit:

— Mi-am făcut și eu o socoteală: am opt hectare, dar is bătrîn ca să le mai pot munci cum trebuie. Copiii mi-au plecat de acasă, fiecare cu rosturile lui. O bună parte din pămînt ar rămîne în paragină. În colectivă sînt mașini, inginer, sîntem mulți cei cu care voi munci împreună. Pentru mine și nevastă-mea o să cîștig îndeajuns. Poate chiar mai mult decît acuma.

Printre frunțașii gospodăriei figurează iarna aceasta și Marin Ciobănescu cu familia sa. 1000 zile-muncă. Sau 11.000 kg cereale, mii de kilograme de alte produse și mii de lei. Sau un venit de 40.000 lei. Sau, cum ar calcula un funcționar, un cîștig net de 3300 lei lunar. Mai mult decît a avut el în oricare alt an al vieții sale, mai mult decît ar fi luat orice mijloc de pe pămîntul său.

Rîde din toată inima badea Marin Ciobănescu și-mi spune azi:

— Pe vremea aceea nu înțelegeam,

tovarășe, că, dînd la o parte mîndria de proprietar, mergeam în colectivă ca să am acolo mai mult.

Doi oameni: Vasile Cuțer și Gheorghe T. Ceacu

S ă ne întoarcem în biroul președintelui. Cei doi oameni nu ne mai sînt acum necunoscuți. Am aflat ce-i îndeamnă să dorească intrarea în colectivă. I-am ales pe aceștia doi, considerîndu-i reprezentativi pentru cele 41 de familii de țărani muncitori din comună, care, în ultima vreme, au fost deja primiți în colectivă. Căci soarta și calea de cumpănă a fiecăruia poate fi asemănată aproape întru totul cu cea străbătută de Vasile Cuțer și Gheorghe T. Ceacu.

Nu i-a luminat dintr-o dată nici vreun discurs fulminant (cum se arată adesea în rapoartele unor birocrati) nici patru nopți de tensiune psihologică (cum se înfățișează încă în unele nuvele și romane schematice).

Începuturile gospodăriei s-au făcut cu oameni ca Ion Florea, actualul ei președinte, care a luptat din dragoste pentru partid să înființeze colectivă, Ion Achim, care s-a hotărît pentru că „n-avea ce pierde”, sau ca Marin Ciobănescu, care și-a făcut socotelile pe care le-am văzut.

Dar pentru cei ce intră azi sînt alte îndemnuri: nu numai bunăstarea celor din colectivă, nu numai terenul de sport, baia populară, clubul, cramele și magaziele uriașe care se vor clădi, ci mai ales urcușul plin de perspective, spre cîmările bunăstării, al întregii gospodăriei.

La colectivistul Ion Achim acasă. Vecinul său, Vasile Cuțer, își scrie cererea pentru intrarea în colectivă. Ce e drept, pînă azi l-a fost greu să se hotărască, dar acum o va duce la gospodărie. „De data aceasta nu mai înfrîzlu” — ne spune el.

Un pamflet de HORIA LIMAN: COLON

Am în față două fotografii din Indochina trecutului. O femeie își poartă plugul pe umăr: un instrument de lemn lipsit de cuțit, tocmai bun pentru a zgîria pământul la suprafață. A doua imagine, a unor vremi apuse, ne arată cum jucau șah colonialiștii francezi: femeile așezate pe scaune, în pătrățelele „jocului”, purtau pe plăcuțe, fixate la capătul unui băț, semnele pieselor pe care le reprezentau; erau femei-pioni, femei-ture, femei-cai, femei-nebuni, femei-regine, femei-rege. Dar, în ultima analiză, toate „piesele” aveau aceeași valoare; jucătorii care le comandau mișcările de la distanță, ordonând schimbările de poziție ale „regilor”, ale „reginelor” sau ale „pionilor”, le acordau aceeași importanță ce se acordă în mod obișnuit unei țândări de lemn cioplit. Drepturi nu se cuveneau decât jucătorilor de șah, care aveau să simtă însă, nu după multă vreme, că muncitorii și țărani bravului Vietnam știu cum trebuie să se pună capăt unor asemenea „partide”.

Iar cum vechea zicală „cum e timpul, așa-i și spiul” continuă să-și păstreze valabilitatea, este imprudent să mai vorbești despre „misiuni civilizatoare”, despre „filantropie” și „progres”, acolo unde rănila a sute de ani de exploatare mai singurează încă și astăzi. Iată de ce au apărut romanțele despre „noul colonialism”, dichisite cu panglicuțe colorate țipător, doar-doar or înșela privirile și

August 1945. Stadionul municipal din Philippeville (Algeria) transformat într-un abator de oameni. Încă una din crimele săvârșite de colonialiștii francezi în numele „misiunii lor civilizatoare”, în Africa de Nord.

or suci mințile popoarelor „înapoiate”.

CUM SE MOARE FĂRĂ PREAVIZ

În anul domnului 1949, după ce a vestit omenirii întregi că hătrînul imperiu britanic s-a transformat într-o „asociație liberă” între metropolă și colonii, în vederea „lichidării ignoranței, mizeriei, și bolilor”, programul proaspăt scos de sub tipar al partidului laburist a proclamat, suflând în toate trîmbițele, că „vechiul imperialism a murit”. Și n-am apucat să-i cîntăm „veșnica pomenire”, să-i facem funeralii internaționale, cînd a răsunat — ca o sirenă care dă alarma — goarna de fabricație americană a lui Benjamin Gerif, de felul lui șef al Biroului teritoriilor

Am reținut o reflecție a pastorului Anderson, eroul lui G. B. Shaw din piesa „Discipolul diavolului”:

„Soldații cînd au nevoie de ceva, nu trag clopotul și nici nu strigă din capul scării. Ar fi prea simplu. Nu. Ei pun un gornist să sune din răspuțeri, pentru a neliniști tot orașul”.

Bătrînul Shaw, vorbind de soldați, se gîndea desigur la plutonieri. Soldații nu pot comanda gornistilor. În schimb, plutonierii nu numai că au calitatea aceasta, dar încearcă și o satisfacție deosebită cînd își aud intențiile mugînd... prin intermediul trîmbișei. Plutonierii și plutonierii-majori ai imperialismului american se deosebesc vizibil de acela la care ne-am referit mai sus. Ei încearcă să-și distimuleze intențiile, ordonînd gornistilor lor să trîmbișeze cîntece de veselie, exact atunci cînd urzesc planuri mai neliniștitoare. Un asemenea cîntecel foarte vesel este și acela despre anticolonialism, sau despre colonialismul „de modă nouă”. El abundă în acorduri grave, funerare, cînd e vorba de dispariția colonialismului „de tip vechi”, și are accente vivace sau de-a dreptul îndușetoare, cînd salută cu pâlăria mult ridicată nașterea noului prunc, neprihînit ca lacrima și sfios ca o domnișoară de penslon. „Colonialismul de tip vechi a murit, trîtască colonialismul de modă nouă!”

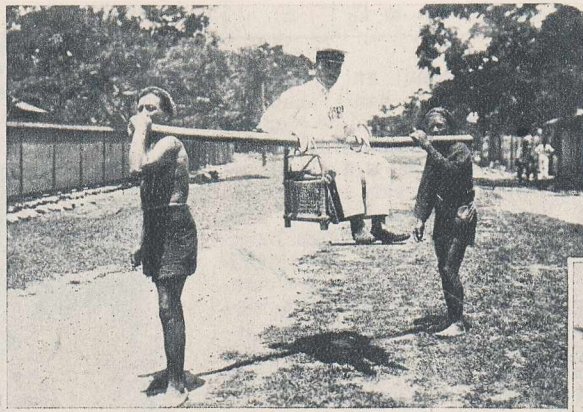
dependente din Departamentul de Stat, adică un fel de super-vătaf yankeu al coloniilor și semi-coloniilor. Luînd cuvîntul la Brookling Institut din Lake Forest (lîngă Chicago), ilustrul suflător din trîmbișă, a spus nici mai mult nici mai puțin decît că „obiectivul „punctului 4” al programului Truman este dezvoltarea teritoriilor coloniale înapoiate, pînă în momentul cînd acestea vor putea să se revolte contra metropolelor lor”.

Poate pentru că fiind american și, deci, de rasă mai superioară decît laburistii englezi, mister Gerif a simțit nevoia să se deose-

ne caracterizează: cine ne asigură că mai există cumva Africa sau America Latină, de vreme ce cărții se pot tipări în fiecare zi?

CEVA DESPRE CIVILIZAȚIA BARBARIEI

Un singur lucru par să uite — sau, mai exact, încearcă a-i face pe alții să uite — toți gornistii citați sau necitați de noi: că epoca noastră este martoră la manifestările unei boli cronice, o boală foarte gravă a putredului sistem capitalist, cînd milioane de oameni luptă în mod eroic pentru a scutura

Taivanul gema încă sub călcîțul clankalșiiștilor, sprijinți de neo-colonialismul american. Fotografia de mai sus este semnificativă pentru felul cum fratează clankalșiiștii populația Taivanului.

bească de proorociei britanici ai apoplexiei colonialiste, dar, este fapt că el a mers cu mult mai departe: mister Gerif a profetizat o apoplexie pe scară mondială. Și ar fi cucerit fără îndoială, titlul de cel mai spiritual dintre hazoșii trîmbișaiși ai „dispariției colonialismului”, dacă ziaristul yankeu Dwight Cooke nu ar fi scos de sub tipar o întregă carte, intitulată, cu un umor irezistibil: „Asia nu există”. Ceea ce înseamnă că, dacă „continentul galben” nu mai există, carevasăzică, a dispărut și colonialismul asiatic, dat fiind că nu se poate concepe efectul fără existența cauzei. Și dacă Asia nu mai există numai pentru că un ziarist american a scris o carte, de ce nu am duce raționamentul încă mai departe, spunînd — cu tot bunul simț care

jugul unei exploatare inumane, iar un pumn de îmbuibăți nu mai pot governa ca pînă acum.

„Atîtea orașe rase de pe suprafața pământului — scria Montaigne, în 1588, referindu-se la „cruciadele” aventurierilor colonialiști — atîtea națiuni spulberate, atîtea milioane de oameni trecuți prin sabie și cea mai bogată și mai frumoasă parte a lumii distrusă de dragul negofului cu perle și piper. Sărmane victorii!...” El nu putea ști că și în 1843, și în 1897, și în 1901, coloniile franceze — de la Tunisia și Algeria pînă la Madagascar și Noua Caledonie — vor fi înecate în valuri de sînge. El nu putea

să știe că, în 1899, venind să-i „elibereze” pe filipinezii răsculați împotriva tiraniei conquistadorilor spanioli, americanii generalului locotenent Nelson Appleton Miles își vor exercita, la rîndu-le, cu aceeași sălbăticie neînfrîntă, virtuțile de incendiatori și de asasini. El nu putea să știe că, pentru isprăvile lor cutremurătoare, autorii orgiilor de sînge din coloniile franceze, ca și aceia din coloniile britanice și americane, portugheze și spaniole, se vor alege cu buzunarele pline de aur și cu insigna Legiunii de onoare înfiptă pe reverul hainei îngrijit călcat.

Cîți dintre noi, citind pe Kipling sau pe Pierre Loti, nu s-au îndoișor de candoarea liliachie, inefabilă a paternelilor funcționari coloniali și de traiul paradisiac al indigenilor „de culoare”? Dar nu e rău să ne amintim de toate cîte s-au întîmplat în Mexic și în Peru, în Filipine și în Cuba, în veacurile trecute.

În 1843, guvernatorul general al Algeriei, Bugeaud, cerea populației țării sugrumate „să se supună Franței”. „În caz contrar — proclama el — voi intra în munții voștri, voi arde satele voastre și casele voastre, voi tăia copacii voștri fructiferi și... în fața lui Dumnezeu, voi fi perfect nevinovați de aceste dezastre”.

Cum ar fi fost vinovați de toate acestea, cînd jaful și abuzurile se petreceau „în numele domnului” și al „superiorității” rasei albe asupra „sălbaticilor” negri? Oare s-au făcut vinovați în fața lui Dumnezeu generalii Douglas McArthur și Ridgway, „eroii” masa-

Pe vremea cînd — înainte de proclamarea independenței Sudanului — guvernatorul englez Howe „pacifica” țara cu ajutorul sîrmei ghimpate.

ALISM „DE TIP VECHI”

Distracții colonialiste în vechea Indochină: o partidă de șah în care piesele de lemn sînt înlocuite cu indigeni.

relor din Coreea? Într-o convorbire cu Hermann Rauschning, Adolf Hitler mărturisea, cu o feciorelnică nocență: „În fața noastră se ridică sarcina reducerii populației străne... Trebuie să elaborăm tehnica

reducerii acestei populații. Cine poate să-mi conteste dreptul de a extermina milioane de oameni aparținînd unei rase inferioare, care se înmulțește ca insectele?” Vorbea, prin el, concepția despre relațiile internaționale a „noului colonialism”. Și iată că, împărțind, la rîndu-le, omenirea în „ieftini” sau „nevaloroși” și „scumpi” sau „deplin valoroși”, apologeții rasiști ai dominației americane asupra lumii cer, de asemenea, exterminarea celei mai mari părți a populației pămîntului.

Fără îndoială, ar fi să dovedim prea multă miopie, dacă nu am recunoaște că între „vechiul” și „noul” colonialism, este o mare deosebire calitativă. „Noul colonialism” nici nu merită ofensa unei comparații. Este evident că el folosește mijloace mai rafinate. La începutul veacului nostru, în insulele Filipine, generalul american Nelson Miles lansa cuvîntul de ordine: „Să fie uciși toți cei ce depășesc vîrsta de 10 ani”. În 1953, în Kenya, căpitanul Gerald Griffiths, trimis de guvernul Majestății Sale britanice să reprime voința de libertate a poporului, ordonă subalternilor săi: „Să fie împușcat orice negru care vă va ieși în cale”. El ținea, de altfel, și un grafic al celor uciși. Ba chiar mai oferea și premii de cîte 5 shillings pentru fiecare cadavru. S-au organi-

zat concursuri între unitățile britanice, pentru incendierea satelor. Sublocotenentul David Larder cheamă la întrecere: „Cine poate să dea foc la cele mai multe colibe, cu un singur chibrit”. „Vechiul colonialism” îi arunca pe negri în temnițe construite din cărămidă sau din piatră. David Larder povestește însă despre indigeni, băgați, cu sutele, în cuști de sîrmă, „exact ca fiarele la circ”. „Vechiul colonialism” folosea niște biete corăbii cu pînze și praful de pușcă sau, mai aproape de zilele noastre, binecunoscutele gloanțe dum-dum. El era un colonialism primitiv, un colonialism al bîței. „Noul colonialism” american vorbește prin intermediul bombelor cu bacterii și napalm și agită sperietoarea bombelor cu hidrogen. Ce să mai vorbim despre canibalii „țâietori de capete”, importați de colonialiștii englezi

Unite în America Latină se ridicau la aproximativ 173.000.000 de dolari; în perioada 1945-52 investițiile nord-americane totalizau 2.090 milioane dolari și dădeau profituri de 5.829 milioane. La intrarea lor în primul război mondial, Statele Unite datorau Europei 4,5 miliarde de dolari; astăzi ele sînt bancherul lumii capitaliste, pe care o acaparează cu o nemaîntîlnită lăcomie. Evoluția aceasta este perfect dialectică: un imperialism în bătrînește și agonizează, iar altul îl înșfacă în grabă, fără prea multe țîrguiele, fără prea multe scrupule inutile.

UNDE APAR COLȚII COLONIALISMULUI „DE MODĂ NOUĂ”

Cînd a vrut să exproprieze coloniile spaniole, Anglia a făcut Spaniei război. Noul colonialism are la îndemînă mijloace cu mult mai puțin

Un aspect obișnuit al felului în care, pînă nu de mult, munceau chinezii pentru profiturile colonialiștilor și ale clicii trădătoare ciankaiștice.

din Borneo în Malaya, pentru „a-i vîna pe bandiții din junglă”? Ce să mai vorbim despre operațiile „de curățire” din Algeria? Generalul yankeu Wheaton, călăul Filipinelor din 1902, a fost un pui de găină, pe lîngă generalul Ridgway; lordul Kitchener a fost un învățacel, în raport cu generalul Erskine, cu ale sale „lagăre de readaptare” și covoare de bombe de o mie de kilograme.

Este drept, colonialismul avea nevoie de un timp mai îndelungat, pentru a se coace. Priceperea vine întotdeauna paralel cu experiența. Dacă, în 1849, imperialiștii britanici au scos din India cereale în valoare de 858.000 lire sterline, valoarea cerealelor jefuite în 1901 se ridică la 9.300.000 de lire. Dacă între 1800-1825 au murit de foame un milion de indieni, între 1875-1920 au pierit 15.000.000. În 1913 investițiile de capital ale Statelor

grosolane. Nu de alta, dar — cum spunea nu demult „un om de culoare” — „nu se poate cuceri cu baioneta, inima unui popor nemulțumit”.

Să vedem acum, cum arată metodele care deosebesc „noul colonialism” de acela care „a murit”. Iată cel puțin o parte dintre ele.

Independență frauduloasă — Au simțit-o Filipinele, cînd, în schimbul așa-zisei independențe acordate în 1946, imperialiștii americani au obținut de la guvernul de quislingi indigeni, monopolul asupra tuturor materiilor prime ale insulelor, baze militare și „egalitate în drepturi” pentru cetățenii americani stabiliți pe teritoriul de loc independent republicii. A simțit-o Coreea de Sud, în care — după însăși afirmația lui „Chicago tribune” — „aproape un milion de oameni se hrănesc cu iarbă și

„COLONIALISM „DE MODA

coji de copaci“. Au simțit-o țările din America Latină acaparate de trustul „United Fruit Company“, „monstrul verde“ despre care savanții nord-americani Kepner și Soot-hill au scris, negru pe alb: „acest puternic concern desființează concurenții, dispune de guverne, cumpără linii ferate, distruge plantații, înghite societăți, asuprește pe muncitori, luptă împotriva mișcării muncitorești organizate și exploatează pe consumatori“, dispunând de închisori proprii și de o poliție proprie, bine înarmată și feroce.

De ce „independență“ totuși, fie ea și formală? Pentru că „independența“ este o diversiune necesară, acolo unde talazurile luptei pentru libertate amenință să-i înghită pe asupritori. „Vechiul colonialism“ cerea popoarelor coloniale să i se supună fără a crâni. „Noul colonialism“ — asaltat de hotărîrea milioanei de oameni din colonii, de a se scutura de el — trebuie să joace cartea mai subtilă a „independenței“... cu guverne marionete, dispuse să scoată castanele din foc pentru patronii lor.

Gubernare prin intermediari. — Măturie stau nenumăratele lovituri de stat organizate în America Latină de agenții spio-

najului nord-american pentru instalarea diverselor junte militare și a diversilor dictatori civili, la discreția Wall-Street-ului (Venezuela — în 1945 și 1948; Ecuador — în 1946; Bolivia — în 1946 și 1951; Peru — în 1948; Costarica — în 1948; Columbia — în 1953; lovitura de stat din iunie 1953, organizată cu complicitatea colonelului Armas a fost al 31-lea complot nord-american îndreptat împotriva Guatemalei și a adus la putere în această țară un aventurier care figura pe statul lui „United Fruit“ cu un salariu lunar de 150.000 de dolari).

În Franța poporul își dă voturile forțelor progresului, dar Wall-Street-ul este acela care hotărăște rotația lunară sau trimestrială a cabinetelor ministeriale; guvernele franceze din ultimii ani au amenajat generalului Gruenther, comandantul N.A.T.O., un cartier general în împrejurimile Parisului, desăvârșind astfel colonizarea *de facto* cu cea *de jure* a țării de către americani. Și același lucru se întâmplă în Luxemburg ca și în Italia sau în Germania occidentală.

„Vechiul colonialism“ stăpîn: prin forța armelor proprii, prin funcționarii trimiși din metropolă.

Chipul de fiară al supermanului yankeu, „civilizatorul“ Coreei. El este trimis acum în Germania de vest ca instructor al Wehrmacht-ului refăcut, pentru a-și valorifica „experiența“.

Torturile și umilințele la care coloniștii englezi îi supun pe locuitorii Kenyei, nu cunosc margini. În fotografie: încă un lot de negri este adus în lagărul morții de la Nairobi, capitala Kenyei.

„Noul colonialism“ își cumpără vătafi dintre indigeni — fie ei africani, asiatici sau europeni — și trimite numai controlorii pentru a asigura bunul mers al afacerilor.

„Ajutor“ adică infiltrare și acaparare. — Slăbiciunea pentru „guverne favorabile“ este adeseori măturisită de reprezentanții „noului colonialism“ american. Cazul falitilor, dar prea supușilor Li Man și Cian Kai-și, este edificativ. Marele capital din Wall-Street a făcut din „punctul 4“ al „programului Truman“ un puternic mijloc de infiltrare în țările înapoiate economiceste, ca și în cele dezvoltate. „Punctul 4“ este, de fapt, un „pact colonial“ de modă nouă, așa cum s-a exprimat, de altfel, și premierul indian Nehru: acest „ajutor“ — a spus el — „nu este altceva decât o formă camuflată a colonialismului“. În Australia, trusturile americane, venind în urma „ajutorului“, au acaparat industria extractivă și prelucrătoare de materii prime. În Algeria, 99,98% din producția de petrol aparține companiei Standard Oil Company of New-Jersey, iar petrolul din Maroc — ca, de altfel, și bazele aeriene de la Nouasseur, Sidi-Slimane, Ben-Guerir, unde staționează bombardiere atomice — se află, de asemenea, în mâna imperialiștilor americani.

„Principalul factor pentru a determina ajutorul ce-l putem da popoarelor asiatice — a spus Philipp Jessup — este de a ști în ce măsură ele sînt pregătite să susțină guverne opuse comunismului“. S-a văzut că popoarele nu manifestă asemenea dispoziții. Guverne, însă, se mai găsesc, pe ici, pe colo. Și „ajutorul“ american nu le ocolește cînd se

NOUĂ

dovedesc „favorabile”. Mai rentează uneori.

O nouă împărțire a coloniilor. — Philipp Jessup este, de altfel, un diplomat de o mișcătoare sinceritate. El a spus-o fără ocolișuri: „Noi ne vom opune imperialismului, atunci când va fi practicat de alții”. Și așa au și făcut. Imperiaștii americani contestă „drep-

turile juridice” ale imperialiștilor francezi în Africa de Nord, dar susțin cu mult elan „drepturile juridice” ale trupelor americane de a ocupa teritoriile din această parte a lumii, ca și Franța metropolitană însăși. În Malaya avioanele și bombele cu napalm sînt furnizate de S.U.A., care scot de acolo cositor și cauciuc. John Foster Dulles, obișnuit să spună „albă” cînd gîndește negru, declară: „Statele Unite se ridică împotriva colonialismului”. Dar, în același timp, el sprijină colonialismul portughez în Goa, nu numai pentru că fișia aceasta de pămînt indian a fost trecută prin foc și sabie de aventurieri veniți aci din Portugalia, în 1506, pentru a o jefui. Și, mai ales, pentru că în Goa staționează vase de război americane și avioane de bombardament ale Statelor Unite. În 1953, 80% din cheltuielile legate de „războiul murdar” din Indochina au fost acoperite de Statele Unite. Oare de ce? A mărturisit-o însuși Paul Reynaud, politicianul francez dolarizat: „Voi, americanii, extrageți din această țară 80% din cauciuc și 52% din cositor. În Indochina, noi apărăm mai curînd interesele voastre decît pe ale noastre”. Și iată cum, încetul cu încetul și fără masă verde, rechinul cel mare se îngrașă înghițind peștele mai mic. Este, practic, o nouă împărțire a coloniilor — o împărțire... unilaterală. „Noul” colonialism american nu se satură cu puțin. Iar deocamdată el se ospătează pe socoteala altora, folosind... mijloace pașnice. „Vechiul colonialism” obișnuia să recurgă la argumentul armelor.

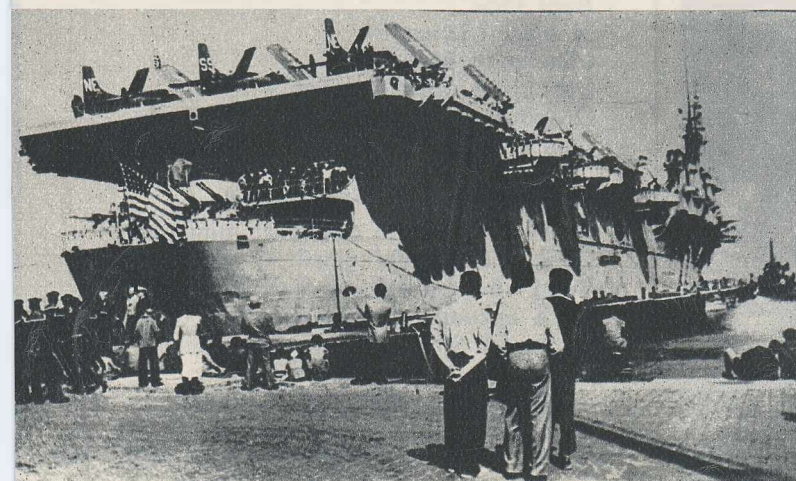
Geografie made in S.U.A. — Ceea ce nu înseamnă însă că rechini nu se înțeleg între ei, atunci cînd e vorba de planurile comune împotriva popoarelor și, în primul rînd, împotriva lagărului socialist. O mărturie este organizarea diferitelor „blocuri” și „bloculețe”, „pacte” și „păctișoare”, îndeletnicire care a devenit o adevărată manie pentru cavalerii colonialismului „de modă nouă”. Iar harababura aceasta a „blocurilor” prezintă uneori aspecte din cele mai distractive. Astfel, cu prilejul constituirii „blocului atlantic” — care are, pasămite, ca toate celelalte „blocuri”, un caracter „regional” — Turcia a părăsit apele Bosforului și s-a trezit scăldată de valurile Oceanului Atlantic.

Un vechi proverb indonezian spune: Oricît de bine ar fi împachetat, utreziciunea răspîndește mirosul ei... Probabil că acest proverb a inspirat articolul ce demască pactul gresiv S.E.A.T.O. apărut în ziarul urghiez indonezian „Merdeka”, sub titlul: „Pactul defensiv al Asiei de sud-est duhnește a colonialism”.

...arcă pentru a preciza și mai bine părerea popoarelor Asiei despre politica agresivă a S.U.A., lată cum ună un titlu din ziarul burghez birman „The Burman”: Cea mai mare rimejdie pentru pacea lumii vine de la imperialismul american”.

„Ajutor” american pentru popoarele coloniale înfometate: avioane cu reacție, tunuri, tancuri... Iată cum arată colonialismul „de modă nouă” al Statelor Unite, care la locul colonialismului „de tip vechi”.

Poate drept compensație, Anglia a fost primită în „blocul” deopotrivă „regional” de la Bagdad, deși în acesta — ca și în cel al Atlanticului sau al Pacificului — rolul de calif îl joacă tot Statele Unite ale Americii. Numai că...

Țările „pactului de la Bagdad”, de pildă, constituie așa-zisa „centură nordică” a sistemului de atac proiectat de „noul colonialism” american, la granița Uniunii Sovietice. Dar un stat mic ca Iordania nu poate fi convins să adere la el, deși comandantul legiunii arabe din această țară este generalul englez, arabizat de circumstanță, Glubb-Pașa. Nici Egiptul și nici Siria n-au putut fi convinse să se lege în „centura nordică”, în timp ce situația internă a Irakului — membră a „centurii” — nu e prea liniștitoare din punctul de vedere al mata-dorilor „noului colonialism”. Nu fără temeinice motive observa „New-York Times” că „pămîntul tremură între Marea Caspică și golful Persic și dificultățile sînt aci mult mai profunde decît cel mai profund dintre puțurile petrolifere”.

Este semnificativă o declarație recentă a lui John Foster Dulles. Exprimîndu-și dorința de a vizita cîteva țări din Asia, secretarul de stat american a spus: „Dacă aș călători ca un simplu turist, numărul acestor țări ar fi mai mare”.

O declarație care echivalează cu recunoașterea unei înfrîngerii. Reprezentantul Statelor Unite nu poate trece prin țările continentului asiatic, decît ascunzîndu-se sub masca unui personaj insignifiant, fără stare civilă. El ar fi primit, poate, cumaimulță bunăvoință, dacă ar fi... invizibil.

Nu demult, reprezentanții Uniunii Sovietice au făcut o lungă călătorie prin Asia, iar această călătorie a fost un triumf. Este tot ce se poate spune mai elocvent despre lipsa de perspectivă a colonialismului „de modă nouă”, despre dorința popoarelor de a trăi liber.

Vremurile cînd colonialismul își exercita în mod nepedepsit dominația în țările coloniale și dependente — a spus Nichita Sergheevici Hrușciiov — sînt pe cale de a deveni de domeniul trecutului”.

Aceasta este speranța tuturor celor ce, însetați de pace și libertate, au proclamat ziua de 21 februarie ca „Ziua internațională de luptă împotriva regimului colonial”.

Nicolas GUILLEN

Sudoare și bici

Bici, sudoare și bici.
Devreme soarele trezif,
Desculț, un negru a zărlit,
Pe arie, în pielea goală și biciulf.
Bici, sudoare și bici.
Și vîntul vijîia pe sus:
— Ce floare neagră-n pumni ai strîns!
Să mergem! — sîngele i-a spus.
Să mergem! — vîntul l-a răspons.
Desculț s-a dus și-nsîngerat.
Tremurătoare, trestii dulci sub pașii lui s-au aplecat.
Pe urmă cerul mut, hapsîn, și robu-nsîngerat, sub cer, însîngerat de-al lui stăpîn.
Bici, sudoare și bici.
Însîngerat de-al lui stăpîn; bici,
sudoare și bici.
Însîngerat de-al lui stăpîn, însîngerat de-al lui stăpîn.

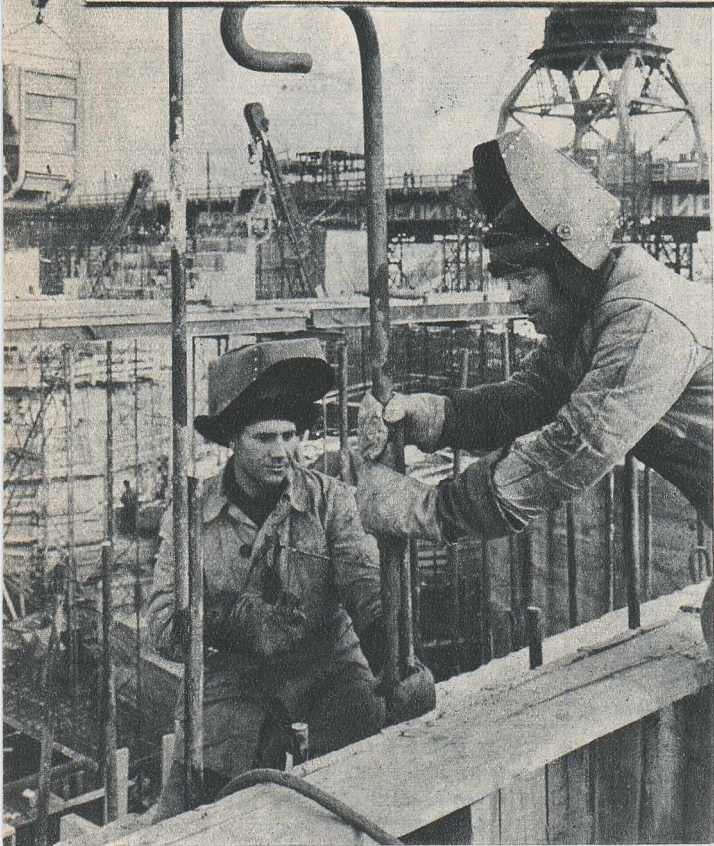
Eu nu știu pentru ce gîndești...

Eu nu știu pentru ce gîndești, soldatule, că nu mi-ai place, cînd noi sîntem la fel, mereu, tu, eu.
Sărac lipit ca tine sînt, asemeni ție, om de rînd; pe cine-al auzit spunînd, soldatule, că nu mi-ai place? Îmi e necaz că, uneori, tu uști ce sînt, și nu e bine; Carambal, dacă ne-am uni cu tine eu și tu cu mine! Dar pentru-afita n-are rost să te urăsc, nu, nu se face. Cînd noi sîntem la fel și-am fost, eu, tu,
eu nu știu pentru ce gîndești, soldatule, că nu mi-ai place! Noi mergem, deci, și tu și eu, pe-aceeași cale, împreună, da, cot la cot, tu, eu, — mereu, da, fără ură, eu și tu, știînd prea bine, tu și eu, ce jîntă-avem, da, eu și tu... Eu nu știu pentru ce gîndești, soldatule, că nu mi-ai place!

În romînește de Virgil TEODORESCU (Din „Les lettres françaises”)

ÎN CINSTEA CELUI DE AL XX-LEA CONGRES AL P.C.U.S.

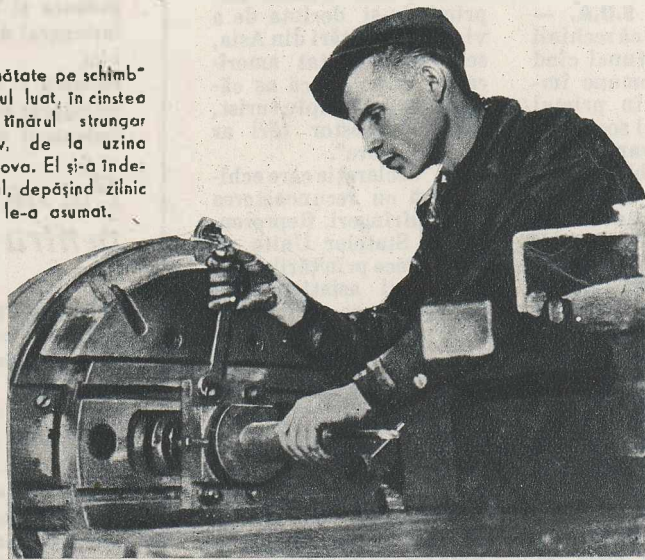
ÎNTRECERI VICTORIOASE

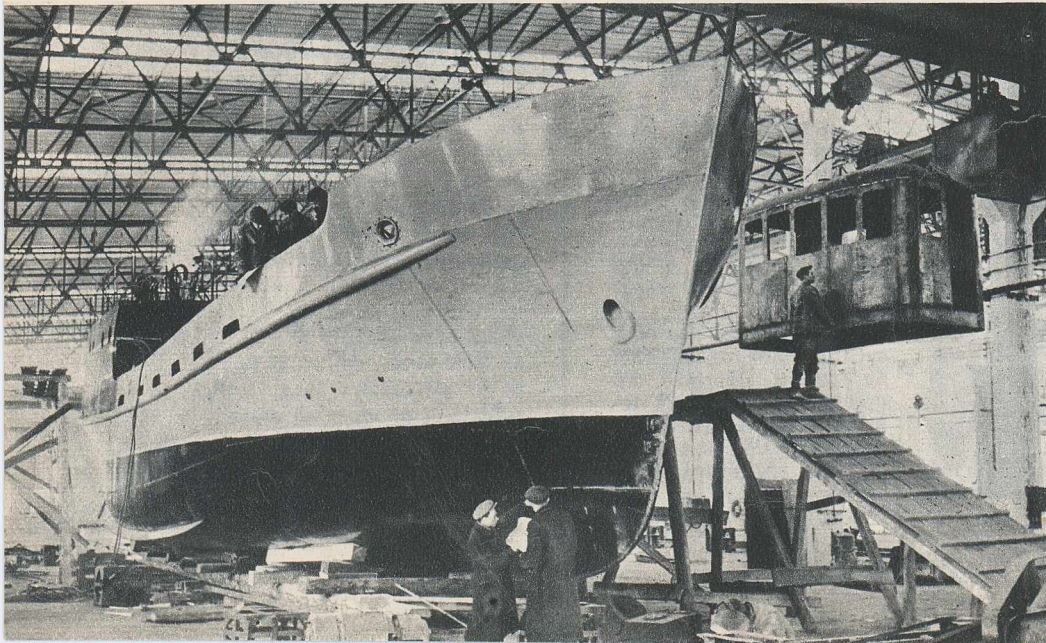
Pe tot întinsul Uniunii Sovietice, lunile premergătoare Congresului P.C.U.S. au fost luni de mare însuflețire și de realizări deosebite. Oamenii sovietici au reperțat noi și însemnate victorii înainte de a porni marea lor bătălie pentru împlinirea celui de-al șaselea plan cincinal.

Proiectul de Directive al Congresului al XX-lea al P.C.U.S. cu privire la cel de-al șaselea plan cincinal prevede ca în cursul acestui cincinal, puterea totală a hidrocentralelor să fie sporită de 2,7 ori. Pentru ca aceste prevederi să poată fi îndeplinite, constructorii noii hidrocentrale Irkutsk, pe fluviul Angara, se străduiesc ca, încă în acest an, să dea în funcțiune primele două turbine ale hidrocentralei. Electrosudorii A. Stolearov (stînga) și V. Suhanov, care realizează zilnic cîte două norme, sînt cunoscuți pe tot șantierul.

„Două norme și jumătate pe schimb” a fost angajamentul luat, în cinstea Congresului, de tînărul strungar Mihail Bogomolov, de la uzina „Frezer” din Moscova. El și-a îndeplinit angajamentul, depășind zilnic sarcinile ce și le-a asumat.

La șantierul naval „Kirov” din Astrahan a fost terminată construcția unui nou vas de pescuit, tip „R. B.-150”, cu un motor de 150 C.P. Noul vas, pe care este asigurată mecanizarea completă a proceselor grele de pescuit, este darul oferit de constructori, Congresului Partidului.

de Nikolai BRAUN

Există un asemenea partid

La Petrograd. În iunie. Ruină.
Puterea-i slabă. Totu-i răzlațit.
Congresul cel dintîi.

Și la tribună

Un meșevic ilustru s-a ivit.

Cuvîntă el cum că în lumea toată

N-ai să găsești un astfel de partid

Care să fie — patriei ce-așteaptă —

Pe drumul drept neșovăielnic ghid.

Sala tăcu la trista cuvîntare:

Cum?!

Revoluția e la pămînt?!

... Și-atunci, un aspru glas de-mbărbătare

Moarta tăcere-o sparse c-un cuvînt:

— Există-asemenea partid! —

Și-ndată

Șăfii-nlemniră, toți, la masa lor,

Ca și cînd sala, supra-nșesată,

Străpunsă fu de-un fulger orbitor.

Stai, Timp!

Atîț: o clipă de repaos,

Cît secolele vor întipări

Măreața clipă cînd, prin hău și haos,

Glasul acela drept se auzi.

Și în puterea lui ne-nngenunchiată

Lumină vie-n veac a fulgerat!

Speranță fu pentru Rusia toată

Care mîinii de ani a adunat.

Căci nu ca să fugim acum de luptă

S-a fost păstrat, ca flamura pe creste,

Partidului o slavă ne-nteruptă!

— Există-asemenea partid?

— Da, este!

Și timpul se scurgea.

Cu el o dată,

Trecu ne-nvins, ca vifor-n păduri,

Un nume:

— Lenin... Lenin... Lenin!

Iată

Ce repetat-au sutele de guri.

S-au ridicat cu toții în picioare:

Care-i acel ce astfel le-a vorbit?

Mulțimea fremătă:

E Lenin care

Se urcă la tribună, liniștit.

Și sala ascultă cuvinte vii,

Adînci cuvinte despre viitor.

În numele Rusiei le roști,

Pătruns de țelu-ntregului popor.

Apoi tăcu.

Și glasuri izbucniră.

Minciuna-i praf.

Deschis e drumul drept.

Dreptatea, strîmbătatea se ciocniră;

Ziua și bezna s-au fost luat de piept.

Vînduții toți, cu limbi clefetoare,

Lasă-i să-și urle-n cuvîntări minciuna!

Căci cine cugetul cinstit îl are

Vede că-i moartă pentru totdeauna,

Că e aproape drumul creator

Pe care-l arată acel ce-aci,

În numele întregului popor:

— Există-asemenea partid! — roști.

În romînește de Lascar SEBASTIAN

Reșița — fotografie de Clara SPITZER

lucrare expusă în Expoziția concursului de fotografii artistice „Patria noastră”.

Plutași pe Bistrița — fotografie de Eugen IAROVICI

lucru expusă în Expoziția concursului de fotografii artistice „Patria noastră”.

UNITATE DEPLINĂ, FRĂȚEASCĂ

La sosirea delegației R.P.R. la Praga. Tovarășul Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri al R.P.R. (stînga), și tovarășul Jaromir Dolansky, prim vicepreședinte al guvernului R. Cehoslovace.

În palatul Czernin din Praga, s-au desfășurat în zilele de 27 și 28 ianuarie, lucrările sesiunii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia. Au participat reprezentanții R. P. Albania, R. P. Bulgaria, R. P. Ungare, R. D. Germane, R. P. Polone, R. P. Romine, U.R.S.S. și R. Cehoslovace și un observator din partea R. P. Chineze.

Sesiunea aceasta se rînduiește nemijlocit printre acțiunile lagărului socialist, menite să contribuie la întărirea continuă a forțelor păcii, la slăbirea mai departe a încordării în relațiile internaționale.

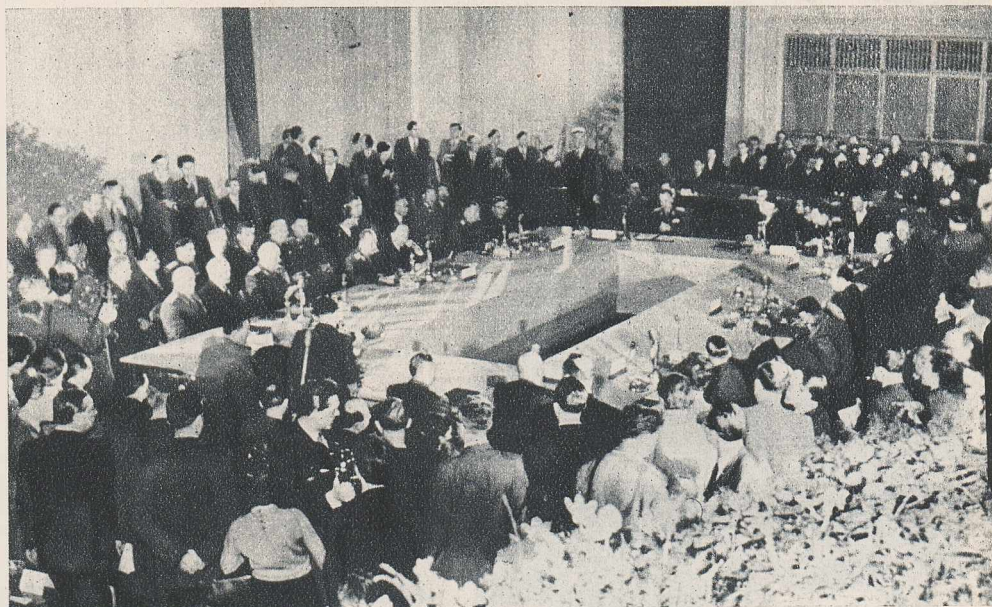
Scotînd în evidență amploarea grandioasă pe care a căpătat-o lupta popoarelor pentru continua slăbire a încordării în relațiile dintre state, sesiunea a arătat, în același timp, că, în actuala situație internațională — în ciuda unei anumite slăbiri a încordării — primejdia de război nu este încă înlăturată.

Chemînd toate popoarele la ascuțirea vigilenței și la împotrivire față de orice încercare de subminare a păcii, Comitetul Politic Consultativ a examinat și a aprobat — la propunerea lui I. S. Koniev, mareșal al Uniunii Sovietice, comandant suprem al forțelor armate unite — regulamentul comandamentului unit și a rezolvat problemele organizatorice legate de activi-

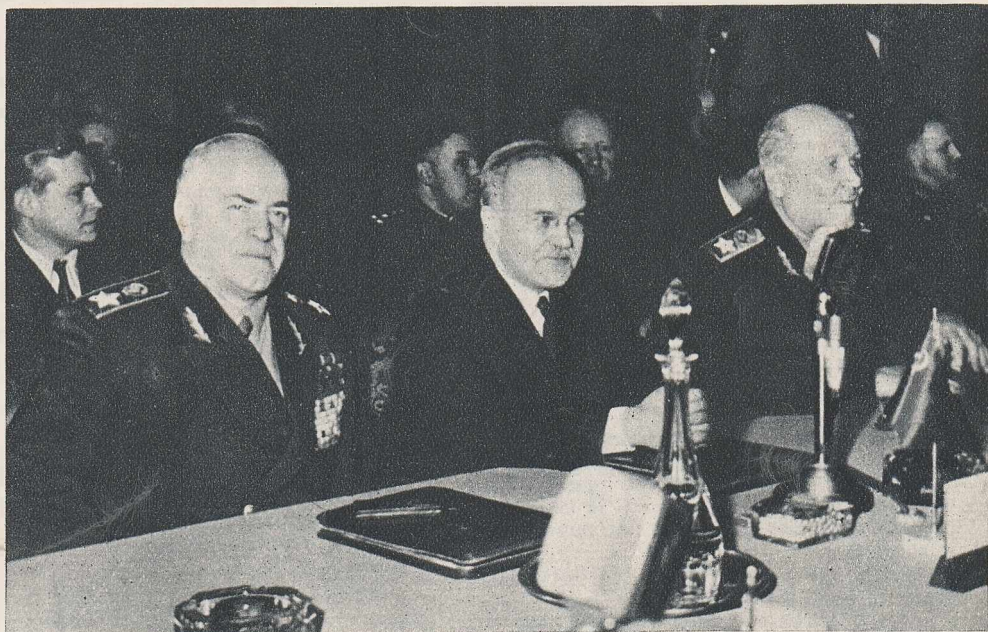
tatea forțelor armateor unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia. O importantă hotărîre a constituit-o adoptarea propunerii delegației R. D. Germane ca, după crearea armatei populare naționale a R. D. Germane, contingentele ei armate să fie incluse în forțele armate unite.

În Declarația adoptată la sesiunea de la Praga a Comitetului Politic Consultativ, popoarele lumii au încă o dată prilejul să vadă ce forțe uriașe apără cauza măreață a păcii și securității în lume.

Delegația R. D. Germane: Walter Ulbricht și general-lototenent Willi Stoph, ministrului Apărării Naționale.

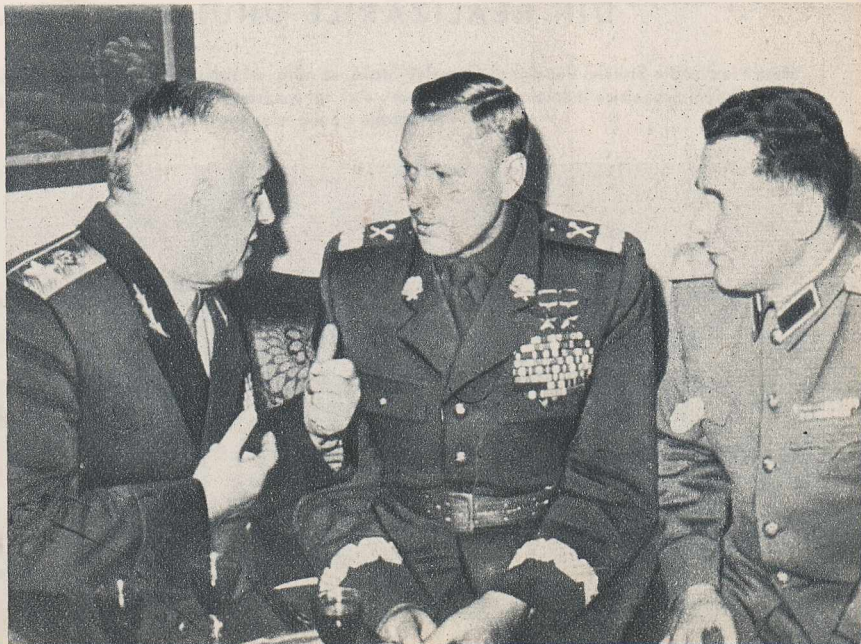

Cîteva clipe înainte de începerea lucrărilor sesiunii Comitetului Politic Consultativ.

Delegația sovietică. De la stînga la dreapta: G. K. Jukov, mareșal al Uniunii Sovietice, ministrul Apărării, V. M. Molotov, prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru al Afacerilor Externe al U.R.S.S., I. S. Koniev, mareșal al Uniunii Sovietice.

În timpul unei pauze. De la stînga la dreapta: G. K. Jukov, mareșal al Uniunii Sovietice, mareșal K. Rokossowski și general-colonel Leontin Sălăjan.

TARA

SE PREGĂTEȘTE

DE ALEGERI

fotocronica
FLACARII

DE VORBĂ CU AGITATORII

← Agitatorii Ioana Nedelcu și Mișu Soloiu sînt primiți cu interes în locuința lui Ion Cocoș.

→ E duminică și în locuința cetățenei Paraschiva Harhoi, de pe strada Drumul Serii, s-au strîns mulți vecini și prieteni. Cu atît mai bine: Decretul cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare, citit de agitatorul Mișu Soloiu, va putea fi discutat de mai mulți cetățeni deodată.

Taie un ger aspru, ce ne învăluie cuvintele în fiuoare de aburi. E a zecea casă de pe strada Drumul Serii la care ne-am oprit. Ne deschide un bărbat zdravăn ca un urs. „Poftiți înăuntru”. Se recomandă:

— Ion Cocoș, funcționar la Mao Tze-dun. Dînsa e nevastă-mea: Jeana Cocoș. Așa. Dumneavoastră?

Noi sîntem agitatori, tovarășe. Mișu Soloiu, cazangiu. Tovarășa Ioana Nedelcu, funcționară. Am venit să vă amintim că la 11 martie avem alegeri. Ați auzit, desigur...

— De auzit, am auzit — răspunde gazda. Dar dacă umblați pe gerul acesta, aveți peșemne de spus lucruri importante. Lăsați-vă paltoanele și să stăm la masă.

— Ne grăbim... mai avem încă în multe locuri de umblat — se codește tovarășul Soloiu.

— Vă grăbiți? — face ochii mari gazda. Cum vine asta? Dumneavoastră veniți să faceți propagandă electorală și vreți să stați numai două minute?

Agitatorii se privesc oclipă. Apoi încep să-și scoată fularele, paltoanele.

— La 11 martie vom alege deputații sfaturilor populare — începe agitatorul. În circumscripția noastră, 97, cetățenii au propus ca deputat pe tovarășul Tiberiu Ionescu. De ce îl alegem? Vezi, tovarășe, atunci trebuie să-ți vorbesc despre activitatea Sfatului Popular al Capitalei, despre realizările lui, despre deputații noștri...

— Sfaturile populare — îndrăznește mai timid și tovarășa Ioana Nedelcu — au făcut ca, pînă la sfîrșitul lui 1955, să fie electrificate 91 la sută din străzile Capitalei, față de 60 la sută cît erau în 1950. Tot prin ajutorul deputaților, s-au pavat numai în anul trecut 102 străzi și 289 trotuare, s-au plantat 93.291 arbori...

O întreruperisul zdravăn al cetățeanului Cocoș:

— Bravo! Văd că le știți grozav. Măi tovarăși, apoi eu nu sînt chiar așa de neștiutor cum m-am arătat. Știu și cine mi-e deputatul, și ce-a făcut pentru noi. Da' ce, eu nu văd că pe strada noastră s-a introdus gazul metan, s-a terminat electricizarea, s-au instalat difuzoare, s-a întins pavaj... Dar am vrut, așa, să văd cum știți dumneavoastră să faceți agitație electorală.

... După acest „examen”, cîteva case mai încolo ne deschide un omuleț vesel și vorbăreț. Sudorul Constantin Marin, de la „23 August”:

— Dumneavoastră doi sînteți agitatori. Dar dînsul? E viitorul deputat?

— Nu tovarășe, eu sînt ziarist...

— Credeam că ești candidatul. Nu ni se mai pare de loc nefiresc, cînd ne vizitează deputații acasă. În anii de cînd există sfaturile populare, ne-am obișnuit.

... O clădire cu o arhitectură eteroclită. Ferestrele ogivale, uși masive, sculptate... Ne întîmpină un dulău Saint-Bernard. După el, o slujnicuță zgribulită:

— Conița e în baie. Să-l anunț pe conașul. Dacă va veni...

Domnul Marius Ionescu sosește, într-un halat de casă, deschizînd pe jumătate ușa.

— Am venit — începem noi — să vă spunem cîte ceva despre alegerile care se apropie...

— E frig foarte. Spuneți vă rog mai repede, domnilor.

— Au fost afișate copiile de pe listele de alegători. Pentru alegerile din 11 martie. Ați fost să controlați dacă sînteți înscris?

— Pînă atunci, mai este vreme. Voi reflecta. Alegerile sînt libere, doar? Închide ușa.

Îmi revizuiesc însemnările. 33 de case vizitate — cu mult peste 100 de cetățeni cu care am stat de vorbă. Peste tot, oamenii ne-au primit cu dragoste. Numai singurul domnul Marius Ionescu mai „reflectează”. Dacă aș exprima lucrul acesta în procente, atunci aș spune că, în mod sigur, peste 99 la sută dintre cetățenii de pe strada Drumul Serii doresc să voteze la 11 martie pentru candidații Frontului Democrației Populare.

Cît despre cel care „reflectează”...? Foarte bine, fiecare cetățean, inclusiv d-l Marius Ionescu este stăpîn pe votul lui. Cetățenii patriei noastre, apreciînd realizările Sfaturilor Populare își vor da votul la 11 martie, pentru candidații F.D.P., garanția a noi realizări în viitor.

I. M.

DIN REALIZĂRILE UNUI SFAT POPULAR

Printre realizările Sfatului Popular al Orașului Stalin se află și laboratorul central de analize și cercetări fizico-chimice al întreprinderii economice industriale „23 August”. Aci se urmărește în mod riguros calitatea produselor industriei locale. În fotografie: noua clădire a laboratorului.

CONTROLIND LISTELE DE ALEGĂTORI

Încă din ziua deschiderii, centrul de afișare nr. 8 din calea Griviței 68 (raionul Stalin), primește numeroase vizite ale cetățenilor veniți să verifice listele de alegători. În caz de omisiuni sau greșeli, se fac pe loc întîmpinări. În fotografie, îl vedem pe lt. Alexandrescu N. Anghel din str. Mihai Moxa 18, care, fiind omis din eroare, face cuvenita întîmpinare.

Cetățenii, în majoritate ceferiști, în fața Casei alegătorului din calea Griviței 261. În această clădire, înainte și în timpul luptelor de la Atelierele Grivița din 1933, a fost sediul sindicatului C.F.R. O placă comemorativă amintește acest lucru.

ÎNTR-UN CARTIER DE CEFERIȘTI

La Casa alegătorului din calea Griviței 261... În această duminică de început de februarie au venit aici cetățeni din străzile Octav Cocărăscu și Costache Marinescu, ca să propună pe viitorii deputați ai circumscripțiilor raionale 26 și 27. Mai toți cei prezenți sînt ceferiști. Pentru unii dintre ei, locul acesta, unde s-au adunat acum, această Casă a alegătorului, e de mult cunoscută. O cunosc din vechi vremuri de luptă. O placă comemorativă, fixată pe casă, amintește: „În această clădire — fostul local al sindicatului C.F.R. — a avut loc, în decembrie 1932, sub conducerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, ședința Comitetului Central de acțiune al muncitorilor ceferiști, în vederea pregătirii eroicelor lupte revoluționare din februarie 1933, care au înscris o pagină glorioasă în istoria clasei muncitoare din țara noastră”.

... Înainte de a se începe munca, unul dintre ceferiștii mai vîrstnici deapănă amintiri: „Veneam aici cu fereală — spune el — ca să luptăm pentru liber-

tățile de azi. Acum venim liber, să ne alegem deputații”. Cel care vorbește este Alecu Cumpănașu. În timpul luptelor greviste din 1933, era vopsitor la Atelierele Grivița. Acum e președintele comitetului de întreprindere al centrului de formare a trenurilor.

...Sala Casei alegătorului, din clădirea fostului sediu al sindicatului C.F.R., azi cămin cultural, e plină de cetățeni. Prezidează o femeie: tovarășa Ioana Chelu, membră în comisia raională a F.D.P. Oamenii din sală, fac propuneri. Pentru circ. 26, îl recomandă pe Romulus Bîndea, iar pentru circ. 27, pe Mihai Cioabă. Amîndoi sînt oameni cinștiți, buni gospodari, tovarăși săritori. Pe primul candidat îl propun pentru înția dată; n-a mai fost deputat. Pe cel de-al doilea, pe Mihai Cioabă, vor să-l aleagă deputat pentru a doua oară.

— Să munciți bine; să faceți să înflorească raionul Grivița Roșie, că merită! — au urat ceferiștii din sală, celor pe care ei i-au propus spre a fi aleși deputați. **F. U.**

Candidatul F.D.P. pentru circumscripția raională nr. 26 tov. Romulus Bîndea (în medalion), și-a luat angajamentul că răspunzînd dorinței cetățenilor de pe strada Costache Marinescu, care l-au propus, să-i sprijine în înfrumusețarea străzii lor, și în amenajarea unui solar pe aceeași stradă.

LA PLOEȘTI MONUMENT ÎNCHINAT LUI ȘTEFAN GHEORGHIU

În piața Stalin din centrul orașului Ploești, s-a dezvelit de curînd bustul lui Ștefan Gheorghiu, fiu al acestui oraș, luptător de frunte al clasei muncitoare din România. Bustul a fost realizat în bronz, de către sculptorii ploeșteni Gh. Damian și Gh. Coman.

CONCURSUL FORMAȚIILOR ARTISTICE DE AMATORI AL C.C.S.

foto
**CRONICA
FLACĂRII**

În întreaga țară a început prima fază a celui de-al IV-lea concurs al cercurilor artistice de amatori ale indicatelor. Formațiile de cor, teatru, dansuri, orchestre, brigăzile artistice de agitație și soliștii vocali trec primul examen... în fața salariaților din întreprinderi și instituții. În nenumărate instituții, formațiile artistice au fost bine apreciate de spectatori și juriurile respective au decis participarea lor în etapa raională. Fotografia reprezintă o fază a jocului „Hoțegana”, executat de Dumitru Ivănescu, funcționar la librăria nr. 1 din Slatina, Cornelia Matis, de la O.C.L. produse industriale. Marin Popa, de la O.C.L., și Ileana Marinescu, de la secția sanitară a Sfatului Popular Slatina. Jocul a fost executat în fața instructorilor de dansuri din regiune, veniți la Pitești, la un curs de specializare, unde au lucrat cu diferite echipe, în vederea celui de-al IV-lea concurs artistic.

ZILE DE VACANȚĂ

La cabana C.C.S.-Păltiniș s-au întîlnit la odihnă și sport, în zilele vacanței de două examene, studenți din mai toată țara. Aci principala lor îndelnicire este schiul. De dimineață și pînă seara, prietena lor bună este pîrtia (foto 1). Iar cînd seara se furizează hoțegale prin cotloanele văilor și acoperă cu manta-i sură pîrtia, încep jocurile de cabană (foto 2).

Bătălia pentru MINUT

de Ilarie MURGU

„La C.F.R., media zilnică a vagoanelor încărcate a crescut cu 75%, iar rulajul vagoanelor de marfă a fost redus în 1955, la 4,3 zile. Pentru a ilustra importanța acestei îmbunătățiri a indicelui este suficient să subliniem că în condițiile actuale, reducerea rulaajului cu o zecime de zi face posibilă încărcarea suplimentară a cca. 260 vagoane zilnic, fără sporirea parcului de material rulant”.

Din Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al II-lea al partidului.

Sîntem obișnuiți să socotim garile pline de un furnicar continuu de oameni cuprinși de nerăbdare și emoție, pline de mișcare permanentă, trepidantă, de vuietul și vacarmul trenurilor. Întîlniri fericite sau despărțiri dureroase, nostalgia plecării sau a sosirii, lasă în amintirea noastră o senzație confuză de bucurie și tristețe în același timp.

Stam pe o băncuță, într-una din garile Ploestiului — gara Triaș, pe care călătorii trenurilor de persoane n-o cunosc decît din goana trenurilor lor — și mă gîndeam la toate acestea. În spate, clădirea masivă a gării. În față, zeci de artere de oțel se încrucășează și alcargă departe, se desfac și alcargă departe, sub linia orizontului. Garnituri lungi de vagoane lunecă continuu, aproape fără zgomot, pe ele. În stînga sau în dreapta, același spectacol calm, liniștit, fără mișcarea oamenilor, fără vacarm. Același trenuri mute curgînd „la pas”, într-o parte sau în alta, de parcă totul s-ar părea după un perete transparent. Nimic, aproape nimic din agitația unui punct feroviar obișnuit.

Cît e de iluzoriu aspectul acesta

calm, mi-am dat seama cîteva minute mai tîrziu.

Am trecut liniile și m-am amestecat într-un grup de ceferiști, care cercetau, pe rînd, un tren oprit. Vagon cu vagon. Cer explicații. Fețe joviale, binevoitoare, mă priveau o clipă:

— Mai tîrziu, tovarășe! Minutele curg al dracului. Trebuie să ajungem din urmă patru minute, pe care le-am pierdut pînă acum. Mai departe, încerc să discut cu un acar:

— Foarte bine, tovarășe! Stăm de vorbă mai încolo. E minutul 40 și dăm drumul unui marșrut.

Mereu, mereu același simbol aproape material, aproape viu, al timpului: minutele. Ușor dezorientat, mă îndrept spre gară.

O ultimă încercare, în biroul inginerului-șef. El are, spre uimirea mea, 10 minute la dispoziție. O avere întreagă. Sînt atît de presat de timp și de emoție, că nu reușesc să-i pun o întrebare ca lumea. Răspunde în fraze scurte, concludente, în care intră, dintr-o dată, trei, patru întrebări de-ale mele.

— Altă întrebare?

Observ că totul pe biroul său e aranjat într-o ordine strict exactă.

Dosarele din mijloc fac o paralelă precisă cu creionul așezat alături și cu statueta de mai departe. Cărțile din dreapta și scrumiera sînt astfel aranjate, ca dimensiunile lor să fugă într-o paralelă perfectă cu liniile biroului său, să se încrucășeze între ele în unghiuri de 90 de grade.

Mi-am așezat neglijent pe masă tabachera și chibriturile. În timp ce vorbește, degetele lui le apucă

Oamenii se străduiesc să fie cît mai rapizi. La 8.30 trenul trebuie să ajungă pe „cocoșă” de triere. În 25 de minute să fie trierea terminată...

Ei, bine, cititorule, oamenii aceștia lucrează cu o precizie de ceasornic. Se lucrează cu unelte, cu material, dar în primul rînd, cu timp. Distribuția și comprimarea lui sînt la discreția fiecărui. Fiecare se căzneauște zilnic să afle

Locomotivele care împing vagoanele spre triere sînt înzestrate cu stații de emisie-recepție. Mecanicii lor pot ține astfel o legătură strînsă cu operatorii cabinei de comandă.

instinctiv și le combină cu simetria celorlalte obiecte de pe birou.

Un timp liniște. Se aude țâcănitul puternic al coasului electric de pe perete, care ne urmărește, ne măsoară cu cruzime cuvintele.

Altă întrebare... Apoi inginerul s-a ridicat, deodată, drept: au trecut cele 10 minute. Îl întreb:

— Cum a fost posibil acest răgaz?

Îmi răspunde:

— Erau 10 minute planificate pentru citirea unor dosare. Ți le-am dăruit dumatile.

Zîmbește și coboară din nou între calculele sale părăsite. Prin creionul său încep să curgă mai departe orele, minutele, secundele care se aranjază, se distribuie pe suprafața hîrtiei milimetrice.

Moș Stoian

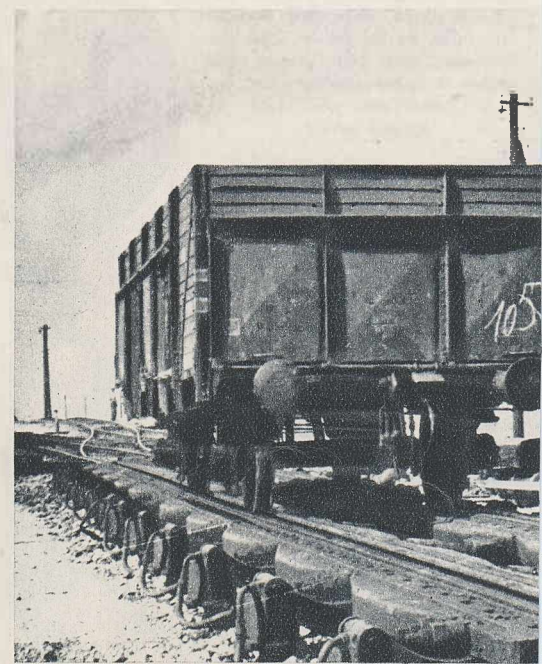
Ce este un triaj? O stație unde se triază vagoanele. Ce înseamnă a tria? A descompune și a compune un tren, după stațiile de destinație ale vagoanelor sale. Un tren, de pildă, care a venit de la Cluj, avînd vagoane pentru București, Birlad și Ciulnița, călătorește nestîngerit pînă la Ploesti-Triaș. Aci el se divide pe cele trei direcții respective.

È importantă și sosirea la timp a trenurilor și repararea vagoanelor, și alimentarea locomotivelor la vreme, și atenția, și grija pentru produsele aflate în transport...

Dar sarcina de căpetenie a unui triaj este de a scurta cît mai mult cu putință durata de ședere a vagoanelor. Timpul acesta mort, ivit în parcursul unui mărfar, așează o stavilă în plus între producător și consumator, apasă ca un balast peste calitatea și prețul de cost al mărfii, îngreunează satisfacerea la timp a nevoilor beneficiarului sau cumpărătorului.

Nărăvaș și implacabil, timpul trece o singură dată, ducînd pe spinarea sa, pentru totdeauna, prele și minutele sale.

Un tren a sosit la ora 8. L-a înfrîmpinat o echipă complexă, care verifică funcționarea fiecărui vagon, îi controlează documentele și-l face „vorbitoare”, punîndu-i un număr pe perete, număr ce corespunde cu o linie anunțată, pe care se aduna toate vagoanele ce poartă destinația respectivă.

Apoi vocea se schimba, căpătînd alt timbru.

— Ce faceți acolo, Stănescule, cu dezlegarea? Mai repejor, măi băieți, că ne apucă iarna goi.

Se întoarce să-mi zîmbească:

— Bun băiat, Stănescu. Dar am eu, așa, o glumă cu el.

Stoian e un bărbat rotofei, cu o înfățișare de bonom și o privire șugubeață, de bătrîn sfătos. „E o distracție să-l auzi comandînd — spun ceferiștii. Ne lipsim și de radio atunci“.

Alte vagoane coboară. Stoian se aplecă spre microfon: — Ce sînt B. D. J.-urile, Mătreață?

Prin receptor, direct, cel întrebât răspunde:

— Sînt germane.

— Iar n-ai nimerit-o, Mătreață!

— M-am zăpăcit, tovarășe Stoian. Sînt bulgărești.

— Iaca, spui bine. Vezi acum de dezlegare.

Cabina 1 de comandă. Prin microfon, operatorul principal Constantin Lungu dirijează viteza trenurilor sosite pe „cocoșă“. Toate operațiile de triere se execută automat de la acest tablou.

Un vagon a început să coboare pe scara „cocoșei“. Din cabina de comandă i se va dirija automat direcția dorită.

Iar către mine:

— Pe băiatul ăsta îl calific eu. Cînd prind 2-3 minute libere, îl iau la întrebări, așa, prin megafon. Las' că e bine...

S-a terminat trierea unui tren. Pînă sosește următorul, e un răgaz de 5 minute. Stoian se apucă iar de șotii:

— Ia ascultă, Mătreață, unde mi-ai umblat aseară?

— La 9 am fost în pat, nene Stoian.

— Ce oră era cînd te-am văzut cu țigănușă aceea?

— M-ai văzut pe la 8 cu ea.

Mecanicul de pe locomotiva 21, aflat aiurea, într-un colț al triajului, a auzit la megafon conversația de mai sus. Atunci intervine și el în

discuție, vorbind prin aparatul de radio-emisie:

— La 8 l-ai întîlnit mata, la 11, eu. N-are a face. Să-nățoși să fim și să le jucăm cît mai de grabă la nuntă.

Difuzoarele sînt răspîndite în tot triajul. O lume întreagă se poate distra în acele clipe. Dar peste scurt timp, discuția îmbracă seriozitatea deplină a muncii.

Cu degetele sale mari și noduroase, Stoian apasă butoanele delicate și sensibile ale mesei de comandă. Dar, în înfățișarea sa generală, „Stoian cel de azi“ cîștigă tot mai mult teren. Munca sa nouă, de înaltă calificare, i-a mărit și gustul și grija pentru îmbrăcăminte, i-a netezit cutele și asprimea obrazului. „Crede-mă — îmi spuse el — simt tot mai mult nevoia să citesc o carte, să ascult programul de radio, să merg la un spectacol“.

Mi-a plăcut să văd în tovarășul Stoian, pe omul zilelor de mine. Omul marilor centrale automatizate, care vor exclude munca fizică, vor reduce simțitor orele de muncă, mărindu-le pe cele destinate preocupărilor social-culturale. Omul trebuințelor variate și rafinate. Omul zilelor comunismului.

Se naște o metodă

Într-o cameră din clădirea gării lucrează un grup de tineri ingineri. În planurile și calculele lor timpul își măsoară minutele înainte cu zile întregi. Ca printr-o lentilă măritoare, ei îl privesc de la distanță, iar cînd se apropie, îl dau pe mîna muncitorilor.

Vizitîndu-i, am asistat la o dispută serioasă. Inginerul Leu și inginerul Ștefănescu discutau aprins. Subiectul: lupta pentru cîștigarea a 5 minute. Arțagoși și ambițioși, nu cedau nici unul.

— Să băgăm cele 5 minute în grupa de expediere.

— Nu, le vom băga în grupa de triere.

Și așa mai departe. Cînd s-au înțeles, în sfîrșit, s-a trecut la calcularea capacității de lucru a grupei 8 fund. Au stabilit că oamenii de aci vor putea forma pentru mine 17 trenuri de expediere. Dar e o grupă bună. Norma poate fi ridicată. 18 trenuri. A doua zi, o „bombă“ explodează în cabinetul tehnic: grupa 8 fund a terminat pentru expediere 24 de trenuri! Tinerii ingineri sînt dezorientați. Mina pe linie, pe compas. Recalcularea. Da, da, au fost bune calculele.

— Nu ne mai rămîne decît să mergem pe teren. Veniți, băieți!

În aceeași zi, inginerul-șef m-a invitat să vizităm împreună grupa A de primire a trenurilor.

— Iată — îmi explică inginerul — a sosit un tren nou. Echipa complexă l-a luat în primire. Se verifică documentele vagoanelor. Se creează pe fiecare vagon numărul liniei de triere, se slăbesc legăturile dintre cele care vor fi desfăcute... Hei, tovarăși, de ce cretați vagonul în partea lui dreaptă?

Un om s-a oprit:

— Tovarășe inginer, e mult mai ușor și economisim timp prețios. Cel care vine după mine pentru a slăbi legăturile, trebuie să meargă pînă în partea cealaltă a vagonului, pentru a citi numărul, și apoi să se întoarcă, pentru a face dezlegarea. Însă cum facem

acum, numărul e chiar lîngă dezlegare. Citește și dezleagă deodată.

Și omul plecă. Petrecîndu-l cu privirile, inginerul spune:

— Iată un lucru simplu și foarte bun. Nimeni nu s-a gîndit pînă acum la el. Se pot economisi minune prețioase.

Nimeni nu cunoaște inițiatorul, nimeni, poate, nu-l va căuta vreodată. S-a născut o mică metodă. Așa cum se nasc, zilnic, altele, o mulțime, în toate colțurile triajului. Fapte simple, pline de eficacitate, lipsite de vreun nume precis de autor, nestimulate prin bani sau glorie. Se nasc ca și poeziile și cîntecele populare: create de unul și de toți în același timp; transmise de la unul la altul, perfecționate zi cu zi.

Stația Ploești-Triaj se află într-o corespondență asiduă cu colectivul Triaj-Leningrad. Cele două colective își împărtășesc reciproc metodele de muncă, își anunță victoriile, greutățile, angajamentele. Într-o scrisoare de pildă, feroviarilor noștri se angajau să mărească productivitatea muncii cu 9%. Într-o scrisoare ulterioară, datată 7 noiembrie 1954, colectivul Triajului-Ploești putea să anunțe, plin de mîndrie: „productivitatea muncii a crescut cu 35%“.

Iată de ce planurile cabinetului tehnic, deși minuțioase, au putut fi date peste cap. Grupul 8 fund a terminat 24 de trenuri, în loc de 18. Comentariile sînt de prisos...

Victor KERNBACH

CRIVĂȚ

Un surugiu cu mintea topită în rachiu
E crivățul acesta. L-auzi plesnind cu biciul
Zăpada din cristale de cuarț. Și, ca ariciul,
Te-nțeapă. Și se-nvrîrte-n spinarea ta, burghiu.

Se-apeacă peste case și spulberă-n necaz,
Alicele mărunte de gheață și zăpadă.
Și, șarpe fără capăt, alunecă pe stradă
Frecîndu-și solzii aspri de palidu-ți obraz.

Te uiți, furib, spre ceruri: dar cerurile nu-s.
De-un veac nu-i lună. Cerul e-o pasăre-nghetată,
Care străpunge timpul, pe nouri cocoțată,
Sufînd venin de gheață din alte lumi, de sus.

Dar tu înfrunți și vîntul, și grelele zăpezi.
Nămeții — niște bivoli uriași — se-ndeasă-n umeri
Cînd tu răzbați omeții și ulițele numeri,
Orbește, cu instinctul, căci case nu mai vezi.

N-a mai răzbit framvaiul prin iadul iernii alb,
Dar telefonul veste și-a dat că-n atelier
Nevole e de tine (de poți veni). Și-ți pier
Dorința de odihnă la noapte-n patul dalb.

Uzina e departe și viscolu-n avînt.
Nici fumul nu cutează să iasă din hogaecuri.
Și-ai mers în două ore pe-un drum de două veacuri
Lungit de nerăbdarea de-a merge, și de vînt.

Dar cine ești tu, oare, drumeț necunoscut,
Că furia naturii în fața ta se pleacă
Și săbiei de viscol că-i afli lesne teacă?...
Ești comunist. Așa e? Te văd. Te-am cunoscut.

Și iață-te, din viscol, la poartă pogorît.
Ai gheață printre gene și-n acele musteții.
Tovarășii te-ntreabă: „E rău? Sînt nălți nămeții?“
Iar tu le răspunzi vesel: „E iarnă... și atît.“

AUDIEREA

de Howard FAST

Ilustrații de N. POPESCU

Silas fu martorul următor.

Ca și Edna Crawford, Silas chibzuise îndelung la ce avea de făcut dar, spre deosebire de ea, nu ajunsese la nici o hotărâre. Simțea nu numai nevoia de a înțelege, ci și de a se regăsi pe sine însuși. De vreme ce anumite valori, pe baza cărora trăise, pierau, era de cea mai mare trebuință pentru el să descopere altele, care să rămână deasupra oricărei încercări de nimicire. Cu cât se gândea mai mult la Myra, la copii, la căminul, la cariera lui, cu atât era mai puțin în stare să acționeze pentru cauza lor, așa cum o înțelegea el; iar undeva, în fundul minții, Silas pricepea că el și Myra nu propășiseră mai înainte ca acest vis urât să înceapă, ci că fiecare se mișcase separat, aparenta liniște și fericire din casa lor fiind un adăpost ce nu ocrotea nimic, un adăpost ce se îngusta și se îngusta mereu, cu cât treceau anii. Acum, deodată, aveau ceva de preț, ceva deosebit și nu fiindcă el se afla în restriște, ci fiindcă în iureșul întâmplărilor descoperise ceva din sine însuși și ceva din soția lui. Nu își dădea bine seama cum ajunsese aici, dar înțelegea totuși că trebuia să fie un om întreg, un om dintr-o bucată. Silas era prea simplu și știa prea puține pentru a fi altfel. Ori era o personalitate întreagă, ori nu era nimic.

Așa îl munceau gândurile și, uneori, era mai mult în lumea gândurilor lui decât în sala de audieri. Îi trebuia câteva clipe până să-și dea

Fragment din romanul „Silas Timberman“ aflat sub tipar la E.S.P.L.A.

În capitlul „Audierea“, profesorul de literatură americană de la universitatea din Clemington, Silas Timberman, apare, împreună cu alți profesori (Edna Crawford, Ike Amsterdam, Alec Brady, Leon Federman), spre a depune mărturie în fața comisiei senatoriale de investigații asupra activităților „ne-americane“. Până nu de mult, Silas Timberman fusese un om pașnic, preocupat doar de cursurile, sale — la care făcea din Mark Twain pivotul noii literaturi americane — și de viața de familie, iubind nespus de mult pe soția sa, Myra, și pe copiii săi. Stătuse departe de viltocrea luptelor politice și socotise că poate sta așa, deși războiul, în care se purtase vitejește, îi arătase multe. Acum, este adus ca martor în fața senatorilor reacționari, împreună cu ceilalți profesori, fiind acuzat că făcuse din Mark Twain un scriitor comunist, că semnase apelul pentru pace și că refuzase să-și dea adeziunea la organizația de „apărare civilă“, creată de elementele reacționare ale universității, cu scopul de a se întreține spiritul războinic. În poșida sfaturilor date de avocatul McAllister, Silas Timberman răspunde senatorilor așa cum îi dictează conștiința, fapt care va avea unele urmări pentru dînsul, fiind ulterior trimis în judecată și condamnat. Acestea însă îi vor da noi înțelegeri, făcînd dintr-insul un luptător în rîndul forțelor progresiste.

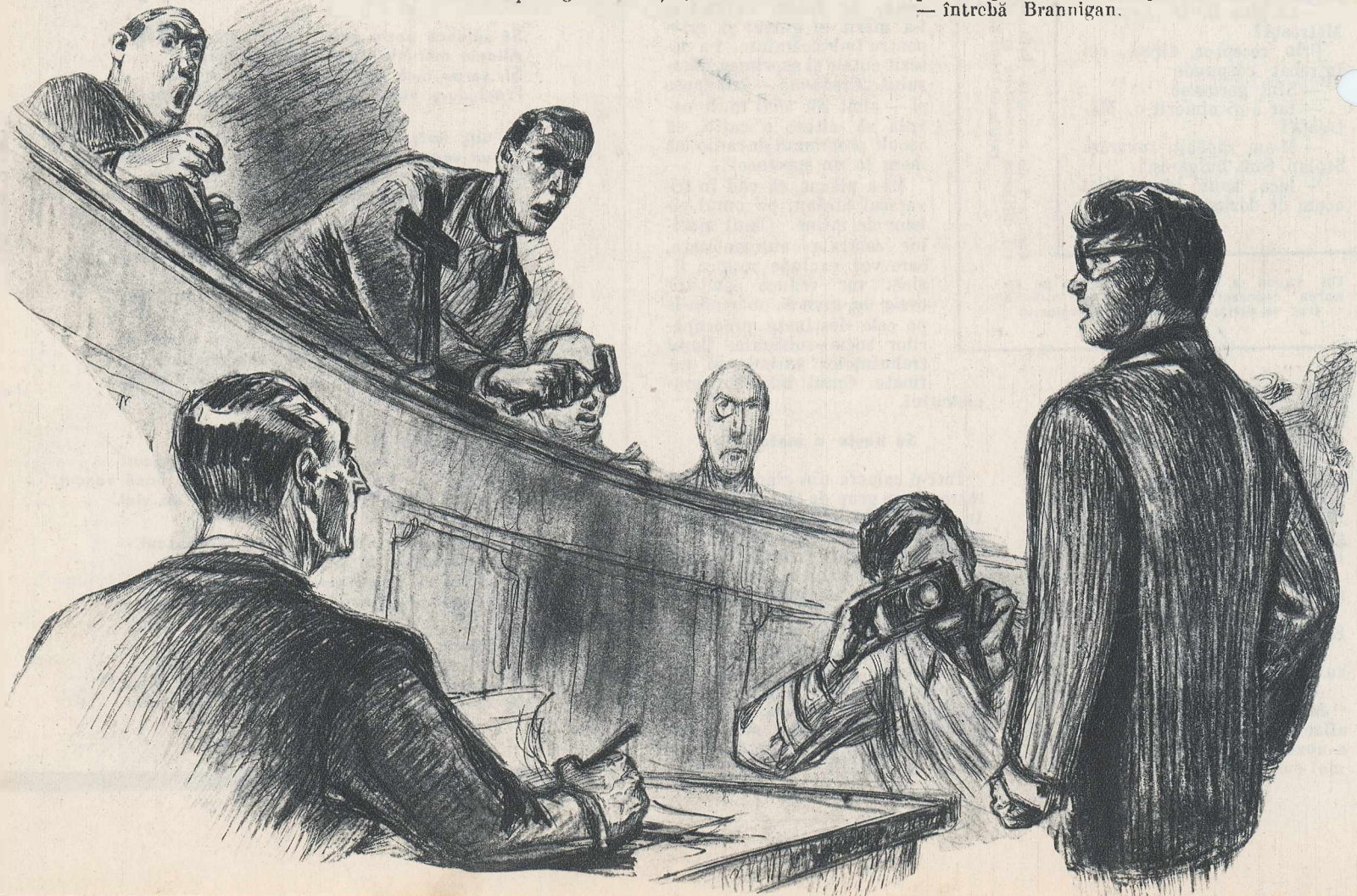
seama că fusese strigat. McAllister îl strînse de braț, cînd se ridică. Pășiră la masa martorilor. „Poate fi cineva alit de speriat?“ se întrebă Silas. Ori poate lumea era împărțită în două zone de viață, una care nu cunoștea spaima și alta chinuită de temeri? Se simțea sfîrșit și slab, iar platforma și masa în formă de potcoavă a senatorilor se înălța deasupra lui, ca o închiziție în fața căreia nu exista mîntuire. Luminile se aprinseseră, aparatele de filmat zburăriră, iar o parte din mîntea lui se întrebă dacă Myra ascultă, acolo departe, și își răspunde că nu, deoarece, la ora aceea, avea o prelegere. Firește, trebuie să fie la

prelegere. Știa atât de puțin din ceea ce îndura el în clipele acelea, încît nu găsea necesar să amîne o prelegere, spre a-i împărtăși tulburarea.

Rățiunea îi alungă aceste gânduri nesăbuite. Jură și răspunde la întrebările formale, privitoare la numele și la activitatea lui. Glasul i se întări, inima îi bătu mai cu vigoare. Se uită la David Cann de aproape, și găsi că ochii lui neliniștiți îi ocoleau mereu privirile. Simți că-i cu adevărat capabil să analizeze filozofic ciudatele împrejurări care îngăduiau tînarului urît, șorbăreț și cu aspect de clapon, să pedepsească și să judece. Își aduse aminte că Myra îi istorisise cum, în ultimii ani ai Romei, împărații găsiseră șarlatani, pervertiți, eunuci, cadoși pe care îi înscăunaseră în funcțiuni de uriașă putere, de unde se puteau răzbuna pe oricine urau ori pizmuiiau, revărsîndu-și asupra lor întreaga cruzime a sufletului lor sadic și ticălos.

Cînd Brannigan rosti prima lui întrebare, rațiunea lui Silas se irosi. Ura nestăvilită îi potopi sufletul și ea dezlegă o seamă din problemele cărora pînă atunci nu le putuse afla rezolvarea. Se uită la McAllister și deodată avu pentru el un simțămînt nou și deosebit. McAllister era trup și suflet alături de el. Grasul, rumenul, scundul McAllister era al lui și împreună cu el, iar gîndul acesta îl făcu să se răsucescă, să privească la ceilalți și să vadă cu cită îngrijorare și încordare îl urmăreau. Ființa lui era una cu ei și teama fugi, se spulberă.

— Ați semnat și dumneavoastră acel apel pentru pace, domnule profesor Timberman? — întrebă Brannigan.

— Știți doar acest lucru, nu? Știe F.B.I.¹⁾, știți și dumneavoastră.

— E necesar ca răspunsul dumneavoastră să fie consemnat aici.

— L-am iscălit și l-aș iscăli din nou; așadar orice întrebare cu privire la reușcări nu-și mai are locul.

— Mulțumesc, domnule profesor Timberman. Și dumneavoastră socotiți că un om care ia o asemenea atitudine, într-o vreme când marea noastră națiune este înclăștată într-o luptă pe viață și pe moarte cu un dușman lipsit de conștiință și de suflet, un om care nu numai că lucrează ca o unealtă a comuniștilor, dar se și grozăvește că-i dispus să-și repete fapta, dacă i s-ar mai da prilejul, socotiți așadar că un asemenea om este vrednic să educe tineretul acestei națiuni?

Silas știa că McAllister încerca cu disperare să-i atragă privirea; știa că numai dacă s-ar fi uitat la McAllister, întreg cursul interogatoriului s-ar fi schimbat și el ar fi răspuns cuminte, sănătos și prevăzător. Da, Silas fusese cuminte, domol și prevăzător toată viața; de aceea nu putea înțelege din ce pricină, în clipele de acum, fi era cu neputință să se uite la McAllister, să se potolească, să fie din nou prevăzător.

— Nu am fost niciodată unealta comuniștilor, domnule senator — zise Silas. Afară de asta, o asemenea întrebare ieftină, demagogică, este mai vrednică de un nemernic însetat de putere, decât de un membru al celui mai înalt corp legiuitor al acestei țări.

— Aici să nu faceți pe oratorul de răspintii, domnule profesor Timberman — observă și-chiuitor Brannigan. Aici nu sîntem în Union Square²⁾ și nici într-o clasă, în care să puteți ține cuvîntări comuniste după plac. Nu avem nevoie de cuvîntări comuniste. Dacă nu răspundeți la întrebările ce vi s-au pus, veți fi socolit vinovat de dispreț față de Congres. Înțelegeți, domnule profesor Timberman?

Silas stătea țepăn și tăcut.

— Vreți să citiți întrebarea mea după notele dumneavoastră? — îi ceru Brannigan stenografului.

Silas rămase mai departe tăcut.

D'Arcy zise cu o urmă de simpatie în glas:

— Înțelegeți, domnule profesor Timberman, că o asemenea întrebare este importantă și revelatoare, chiar dacă ați avea de obiectat împotriva modului cum a fost formulată? A refuza să răspundeți înseamnă a vă face vinovat de dispreț față de Congres. Aveți voie să vă sfătuiți cu avocatul dumneavoastră, dacă doriți.

Silas ridică din umeri și nu scoase nici o vorbă.

— Foarte bine — zise Brannigan. Cum ați ajuns să iscăliți acea petiție?

— Mi-a fost prezentată. Am citit-o, m-am gândit cîtva timp și pe urmă m-am hotărît să o semnez.

— Vreți să ne explicați de ce ați semnat-o, domnule profesor Timberman? — întrebă senatorul Patterson, cu o notă de adevărată curiozitate în glas.

Era un bărbat înalt, subțire, cu nutră obosită, părînd nepărtinitor, dar purtîndu-se ca un spectator foarte curios, căruia i s-ar fi dat, ca o favoare, un loc deosebit de bun.

— Da, cred că da. Era o încercare de a face auzite glasurile multor oameni îngroziți de amenințarea războiului atomic și care simțeau că un atare război ar nimici însăși civilizația, așa cum o cunoaștem noi. După modestele mele puteri, sînt legat de civilizație și de popor. De aceea am iscălit-o.

Brannigan zise:

— Dar, după cît se pare, legătura dumneavoastră cu civilizația nu ține seamă de o grupare alcătuită din dușmanii mărturisii ai civilizației, care urmăresc răsturnarea guvernului țării noastre prin forță și violență. Așa este, domnule profesor Timberman?

— Aș fi preferat ca apelul să fi fost răspîndit de Fiicele Revoluției Americane³⁾ — încuviință Silas.

— Sînteți membru al Partidului Comunist, domnule profesor Timberman? — întrebă Brannigan și apoi adăugă: Sînt unii cărora le place să

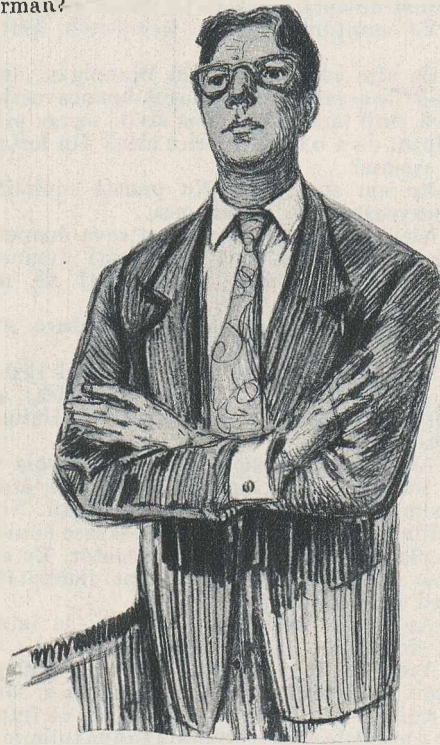
socotească această întrebare ca încadrîndu-se în prevederile celui de-al cincilea amendament.

— Înțeleg acest lucru. Am petrecut ieri mai multe ceasuri studiind Constituția Statelor Unite, domnule senator...

— V-am pus o întrebare, domnule profesor Timberman. N-am nevoie de un discurs.

— Tocmai la întrebare vă răspund — zise Silas, potolit. Știu că se încadrează în ceea ce căutați dumneavoastră a numi *privilegiu*. Eu i-aș zice, un drept firesc de a te împotrivi torturii și intimidării și, de aceea, unii dintre colegii mei au socotit cu cale să se folosească de el. Nu zic că au făcut rău folosindu-se de acest drept, dar eu nu o pot face. Nu sînt membru al Partidului Comunist, domnule senator. Nu sînt și nu am fost vreodată.

— Vă dați seama că faceți declarații sub prestare de jurămint, domnule profesor Timberman?

Silas simțea lămurit că în acele momente McAllister răsflura din greu, implorîndu-l în tăcere, și se minuna cum de un om ca McAllister se putea preocupa de dînsul pînă la deznădejde. Cine era McAllister și ce-l făcea să fie așa? De ce nu era el acolo, sus, pe bancă, alături de ceilalți și ce anume îl deosebea pe acuzat de acuzator? Toate acestea erau întrebări de mare însemnătate pentru Silas; abia începea să și le pună și mult timp avea să treacă pînă să răspundă la ele. Negreșit, nu era locul pentru a dezlega astfel de probleme, totuși nici nu se putea opri să și le pună. Îi chinuiau întrebările despre anumite însușiri ale frăției dintre oamenii de bună-credință, dintre oamenii de omenie. Ce frăție anume era aceea? De ce nu avusese parte de ea? De ce nu o cunoșcuse în cei patruzeci de ani ai vieții sale?

În același timp, se simțea îndemnat să se despartă de McAllister și să-și găsească propria lui cale.

— Îmi dau seama — răspuse el.

— Cine v-a înmînat petiția, domnule profesor Timberman?

Se gîndi un timp, apoi privi la McAllister, înțîia oară de cînd începuse interogatoriul.

— Ei, ce-i de făcut? — îi zise el în șoaptă avocatului.

— Ar fi bine să invoci privilegiul — îi șopti McAllister fără pică și cu o ciudată notă de respect. Dar de fapt ai renunțat la el, răspunzînd la cealaltă întrebare. Mai ai încă primul amendament, Silas — îi răspuse el, zicîndu-i pentru prima dată pe nume. Chiar că nu cred să fie în legătură cu vreuna din însărcinările lor. Spune-le asta.

Silas își dădu capul pe spate și se uită la Brannigan, la grumazul lui de taur, la ochii spălăciți, numai în parte atenți. Ce o fi putînd el să viseze? Cîne a privit în lumea lui Brannigan? Ce era important acolo și ce nu era? Silas dădu din cap. Putea răspunde: „Nu este în

legătură cu nici una din însărcinările dumneavoastră, nu este concludentă în cauză”. Și pe urmă, aveau să vină alte întrebări. Tot una era. Îl dibuieră.

— Nu, nu, zise el. Înțelegeți, domnule senator, nu vreau să răspund la această întrebare, nici la alta de acest fel, și nici nu voi da nume. Nu vreau să răspund — zise el din nou, cu îndărătnicie.

Așadar, nu era un delator. Pasul următor, acum. Cînd citise în ziare despre șuvoiul de oameni mînați din spate și înspăimîntați, care se prezentaseră în fața unor comitete ca acestea și dăduseră nume, pledaseră, se zăbătuseră și cerșiseră îndurare, el reacționase cu interesul lipsit de pasiune al unui botanist față de flora ce ar putea exista în planeta Marte. Distanța dintre cele două lumi nu-i pricinuisese nici un interes deosebit și nici o problemă de conștiință; dar acum aceste lumi se contopiseră. I se ceruse să fie un delator și el refuzase.

— Vom hotărî noi ce întrebări să punem, domnule profesor Timberman — zise Brannigan. Vă vom acuza de dispreț față de Congres ori de cîte ori veți refuza să răspundeți. Sîntem un comitet al Senatului, nu un for comunist. Este adevărat, domnule profesor Timberman, că la Universitatea Clemington s-a propus un plan special de apărare civilă?

— Este adevărat.

— Ce prevede acest plan?

— Sînt mai puțin calificat să răspund decît aceia care au alcătuit planul. Tot ce știu este că s-a anunțat un plan de apărare civilă pentru universitate.

— Un plan cu înscrieri voluntare?

— Puteți să-i spuneți așa.

— Și vi s-a cerut să vă înscrieți și dumneavoastră, domnule profesor Timberman?

— Mi s-a cerut.

— V-ați înscris?

— Nu.

— Cu alte cuvinte, în clipa în care țara dumneavoastră este înclăștată într-o luptă cu un dușman crud și necruțător, nu ați primit să faceți nici măcar un pas formal, înscriindu-vă în organizația planuită pentru apărarea civilă a instituției în care funcționați și care vă dădea pîinea și cele necesare traiului?

— Lucrurile nu stau așa cum le prezentați dumneavoastră.

— Vă rog, răspundeți la întrebare, domnule profesor.

— Voi răspunde cum mă voi pricepe. Am făcut patru ani de război, domnule senator. Nu complicați întrebările pe care mi le puneți. Am socotit acest plan de apărare civilă o înșelătorie și o afacere politică, o afacere care nu putea decît să spulbere orice speranță de pace. La fel cred și acum. Bomba atomică...

D'Arcy bătu cu ciocănelul.

— Fără cuvîntări comuniste! — strigă Brannigan, ridicînd glasul pentru prima oară de la începutul audierii.

— ... nu alege, nu cruță, nici nu are scuză. Împotriva acestei bombe te apari nefolosindu-te de ea, domnule senator, învățînd a trăi cu celelalte popoare, așa cum americanii cuviincioși, civilizați, trăiesc unii cu alții. Lucrul este tot atît de complex ori tot atît de simplu, pe cît este și cugetarea mea politică. Iată de ce...

— Ori răspundeți la întrebare, ori vă evacuez din sală!

— ...nu am vrut să joc vreun rol într-o șmecherie politică și într-o prefăcătorie. Da, sînt pentru apărarea civilă, domnule senator. Sînt pentru supraviețuire și pentru civilizație.

— Știm pentru ce sînteți domnule profesor Timberman. Este foarte limpede pentru ce sînteți dumneavoastră. N-ați făcut nici o taină din asta. Dumneavoastră credeți în răsturnarea guvernului prin forță și violență, domnule profesor Timberman?

— Nu!

— Credeți că un om cu o asemenea atitudine poate fi vrednic de a educa tineretul?

— Am răspuns la această întrebare adineauri, domnule senator. Pot adăuga că nu cred că un om cu atitudinile dumneavoastră este vrednic să stea pe banca aceea.

— Păstrați asemenea păreri pentru *Daily Worker*,⁴⁾ domnule profesor. Luați parte la întruniri comuniste la Clemington, domnule profesor?

⁴⁾ Ziar muncitoresc progresist, apare la New-York.

1) Biroul Federal de Investigații (Federal Bureau of Investigation) — organul central de cercetări polițienești și contrașpionaj din S. U. A.

2) Piață din New-York, unde au loc mitinguri și demonstrații de masă.

3) Organizația naționalistă reacționară feminină din S. U. A.

Eu...

de Ewert GULDEN

Venii pe lume-n prag de primăvară.
Era mălinu-n străie noi gătit
și gungureau mestecenii în poartă
iar mama își bocea amara soartă,
tata-l privea ursuz pe nepoștit
și-și tănuia în inimă ocara.

Țin minte: singuratic mi-a fost drumul.
Duratu-mi-am un grajd pe-un fund de
groapă

iar fiarele din codru-mi fură vite.
Legam prietenii mai osebite
cu toți copacii; florile-n cocioabă
imi aduceau în cupe-adânci parfumul.

Adesea cîntătoarele pădurii,
vîntul din crînguri, marea frămîntată
imi dăruiau cîntarea lor curată;
iar norul mistuit în înălțime
părea un basm nepovestit de nime...

Și am crescut așa. Plugar și visător,
făuritor de stihuri măiestrite,
părtas la visul mare-al tuturor.

În românește de Mihai CALMIC

E. Gulden e un poet-tăran finlandez, membru
activ al mișcării partizanilor păcii din Finlanda.

— Nu lau parte la întruniri comuniste ni-
căieri.

— Luați parte la vreun fel de întruniri la
Clemington, domnule profesor?

— Da.

— La ce fel de întruniri?

— Întruniri ale facultății, cursuri, ședințe
ale Societății de Limbă Engleză, ședințe ale
consiliului profesional...

— Astea sînt toate?

— Din cînd în cînd, întîlniri ale Comitetului
Veteranilor Americani și întruniri ale secțiun-
nii locale a Uniunii Libertăților Civile.

— Știți că amîndouă aceste organizații sînt
considerate urzeli comuniste?

— Nu știam și nu o cred.

— Nu ne interesează ce credeți, domnule pro-
fesor. V-ați întîlnit uneori cu domnul profes-
or Amsterdam?

— Sîntem prieteni. Ne vedem deseori.

— La întruniri?

— La reuniunile universității.

— Este domnul profesor Amsterdam mem-
bru al Partidului Comunist?

— Habar nu am.

— Doamna Edna Crawford este?

— Nu am avut niciodată prilejul s-o întreb.

— După cite știți dumneavoastră, este vreuna
dintre persoanele pe care le voi numi, membru
al Partidului Comunist: domnii profesor Alec
Brady, Hartman Spöncer, Leon Federman și
Lawrence Kaplin?

— Habar nu am care dintre colegii mei este
membru al Partidului Comunist ori nu este.
Pot însă adăuga, domnule senator, că chiar
dacă aș ști, nu cred că aș răspunde la această
întrebare.

— Pot să vă întreb de ce, domnule profesor?
— Întrerupse senatorul Kempleson.

— Socotesc că a da nume este o faptă de in-
formator, iar eu îi disprețuiesc pe informatori.

— Ați socoti în aceeași categorie pe spionii
aflați în slujba patriei dumneavoastră, dom-
nule profesor? Vă întreb aceasta ca de la fost
combatant, la fost combatant — zise Kemple-
son.

Silas se gîndi un timp ce să răspundă. Privi
la McAllister și se apăsă spre el, iar avocatul
zise:

— Nu cred că trebuie să răspunzi, dacă nu
dorești.

— Acum nu mai are importanță.

— Nu prea, răspuse McAllister — ridicînd
din umeri și Silas zise:

— Da, dacă spionează pe oamenii cinstiți
din țara lor, seamănă frica și distrug vicțiile,
înlocuind dreapta judecată cu teama și groaza.

— Vă mulțumesc — zise Kempleson, curte-
nitor.

— Cu alte cuvinte — vorbi Brannigan, agă-
țindu-se de această idee — refuzul dumneavoastră
de a vă sluji țara în apărarea civilă merge pînă
la refuzul de a o sluji în orice armă din forțele
sale armate?

— Nu am spus asta. Nu puneți cuvintele
dumneavoastră pe seama mea.

— Nici nu este nevoie de așa ceva domnule
profesor Timberman. Vă exprimați dumnea-
voastră foarte limpede. Răspundeți vă rog
la întrebare.

— Nu-mi aduc aminte de vreo întrebare. Ați
făcut o constatare.

— Să o formulez altfel. În cazul unui război
între Statele Unite și Uniunea Sovietică, ați
accepta să purtați armele împotriva Uniunii
Sovietice?

— Am făcut un război. Dacă va fi nevoie de
mine într-altul, voi răspunde la chemare, cred,
așa cum ar răspunde orice alt american. Nici
unei ființe normale nu îi place să-și lase familia
și să plece la război, domnule senator. Eu am
făcut-o însă mai înainte și sînt îndreptățit
să cred că aș face-o din nou.

— Aș prefera să răspundeți direct la între-
bare, domnule profesor Timberman.

— Vreți să știți dacă aș lupta împotriva
Uniunii Sovietice? Pusă așa, întrebarea sună
cam ridicol, nu? Înțeleg de asemenea că între-
barea e un fel de undiță aruncată în apă tulbură...

— Fără discursuri! Răspundeți la întrebare!

— Bine, să încerc. Dar am nevoie de un
oarecare timp de gîndire, domnule senator.
Dumneavoastră ați cugetat îndelung înainte
de a pune aceste întrebări și trebuie să-mi
îngăduiți și mie să mă gîndesc puțin, pentru a
răspunde la ele.

— Fără discursuri, domnule profesor.

— Bineînțeles, fără discursuri.

Totuși discursurile și cuvîntările năvăleau
mereu, zbîrnîind, săltînd și înghesuindu-se
iar și iar în mintea lui Silas. De ce era obligat
să se gîndească la atîtea lucruri, aici, prins în ac-
ca o gînganie, tras în țepă ca să-l vadă lumea
întreagă cum se zbate și se zvîrcolește? Biata
lume — se gîndea el — săraca, oropsita, chi-
nuita, istovita lume, cum se joacă ea cu darurile
și tainele universului, numai pentru a ajunge
în iad și atît — în iad și atît, cu tot rîsul și
plînsul, cu bucuriile și durerile, cu micile pă-
cate, cu sfinții și păcătoșii, și cu Brannigan
cel ce orăcăie ca un broscuț pe buștean, Bran-
nigan care n-a citit niciodată o carte, nici nu s-a
aplecat asupra vreunui poem, nici n-a
auzit primul țipăt al copilului de-abia venit
pe lume, nici nu s-a întrebă de unde va face
rost de următorul dolar pentru a-și hrăni cop-
pii; Brannigan acesta avea acum puterea și era
sfințit prin ura lui față de Uniunea Sovietică —
noul har care asigură sfințenia; acolo era
Brannigan și ici era el, Silas Timberman,
ocupînd în oarecare măsură și în chip năstru-
nic centrul scenei în această comedie neghioabă,
smuls dintr-un sat adormit din inima țării și
adus aici în zbor, spre a fi pus la încercare de
către Brannigan. Într-adevăr, vicțiile se în-
crucisau într-un chip ciudat și interesant și,
în clipa aceea, Silas își aminti de spuselu lui
Ike Amsterdam, că era cite ceva aidoma cu el,
cu Silas Timberman, în fiecare oraș și sat din
America, care se mai agăța încă de rațiune
și o îngrija ca pe o gîngășă plantă în pusti-
u — și cit îl înfuriase cinismul bătrînilui... Iar
acum, numără pînă la zece și — halt! — răs-

punde la întrebare. Sau spune-le să se ducă
unde și-a înlărcat dracul copiii și să se în-
toarcă atunci cînd îi vei chema tu! Spune-le
că al cincilea amendament sau primul, sau
oricare altul, te apără! Ori se sfîrșise și cu asta
și el arunca se la gunoi Constituția întreagă,
ca un îndrăgostit care-i aruncă iubitei cuvinte
de ocară ce înlătură orice iertare și nimicesc
orice sorti de împăcare? Biata Constituție —
se gîndea el cu oarecare haz — jalnic scut de
hîrtie. Uitați-vă la mine, domnilor, sînt un
învățat. Știu că nu aveți loc pentru învățați.
Casa în care trăiam eu era tot de hîrtie — hîr-
tie de scris, ca să zic așa. Voiam să aflu și să
aștern în scris de ce a fost Mark Twain ceea ce
a fost și așa cum a fost; dar nu socotisem nicio-
dată necesar să aflu de ce Silas Timberman era
ce era și așa cum era...

Întrebarea îl zorca, întrebarea de care depin-
dea o mic de dolari amendă sau un an de închi-
soare. Primește-o sau respinge-o. Ei se arătau
mult mai răbdători decît ar fi crezut Silas.
Trebuia să le aduci laude, atunci cînd meritau
laude. Așa și este corect.

— Dacă cineva mi-ar fi pus întrebarea asta
ieri — zise Silas — mi-ar fi fost mai lesne să
răspund. N-am fost niciodată un mare admira-
tor al Uniunii Sovietice, nu-mi place cînd i se
spune poporului ce gînduri să nu gîndească,
ce cărți să nu citească și ce cărți să nu scrie.
Mi s-a repetat întotdeauna că așa ar fi în Uni-
nea Sovietică și mi-am zis că de unde nu-i
foc, nu iese fum...

— Fără discursuri! Fără discursuri comuniste,
domnule profesor!

Dar el îi dădu înainte, în pofida zgomotului
ca de mitralieră pe care-l făcea micul ciocanel
al președintelui.

— Nu este așa? Și ce fum! Este adevărat că
nu mi-am dat niciodată silința să aflu ce se
ascunde îndărătul fumului, după cum nu mi-am
dat silința să vad nici ce era dincolo de fumul
de la Washington. Nu știu de ce — apatie,
aș zice. Este un blestem, iar neștiința este cel
mai rău dintre toate...

Brannigan răcnea la el și dincolo de el. Sena-
torul Kempleson se sculase în picioare,
gesticula și spunea ceva, dar Silas nu înțelegea
ce. Nici el nu era sigur că îl mai putea auzi
cineva, totuși continuă să vorbească.

— ... și cred că urăsc neștiința mai mult
decît orice alt lucru pe lume, neștiința și oamenii
mîrșavi, care se folosesc de ea, care se tem de
rațiune și fug de logică, care blesteamă pe căr-
turari și pe savanți, care rid de ei și îi batjo-
coresc, care se tem de adevăr mai mult decît
decît de dracu și care zbiră: comunism și Uniunea
Sovietică — și care se socotesc din cale-afară
de isteți, cînd întrebă pe cineva dacă va lua
armele împotriva Uniunii Sovietice. Dar
vedeți dumneavoastră cu vreau să trăiesc, dom-
nule senator Brannigan, și vreau să trăiască
și copiii mei. În curînd va trece vremea aceasta,
cînd oamenii ca dumneavoastră pot ucla pe
limba barbariei și trimite milioane de ființe
la moarte! Nu pentru Brannigan! Nu pentru
ce reprezintă dumneața, domnule! Nu să luăm
armele împotriva Rusiei, ci să trăim pe aceeași
lume cu Rusia, să trăim, să pricepem, să ne
înțelegem, să învățăm — iată singura cale pe
care o cunosc domnule senator Brannigan,
singura cale ce ne rămîne — și acesta este
singurul răspuns...

Pînă aici a putut ajunge. Doi agenți îl
înșfăcău cite unul de fiecare braț, și fu purtat
aproape pe sus către ușa sălii de audieri. Cum
nu se așteptase la așa ceva și nici nu știa cum
să reacționeze într-o asemenea situație, primul
lui simțămînt, simplu și direct, fu al unei
umilințe mai mari decît putea îndura. De
aceea se luptă, izbi, se zvîrcoli și răcni în
mijlocul unei gloate care răcnea și ea. Ca prin
ceată își dădea seama că McAllister se răstea
la agenți, că Brady încerca să intervină și
auzea glasul lui Brannigan venind de undeva.
Simți apoi zgomotul, furia și mișcarea, iar pe
urmă fu scos și se pomeni afară pe coridor,
cu gulerul hainei ridicat, cu mîneca sfîșiată și
ochelarii atîrnîndu-i de o ureche; se pomeni
cu ziaristii îngrămădiți în jurul lui și cu Ike
Amsterdam încercînd să-l pună la adăpost,
dar și hohotînd de bucurie, cu o expresie de
dragoste și de respect pe fața lui zbîrcită, cum
Silas nu mai văzuse niciodată la dînsul.

În românește de Petru Comarnescu.

— Formidabil! — exclamă Alexe Matei ridicându-se de pe scaunul rotund de laborator și izbind cu palma în masa albă de faianță.

De la celălalt capăt al mesei, inginerul chimist Voiculescu ridică mirat capul. Așa ceva nu se mai întâmplase niciodată, de când își cunoștea colegul. Alexe era un om liniștit și sfios; nu vorbea prea mult, nu rostea niciodată cuvinte de prisos, și în laborator nimeni nu-l văzuse enervat. De altfel, figura sa senină, ochii albaștri, nevinovați, și trăsăturile blajine nu te făceau să-ți treacă prin cap imaginea unui Alexe Matei supărat, entuziasmat, îndrăgostit sau supus emoțiilor obișnuite tuturor altora.

Singurul subiect care-l putea entuziasma erau materiile plastice.

— Formidabil? Iată un cuvânt pe care nu credeam că o să-l aud vreodată din gura ta! — se miră Voiculescu.

Alexe se așază pe taburetul rotund și, răsucindu-se astfel încât să-l privească în față pe Voiculescu, șopti ca și cum și-ar fi cerut scuze și ca și cum, vorbind atât de încet, ar fi vrut să atenueze efectul ieșirii de adineauri.

— Bine, dar... știi tu ce-i aici?

— O substanță — răspuse simplu, prozaic și foarte nepăsător Voiculescu. Planul de cercetări prevede — adăugă el, citind monoton ca dintr-un referat — „realizarea unei materii plastice care să poată fi utilizată în industria de construcții...”

Alexe așteaptă răbdător să termine.

— Și ai realizat-o! — conchise Voiculescu.

— Ei, dar ce fel de substanță e asta? E ceva la care nu mă așteptam. O substanță... minunată. O materie plastică deosebită, care are niște proprietăți...

Și Alexe se opri, ca și când n-ar fi știut ce epitete să întrebuințeze...

— Formidabile! — îi sugeră Voiculescu.

Alexe înălță din umeri.

— Nu glumesc. Uite aici!

Aprinse cu un chibrit gazul metan la becul Bunzen de pe masa de laborator. Apoi apucă cu un cleștor firele galbene, ca de lână, ce se găseau în fața lui pe masă, și le ținu în flacăra albastruie. Firele nu se aprinseră, nici nu se chirciră. Păreau cu totul insensibile față de atingerea flăcării.

— Ei, și? Ce, asta-i singurul material ignifug cunoscut în chimie? Și... ce însu-

și miraculoase mai are substanța ta plastică — întrebă, sceptic, Voiculescu.

Fără să rostească nici un cuvânt, Alexe luă firele cu o pensă și le îmnie în soluția verzuie din cristalizorul așezat lângă becul Bunzen. Le agită de câteva ori, lăsându-le să se îmbibe ca o sugativă. Apoi le scoase din cristalizor și le încălzi din nou în flacăra...

Voiculescu, care părușe numai ironic, devenise acum de-a binelea interesat. Părăsi biuretă al cărei conținut se străduia să-l aducă la nivelul zero și se îndreptă spre Alexe.

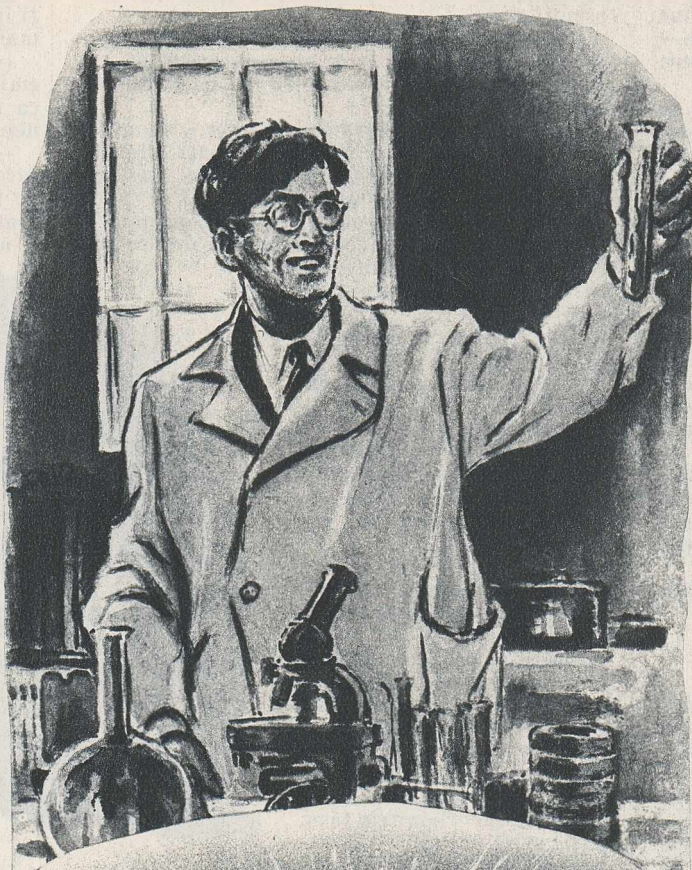
— Poftim! Ce părere ai? — spuse acesta, întinzând firele, colegului său.

Chimistul le apucă, curios și exclamă surprins. Firele, adineauri, moi ca de lână, deveniseră dure, tari ca piatra. Îi fu imposibil să le îndoiaie cu mâna. Încercă să le rupă, dar și asta era cu neputință. Le lovi cu o bară metalică, însă nu realiză nimic.

— Bine, dar asta e... e... formidabil! — strigă Voiculescu și, entuziasmat, îl apucă de mână pe Alexe și-l trase spre biroul profesorului.

— Stai... ce faci... — protestă prietenul său. Încă n-aș vrea să...

Laborantul Covaci, care spăla eprubetele, întoarse privirea după cei doi chimiști, uitând să mai închidă robinetul. Cu pași mărunți, se apropie de firele de materie plastică și le privi cu interes. Voiculescu nu apucă să termine cu protestele, fiind ajuns în mijlocul odăii. Profesorul Dumitriu ridică ochii, surprins. Pe măsură ce Voiculescu — pentru că Alexe rămăsese mut — îi descrie însușirile minunate ale noii substanțe, surprinderea profesorului cunoscu o metamorfoză evidentă; trecu prin faza de uimire, apoi de entuziasm,

Ilustrații de A. POCH

pentru ca, la sfârșit, acest entuziasm să fie temperat de oarecare neîncredere.

... Și totuși... așa era! Câteva experiențe sumare fură suficiente pentru ca profesorul să se convingă. Nu încăpea nici o îndoială...

— ... Așa încât, de mine — spuse profesorul Dumitriu, în concluzie — de mine tovarășe Alexe vei lucra în laboratorul de prototipuri și... vei căuta cu luminarea toate defectele noii substanțe...

— Defectele? — întrebă, timid, Alexe.

— Și calitățile, firește. Ceea ce pare un defect, poate fi în același timp și o calitate — depinde la ce scop te gindești să utilizezi un anumit produs. Despre asta nu mai e nevoie să-ți amintesc. Vei încerca să afli dacă substanța asta, pe care o faci dură și incasabilă printr-un procedeu atât de simplu, nu devine din nou moale ca o stofă, prin tratarea cu vreo altă substanță. Vei experimenta proprietățile ei termoizolatoare, acustice și... în sfârșit, ce să mai vorbim... În tot cazul, țin să te felicit...

Profesorul îi strânse mâna lui Alexe, și se întoarse apoi spre Voiculescu.

— Și, desigur că și pe dumneata...

— Dar eu, tovarășe profesor...

Voiculescu îl privea încurcat.

— Dar dumneata? Ce vrei să spui?

— Eu... eu n-am făcut nimic... în problema asta.

Profesorul îl privi nedumerit.

— Bine, dar ai intrat primul aici, la mine... așa putea spune chiar că ai dat buzna...

— Da... să vedeți... întâmplător am aflat... am fost, însă, atât de entuziasmat că... am vrut să știți și dumneavoastră...

— Totuși, tot trebuie să-ți mulțumesc, to-

varășe Voiculescu. Fără dumneata, probabil că prietenul nostru Alexe mai șovăia încă o săptămână, până să se hotărăscă să-mi spună și mie rezultatele! Dar... destulă vorbă. La lucru, acum! Avem în față ceva... — și profesorul ezită, căutând cuvântul potrivit.

— ... formidabil, tovarășe profesor! — rosti repede Voiculescu, făcându-i vesel, cu ochiul, lui Alexe.

II

De dimineață, Alexe Matei intrase în laboratorul său și reluase experiențele din ajun. Acum erau pe terminate: încă două-trei analize, câteva încercări de rezistență — și dosarul voluminos pe care sta scris, cu litere mari, „Inamit”, avea să fie complet.

Lucrul începuse, așadar, ca în orice altă zi...

Peste o jumătate de oră portarul intră, plin de importanță, în laboratorul de prototipuri:

— Toată lumea e chemată de urgență în sala de consfătuiri. Comunicări importante!

Deschise ușa laboratorului de fizică, repetă chemarea și apoi continuă drumul spre celelalte laboratoare. Era, după cite se părea, o adunare generală neobișnuită, extraordinară.

Alexe privi cu părere de rău eprubeta pe care o ținea în mână. Soluția gălbuie începuse să impregneze firele de substanță plastică. O așază în stativul de pe masă și, asigurându-se că era bine astupată, își șterse mâinile și se îndreptă tăcut spre ușă. În sală se întâlni cu Voiculescu, care îl urmă, bodogănind:

— Poftim! Tocmai acum s-au trezit să ne cheme. Întrerupem lucrul și tu nu spui nimic!

— Ce să spun? Trebuie să fie ceva foarte important — îi răspunse Alexe.

— Asta așa e — interveni inginerul Florescu. Altfel, nu ne-ar fi întrerupt... fiți siguri.

Într-adevăr, trebuia să fie ceva foarte important. Dar... ce anume? Curiozitatea tuturor creștea și, în sală, în scurtă vreme, murmurele se auzeau din ce în ce mai tare.

— Trebuie să fie ceva în legătură cu Premiile de Stat — presupuse Voiculescu.

— Sau poate că e vorba de experimentări pe teren... — își dădu cu părerea altcineva.

... În acea clipă, nenea Ilie — cum îi spuneau cercetătorii portarului — deschise poarta institutului.

— Dumneavoastră pe cine căutați?

Nea Ilie îl privi pe noul venit. Ca să-i poată vedea bine fața, trebui — gemând ușor din cauza reumatismului — să-și înalțe bine gîtul, căci personajul impozant care sosise era cu un cap și jumătate mai înalt decît el. Un om bine făcut, lat în spate, cu o privire foarte severă. Scoase, plictisit, din buzunar, o legitimație încadrată într-o ramă metalică și o flutură pe dinaintea ochilor lui nenea Ilie, care salută aprobativ, nu însă fără să adauge:

— Știi... tovarășul director nu e aici, în...

— Știu, tovarășe — i-o tăie vocea groasă a inspectorului. Am vorbit cu el. Am sosit pentru ședință.

Se întoarse spre cei doi tineri care-l urmau.

— Pascu, așteaptă-mă aici. Dumneata, Ionescule, vino cu mine. Tovarășe portar, condu-ne în laboratorul de prototipuri...

Portarul, înghiți în sec, copleșit de autoritatea noului venit, care se adăuga la atmosfera deosebită creată în urma anunțării ședinței extraordinare și îi petrecu grăbit pe cei doi.

Intrară în laborator gol.

— Chimiștii sînt în ședință — explică portarul.

Apoi, îi privi nedumerit și exclamă speriat:

— Bine, dar ce faceți?... Ce vreți să fa...?!

... În sala de comunicare, nerăbdarea creștea. Oamenii își stăpîneau cu greu neastîmpărul.

— Ce se întâmplă, oare? — strigă Florescu.

— Să mai așteptăm propuse liniștit Alexe.

— Uf! Calmul ăsta al tău mă face să-mi ies din sărite! — exclamă inginerul Voiculescu.

— Da... E ciudat... —murmură Florescu.

Bietul Florescu nu-și dădea seama cât de bine o nimerise. Intr-adevăr, acolo se întâmpla ceva—dar poate nimănui din cei de față nu-i trecea măcar prin gând ce anume...

Un străin care ar fi intrat atunci în sala de consfătuire ar fi auzit un murmur continuu, asemenea zgomotului neîntrerupt pe care îl aude la nesfârșit urechea, la malul mării.

Și dintr-o dată, toată această larmă amuți și toți ochii se ațintiră spre ușa ce se deschise brusc.

De clanță se ținea agățat un om. Portarul. Dar parcă nu mai era vrednicul Ilie — îmbrăcat cuviincios în tunica sa cenușie, cu șapca brodată pe cap, cu chipul atît de prietenos. Șapca îi lipsea, și părul cărunt îi era răvășit, de parcă s-ar fi sculat atunci din pat. Dar nu era asta, nu. Tunica îi era sfîșiată la cusătura minceii, prin care se vedea căptușeala albă. Și în față, în dreptul pieptului, era ruptă... dar aici nu se mai zărea alb, ci roșu — o pată roșie de sînge. Portarul se sprijini încă o clipă de clanță, privind cu ochi tulburi spre sală, de parcă s-ar fi găsit undeva... unde nu mai fusese niciodată.

— Tilharii... au luat...

Și portarul Ilie căzu grămadă. Pe parchet, lângă el, se ivi o pată roșie...

III

Acum se știa cum se petrecuseră lucrurile. Planul fusese foarte bine pus la punct. Locotenentul de miliție Ivanciu își privi notele.

Mai întîi sosise un telefon „de la cabinetul ministrului”. Directorul, profesorul, adjunctul, fuseseră chemați de urgență... După cinci minute, alt telefon: directorul — sau, mai bine zis, vocea lui — cerea ca toți salariații să fie imediat convocați în sala de consfătuire, urmînd ca și el să sosească îndată. Imediat după aceea, un personaj cu aspect impunător și cu o legitimație de la un for superior, urmat de doi ajutoari, pătrundea în institut...

Și adevărul?

Telefonul nu sosise de la cabinetul ministrului, ci de la o cabină oarecare. Vocea care convocase adunarea nu fusese a directorului. Legitimația personajului era falsă. Iar laboratorul fusese întors pe dos. Toate hîrțile, caietele, fișele de analiză cu protocoalele experiențelor asupra Inamit-ului, dispăuseră...

Locotenentul Ivanciu își privi carnetul, medînd. Era clar că toate acestea nu ar fi putut să se petreacă fără un ajutor dinăuntru. Intrușii știau că sala de comunicări era într-o altă aripă a clădirii, că portarul e singur și, în special... Ivanciu se încrunță. Era un tînăr de obicei vesel, care nu avusese încă o problemă atît de complicată de rezolvat. Părea însă limpede că doar cineva din personalul științific putea să fi trădat taina — căci, altminteri, cum ar fi putut afla cei din afară despre descoperire?

Descoperire sau invenție? — se întrebă Ivanciu. Invenție, da, e mai bine. Hm... Și, în definitiv, pentru ce era așa de căutată această invenție? O materie plastică... bună ca material de construcție... aici trebuie lămuriri mai ample. Dacă cunoști mobilul...

Și locotenentul formă numărul de telefon al institutului.

Peste un sfert de ceas, profesorul Dumitriu explica importanța invenției realizate în institutul al cărui director științific era.

— Este vorba de o materie plastică. Uite... să luăm telefonul ăsta. Materialul negru din care e făcut nu e nici lemn, nici metal, nici os, nici sticlă. El este totuși aproape la fel de tare ca metalul, se îmoaie și se lucrează ca sticla, este ușor ca lemnul și, dacă n-ar fi colorat în negru, l-ai lua drept os...

— Da, știu. Telefonul e făcut din bachelită — interveni locotenentul.

— Întocmai. Bachelita este o materie plastică. Acest material nu se găsește nicăieri de-a gata în natură, ci e fabricat în uzinele chimice, din fenol și formol. Întocmai ca bachelita, se mai fabrică multe materii plastice... pe măsura nevoilor de toate zilele. Chimistii au reușit să fabrice materiale care nu se găsesc în natură și care sînt mai bune pentru scopul respectiv decît orice alte materiale naturale. Chimistul sovietic K. A. Andrianov a fabricat, pornind de la nisip, silicone, materii plastice care nu-și modifică forma sau proprietățile nici la temperaturi de peste 500

de grade și nici la presiuni de peste 100 de atmosfere...

Locotenentul Ivanciu tuși discret, întrerupîndu-l pe profesor de la ceea ce promitea să fie o bună introducere pentru un curs asupra silicinelor.

— Dacă ați vrea, tovarășe profesor... să reveniți la... Inamit, nu? Parcă așa l-ați numit?

— Da — spuse profesorul și parcă tresări. Inițial avea o denumire chimică. Era mai corectă, desigur, dar nu știți cum se întâmplă? Limbajul chimic e uneori deformat de necesitățile vorbirii curente, de calitățile materialului respectiv...

Așa că, după ce a trecut printr-o serie de probe, i-am zis „Inamit”... Locotenentul îl privi, întrebător:

— De fapt... de ce l-ați numit așa? Știți, n-are nici o legătură cu ancheta noastră dar... m-ați făcut curios. Profesorul privi în jos, puțin încurcat.

— De fapt, asta a fost inițial o... poreclă, o fan-tezie a unuia dintre cercetătorii noștri... În cursul experiențelor, am remarcat o însușire foarte ciudată a materialului... o însușire care nu poate duce, de altfel, la nici o utilizare constructivă, deci o însușire care pe noi nu ne interesa...

Profesorul Dumitriu tăcu, și-și privi mîinile. Locotenentul așteptă o clipă, apoi vorbi.

— Spuneți-mi, asta s-ar putea totuși să ne intereseze...

Profesorul își trecu nervos mîna prin păr.

— Mă gîndeam la lunile de muncă pe care ni le-au furat... ticăloșii aceia. Acum... va trebui să refacem totul, tocmai cînd deveniseră clare toate proprietățile Inamit-ului. Un material de construcție extraordinar! Mai rezistent ca fierul, ca piatra, ca orice alt material. Și la început, maleabil: îi dai ce formă dorești. După aceea, în urma unui anumit tratament, devine tare ca bazaltul. Neatacabil. În interior, un strat poate rămîne, dacă vrei, în stare spongioasă, ca un burete. Și, în acest caz, materialul prezintă o termo și o fono-izolare perfectă. Economie de combustibil! Case cu pereți subțiri și prin care, totuși, zgomotele sau frigul nu pot trece...

— Îmi povesteți despre denumirea materialului... Inamit.

— Da. În faza inițială de preparare, înainte de a fi solidificat, materialul are o proprietate deosebită. Tratat cu acid azotic și supus unui tratament termic special, materialul devine exploziv, în anumite condiții...

Locotenentul lăsă să-i scape stiloul din mînă. — Exploziv, ați spus?

— Da... Vedeți deci că, după cum arătam mai înainte, această însușire nu are nici o importanță pentru noi. Sînt necesare prea multe condiții pentru ca Inamit-ul să poată să explodeze, așa încît practic, nu ar putea fi utilizat nici în mine, nici în cariere, bunăoară. Pe de altă parte, în forma în care e prezentat ca material de construcție, Inamit-ul nu poate exploda niciodată...

— Dar... în ce condiții explodează? Profesorul își plimbă gînditor mîna pe față.

— Și aici e o chestiune curioasă... Probabil o problemă de dispoziție moleculară... În sfîrșit... Explicația adîncită s-ar întinde mult prea mult... Și apoi, iertați-mă, mi se pare că nu sînteți de specialitate... Fapt este că materialul prelucrat nu explodează decît dacă este supus acțiunii unor unde ultracurte de anumită lungime de undă. Explozia este foarte puternică. Îmi aduc aminte că asta am descoperit-o întîmplător. Lîngă institutul nostru locuiește un radio-amator care face emisii pe unde scurte și ultracurte. Cu distracția asta se ocupă mai mult după amiază, în afara orelor de serviciu, așa încît explozia care a avut loc în laborator nu a rănit pe nimeni... Din fericire, în laborator se găseau numai urme din materialul prelucrat după cum v-am spus... pe fundul unui balon care nu fusese bine spălat de laborantul Covaci... A căpătăt

o admonestare verbală... Vă închipuiți ce s-ar fi întîmplat dacă ar fi existat acolo o cantitate mai mare... Sărea în aer tot institutul!

— Prin urmare... lungimea de undă cu care emitea amatorul, era tocmai cea necesară pentru ca materialul să explodeze? — întrebă locotenentul.

— Da. De fapt, cercetările ulterioare, foarte incomplete, e adevărat, au arătat că e nevoie de impulsuri întrerupte, ceva ca în genul telegrafiei, cu linii: taa-taa-taa... De asemenea e nevoie ca postul emițător să fie apropiat...

Profesorul își ațintî privirea spre vîrfurile pantofilor săi și continuă, cu o voce oarecum plictisită:

— Trebuie să știți că, în general, este greu de închipuit, ca o masă plastică atît de rezistentă ca Inamit-ul, să fie în același timp un puternic exploziv... Dar „explozivul Inamit” reprezintă, din punct de vedere chimic, numai o fază intermediară în fabricarea „materiei plastice Inamit”. Sînt necesare tratamente fizico-chimice numeroase, pentru a se trece de la o formă la alta...

— Și... toate acestea... erau consemnate în fișele analitice care au dispărut?

— Da. Cu toate amănuntele tehnice. Aveam fișe foarte complete — continuă profesorul.

— Prin urmare, denumirea „Inamit”...

— Voiculescu spunea că e un fel de dinamită ciudată... O dinamită cu o forță neobișnuită... O dinamită... mă rog... inamită...

Locotenentul Ivanciu, care era un mare amator de cuvinte încrucișate, strîmbă din nas: — Destul de slab jocul de cuvinte... Dar denumirea este, totuși, sonoră...

După plecarea profesorului, locotenentul începu să măsoare odaia în lung și în lat.

— Auzi: „O chestiune puțin importantă!” Poftim! „O însușire care nu are nici o utilizare... practică”. Da, pentru noi, Inamit-ul nu sub acest aspect e interesant. Dar pentru alții... Da... Și cînd te gîndești că, dacă nu aveam curiozitatea să-l întreb de ce a fost denumit „Inamit”, nici nu aflam despre asta! Ciudat om... Sau nu e străin de atac, sau pur și simplu e cu capul cam în nori... O să vedem...

IV

Telefonul sună. Omul trasări, se opri mijlocul camerei și așteptă. De două ori, aparatul tăcu și reveni din nou, de două ori.

— Alo! Cine e?

— Azi e vreme frumoasă, ce părere ai?

— Prefer să-mi iau umbrela albastră...

— Da...

— Totul e pus la punct. Poziția e totuși A.14/7. E mai ferită de „ploaie”... „Bătrîna” suferă de reumatism, știi...

— Da, înțeleg... și cînd începe „operația”?

— Mîine la ora 17... Șeful nu poate veni, dar nu l-am putut îndupleca să amîne „operația”...

I se cer urgent rezultatele. Alo... Alo... Tu ești? „Azi e vreme frumoasă, ce părere ai?”

— Ce ți s-a năzărit? Da, „prefer să-mi iau umbrela albastră”... Ce s-a întîmplat?

— Nu, nimic. Mi s-a părut că aud un țăcănit pe fir...

— Atunci la ora 17...

— Da. Stai. A spus ceva bolnavul nostru?

— Nu. Cred că nici n-o să mai poată spune... Cei doi terminară de vorbit și așezară receptoarele în furcă. O clipă mai tîrziu, undeva, într-o cabină, un tînăr își luă căștile de la urechi, și începu să transcrie o stenogramă.

V

Alexe Matei stătea stîngherit pe scaun în sala de așteptare a spitalului, cu pălăria în mînă. Își plimba privirile pe pereții albi, citînd mecanic pancartele afixate.

De fiecare dată cînd se deschidea ușa dinspre salonul bolnavilor, Alexe tresărea. Cîte o soră ieșea grăbită, în mînă, cu o seringă sau cu o tăviță cu medicamente.

— Soră, te rog, doctorul Deleanu mai are?..
— Mai are.

Și oftând, Alexe își muta iar ochii la afișe. Ușa dinspre curte, din spatele lui Alexe, se deschise și intră cineva.

Alexe Matei părăsi afișele, îl privi pe noul venit și exclamă:

— Voiculescu!
— Ce face bătrînul, nenea Ilie? Scapă? — întrebă îngrijorat Voiculescu după ce-i strînse mîna.

Alexe ridică din umeri.
— De o jumătate de ceas încerc să vorbesc cu doctorul Deleanu... Dar... nu mai iese...! Și tu ai venit tot pentru asta?

— Da. Voiam să aflu despre soarta bătrînului, răspunse el mîhnit.

Alexe se ridică de pe scaun și vorbi încet:
— Știi... eu mă simt vinovat.

Voiculescu îl privi mirat.
— Dar... ce vină poți să ai tu?

— Nu știu... murmură Alexe, așezîndu-se iar. Cred că dacă aș fi fost mai reținut, dacă n-aș fi vorbit liber despre acest Inamit... Știi ce mi-a spus locotenentul Ivanciu? Că este amestecat și cineva din Institut!...

— Asta e la mîntea cocoșului: Dar cine e?

— Nu știu. Nici Ivanciu nu știe. Dar... îți dai seama ce groaznic este?

Alexe își trecu mîna peste ochi.
Voiculescu îl privi mirat. Nu-l auzise nicio dată vorbind astfel. Parcă era un alt Alexe Matei, nu acela pe care îl cunoștea de doi ani, nu acela alături de care lucrase aproape zi de zi, la aceeași masă de laborator.

— Da... Răpirea invenției, lovitura pe care nea Ilie a primit-o pentru că voia să ne apere... Și Alexe tăcu, dar urmarea se ghicea. Voiculescu îl privi cîteva clipe, apoi continuă energic firul întrerupt mai înainte.

— Dar, în definitiv, cine ar fi putut fi cel care i-a ajutat pe bandiți? M-am gîndit mult la asta... Toți sîntem vinovați că n-am fost vigilenți, lăsîndu-l pe criminal printre noi...

Voiculescu vru să răspundă, dar în aceeași clipă se deschise ușa dinspre salonul de bolnavi și apărură un medic tînăr, îmbrăcat în halat alb. Alexe sări în picioare.

— Tovarășe doctor... Ce face Ilie Necșulescu? Medicul îl privi lung.

— E greu de spus.
— Putem să-l vizităm? — întrebă Voiculescu.

— În nici un caz. Poate peste două trei zile...

VI

— Supravegherea a început imediat. Cred că sînt pe drum bun, tovarășe maior. Iată... Și locotenentul Ivanciu începu să explice.

— Am putut vorbi cu portarul. A auzit totul de multe bătrînul. Nimeni nu știe că și-a revenit. Medicii ne ajută... După cum știți, am urmărit anumite persoane... Firele afacerii sînt trase de undeva de peste hotare...

Astăzi după masă, are loc „experimentarea”. Li s-a cerut să dea amănunte asupra felului cum se desfășoară explozia și asupra efectelor ei. Așa că, după masă, o să-i surprindem pe lupi în birlogul lor... Vom lua mașina cu radiogoniometru...

— Bine, aprobă maiorul. Vă urez succes. Îmi veți trimite un raport îndată ce va fi posibil.

VII

Cel înalt ascultă cu luare aminte. Poarta curții fusese deschisă și închisă repede. Pași

iuți scîrțîiră pe pietriș, apoi se auzi semnalul cunoscut: două bătăi în ușă, o pauză, încă două bătăi.

Deschise repede.

Cei doi nou-veniți își scoaseră impermeabilele, pe care se prelingeau picături de apă.

— Ei, ați preparat Inamit-ul? — spuse unul din cei sosiți, aruncînd nervos țigara pe jos.

Apoi, privind în juru-i, urmă:
— Sper că mi-ați respectat indicațiile cu privire la cantitate... O doză mai mare cu un miligram, ne-ar face să sărim în aer. Și-apoi, deși izolați la marginea pădurii ăsteia, riscăm să fim totuși auziți... Voi nu vă dați încă seama ce este Inamit-ul...

— N-avea nici o grijă, cu privire la asta — răspunse gazda. Uite, l-am preparat în formă brută... Acum, dacă ați venit amîndoi, să punem în funcție aparatul de emisie...

Cel care atrăsese atenția asupra dozei ce trebuie folosită privi un aparat nou nouț.

— Ni l-a trimis „șeful”, acum trei zile — spuse gazda. Îndată ce a aflat de reușită. Vrea să-i dăm prîdusul cît mai repede.

Noul venit examină oada. O mică masă de faianță albă susținea sticle albe și colorate cu etichete străine, flacoane cu dop rodat, cilindri și pahare gradate, pipete, biurete, un bec Bunzen. Alături, un dulap cu substanțe chimice „pro analist”, toate cu mărci străine.

— Ne-au trimis de toate — constată într-un târziu.

— Da. La institut, ceva nou?

— Nu știu nimic despre portar. Se pare însă că nu sînt siguri dacă scapă...

— Cu atît mai mult e necesar să terminăm mai repede — spuse cel mai înalt. Mîine noapte rezultatele să fie expediate...

Cel înalt își puse halatul alb și li se adresă scurt, aproape poruncitor, celorlalți trei:

— Atunci, ce mai așteptăm?

VIII

Mașina aluneca iute pe șoseaua asfaltată, neagră-lucitoare, udată de ploaie.

Toți tăceau. Deodată, tînărul îmbrăcat civil, aflat în fundul mașinii, spuse:

— Ploaia asta poate să împiedice localizarea punctului, tovarășe locotenent.

Alexe tresări:
— Tovarășe locotenent... nu înțeleg. Mi-ați spus că aveți azi nevoie de mine. M-am pus la dispoziția dv. M-ați îmbarcat în mașina asta plină de aparate misterioase și am pornit. Încotro? Spuneți-mi. Acolo unde se găsesc cei care ne-au furat invenția?

— E adevărat îți sînt dator unele lămuriri. Nu pot să-ți comunic deocamdată prea multe. În această mașină, se află o instalație care, datorită unei antene rotative, servește la aflarea direcției în care se găsesc posturile de emisie... Nu știu dacă mă exprim în termeni destul de științifici, dar...

— E clar — întrerupse Alexe. Și cu ajutorul acestei instalații...

— Cu ajutorul acestei instalații, vom putea să găsim locul, casa unde se fac experimente cu Inamit-ul dumitale, unde se încearcă proprietățile sale explozive. Pentru ca Inamit-ul să explodeze, este necesar — nu-i așa? — să fie expus unor anumite unde electromagnetice. Trebuie să găsim deci pe lungimea de undă care era indicată în fișele dv. dispărute, semnalele unui post de emisie...

— Bine, dar de unde știți că tocmai aici...

— Asta este unul din lucrurile pe care, pentru moment, nu pot să ți le spun.

— Dar... — exclamă Alexe — e o primejdie... Oamenii ăștia nu cunosc... cît de periculos poate fi Inamit-ul în aceste condiții...

— Cred că ești de acord — spuse locotenentul — că nu va fi necesar să le purtăm doliul... Totuși... sper să dăm de ei înainte de explozie. Asta... dacă stă ploaia... altfel — nu? — propagarea undelor, se face mai greu...

Dar, ca în orice primăvară, și această ploaie încetă curînd și soarele apărură, strălucînd pe acoperișurile de tablă ale caselor din localitatea în care intraseră.

— Am ajuns — constată locotenentul Ivanciu. Puneți în funcție aparatul!

Tînărul în civil învîrti mai multe butoane ale unui aparat, și potrive o cască pe urechi. Urmăriră cîteva clipe de tăcere.

— Nu se aude nimic — șopti după un timp cu amărăciune, tînărul.

— Răbdare, trebuie să mai așteptăm...

Automobilul mergea încet pe șoseaua înconjurată de căsuțe cu fațade proaspăt vopsite.

— Ora cinci și un sfert — constată Alexe.

— Nu-i nimic. Așteptăm.

Se opriră la marginea satului. Alexe coborî, se așeză pe scara mașinii și, cu capul sprijinit în pumni, se gîndi la problema care-l frămînta. Cine putea fi dușmanul, dintre colegii lui? Cineva care avea cunoștințe precise de fizică și chimie... care își dădea bine seama de importanța descoperirii pentru unii care nu vor decît să distrugă... Să fie laborantul? Sau inginerul Florescu? Ori ajutorul lui, tînărul Stoian? Nu, nu, e exclus... Și, totuși, e cineva...

În urechi îi ajunse deodată un zgomot neobișnuit. Taa-taa-taa... Aparatul recepționa.

— Repede la mașină! — strigă locotenentul.

Rotînd antena, încet, radistul stabili din ce parte șoseaua undele cu maximă intensitate și, bîjbîind în dreapta și în stînga, automobilul se înaintă, oprindu-se în cele din urmă, la marginea unei păduri, în dreptul unei căsuțe mici ce părea la fel ca oricare alta.

Locotenentul și șoferul săriră din mașină, îmbrînciră poarta și intrară în curte. În aceeași clipă, se auzi o explozie.

„Inamit-ul!” exclamă Alexe luîndu-se după ceilalți. Sparseră ușa zăvorâtă de la intrare și năvăliră înăuntru, ocolînd dărîmăturile. Zăriră trei indivizi, cu hainele răvășite, dintre care unul rînit. Jos, pe podea, zăcea în nesimțire, cu fața în jos, un al patrulea.

„Inamit-ul meu a făcut o victimă” — se gîndi fulgerător Alexe. Locotenentul Ivanciu îl întoarse pe cel lungit pe podea cu fața în sus; explozia Inamit-ului îi produsese moartea. Alexe se aplecă și tresări. Cel de-al patrulea, victima Inamit-ului, era colegul său de laborator — inginerul chimist Voiculescu.

IX

Profesorul Dumitriu își scoase zîmbind ochelarii. Pe masa lui se aflau cîteva teancuri de hîrtii, pe care le răsfoia, aproape mîngîindu-le.

— Da, sînt toate. Nu lipsește nimic — confirmă el. Toate fișele — care ne-ar fi costat încă cel puțin un an de muncă, dacă ar fi trebuit să reluăm experiențele.

Locotenentul Ivanciu zîmbi la rîndul său.

— Și nu numai atît — adăugă el. O substanță explozivă de un tip cu totul nou și special ar fi ajuns în mîna celor care au organizat această lovitură...

— Nu înțeleg, totuși, dedesubturile... Cum ați putut descoperi totul?

— Era clar că numai un specialist putea să-și dea seama de importanța acelei descoperiri întîmplătoare — spuse locotenentul, nu fără o umbră de ironie la adresa profesorului — și să o transmită celor interesați. Bănuielile s-au îndreptat atunci asupra celorla din laborator. Fiecare a fost urmărit — chiar și tovarășul Alexe...

Acesta înălță sprincenele, mirat.

— Nu mi-am dat seama nici o clipă...

— Asta nu poate decît să mă bucure... Totuși, datorită acestei urmări și, mai ales, datorită calităților „Inamit-ului” dv., i-am putut prinde pe țîlhari. Acum puteți să vă reîncepeți liniștiți cercetările. Avem nevoie de cît mai multe și mai felurite mase plastice... Vedeti, tovarășe profesor, că am învățat și eu să le apreciez variatele calități!...

Heinrich Heine

Heinrich Heine

POETUL DRAGOSTEI ȘI AL LIBERTĂȚII

strălucit gânditor progresist al timpului său, că a fost o apariție unică, tocmai pentru că întrunea în aceeași ființă elemente atât de multiple, că a îndrăgît, ca puțini alții, viața, și a fost răsplătit cu neputuse suferințe?...

Ca poet, Heine a adus — contopind pentru prima oară în poezia germană versul popular, cu un conținut progresist și democratic — mesajul omului modern, al omului german din vremea lui, sfîșiat de nenumărate contradicții interioare. În celebra sa „Buch der lieder“ (Cartea cîntecelor), în ciclurile din „Neue Gedichte“ (Poezii noi) sau în faimosul „Romancero“, el ne-a dăruit o operă politică care exprimă viața în întreaga ei plenitudine, fiind în același timp o vastă autobiografie lirică și o oglindă fidelă a lumii înconjurătoare. În locul abstracțiunilor nebuloase ale poeziei romantice germane, el a adus mesajul înviorător al unui limbaj poetic clar, plin de o neegalată spontaneitate și suptele, muzicalitate și plasticitate, pus în slujba unor idealuri care-l făceau să exclare: *Bard german, înflăcăreze! / Nimile al tău cînt! / Cîntă-a țării libertate! ... Lotte-a ta să nu te creadă! / Doar un Werther suspinînd, / Nu! Poporului vestește-i, / Noul ce din zări zvonește, / Fie-ți stihul bardă, spadă!* (Tendință)¹⁾

Iar dacă e greu de găsit un alt exemplu de poet german care să fi întrunit atîta simț al poeziei cu un astfel de spirit mușcător ca al lui Heine, nu există, cu certitudine, alt mare prozator german care să fi posedat deopotrivă atîta vervă

1) În romînește de E. Davidescu.

scînteietoare și atîta profunzime în gîndire. Observator incomparabil al vremii lui, el a comentat-o într-o limbă absolut inimitabilă — considerată ca un adevărat miracol al limbii germane — cu un amestec atît de uimitor de caldă participare și de critică usturătoare, de exactitate în detalii și, în același timp, cu o largă viziune profetică.

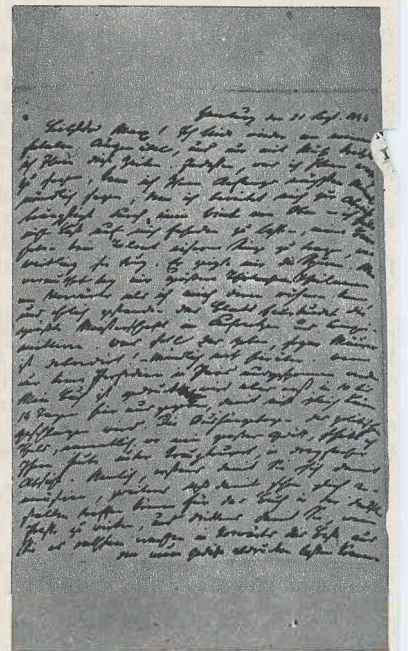
În nemuritorile sale impresii de călătorie sau în lucrările sale despre Franța și Germania (*Aspecte din Franța, Luteția, Contribuție la istoria religiei și filozofiei în Germania*), în critica sa de artă (*Salonul din 1831, Școala romantică*), în pamfletele (*Denunțatorul, Școala suabă, Ludwig Böhme*) sau în *Memoriile și Mărturisirile* sale, pretutindeni Heine s-a ridicat împotriva celor care încercau să înăbușe rațiunea și să promoveze misticismul, împotriva soviniștilor și falșilor patrioți, împotriva asupritorilor, filistinilor și a imbecililor de toate nuanțele. N-a fost nedreptate în lume, care să nu fi provocat riposta fulgerătoare a miniei sale și risul lui răzburător. Dar, în același timp, n-a fost calomnie nerușinată și minciună sfruntată, pe care nenumărații săi dușmani să nu le fi împroșcat asupra-i.

Așa se face că marele poet a fost tratat ca un copil vitreg de către istoria și critica literară burgheză, opera lui a fost cu regularitate mutilată, iar toate încercările de a se ridica un monument pe pămînt german au fost cu îndărătnicie zădărnice. De altfel, aproape jumătate din întreaga-i viață, poetul a fost silit să și-o petreacă de parte de patria sa, în Franța.

Cînd în Germania s-a instaurat demența brună, opera lui a fost arsă pe rugul infam, aprins de Goebbels în piața Reichstagului, iar Heine însuși declarat „străin de poporul german“, deși neumărate poezii ale sale trecuseră de mult în popor, devenind o parte integrantă din folclorul german. Siliți să introducă în manualele școlare celebra „Lorelei“, pe care orice copil german o învăța aproape de cum începea să vorbească, hitleriștii au îndrăznit să pretindă că autorul ei este necunoscut.

Dar dacă puternicii zilei și scutierii lor spirituali l-au dușmănit, mult mai mulți au fost prietenii și admiratorii lui, care s-au recrutat dintre spiritele libere și gene-

roase ale umanității. S-a socotit că liederurile lui Heine au inspirat nu mai puțin de 3.000 de compoziții, printre care unele dintre cele mai frumoase melodii ale lui Schubert și Mendelssohn, Rubinstein și Ceaikovski, Grieg și Rahmaninov. Poetul îi scria lui Marx: „Noi n-avem nevoie de multe semne, pentru a ne înțelege“ și Marx, expulzat din Franța, îi răspundea: „Aș vrea să te iau cu mine, o dată cu bagajele“.

O pagină din scrisoarea scrisă de H. Heine lui Karl Marx, la 21 septembrie 1846.

Artist desăvîrșit, Heinrich Heine s-a socotit întotdeauna un scriitor-cetățean, un militant, rîvnind mai mult chiar la gloria luptătorului decît la aceea a poetului. „Nu știu dacă sînt vrednic ca scrisul să-mi fie împodobit cu o cunună de lauri“ — scria el. „Poezia, oricît de mult am iubit-o, nu mi-a fost decît o jucărie sfințită sau un mijloc sfințit pentru țeluri divine. Nici cînd n-am prețuit prea mult gloria poetului, și prea puțin îmi pasă dacă versurile mele sînt ridicate în slavă sau defăimate. O spadă să-mi punefi însă pe coșciug, căci am fost un ostaș viteaz, în războiul de eliberare al omenirii“.

Ostaș viteaz căzut în luptă, el și-a făurit prin viață și opera lui, un trainic monument, care va rezista tuturor veacurilor și tuturor încercărilor. Poet al dragostei și al libertății, vestitor al timpurilor noi, Heinrich Heine este astăzi venerat și prețuit de toți oamenii liberi, care, acum cînd se împlinesc o sută de ani de la moartea-i, se înclină smeriți la mormîntul lui, presărîndu-l cu florile iubirii și recunoștinței.

ȚESĂTORII SILEZIENI

În ochii de piatră au negure grele;
Stau lîngă războaie, scrișnînd din măsele:
Îți țesem, Germanie, giulgiul de moarte,
Blestem întreit în urzeala-i să poarte —
Noi țesem, noi țesem!

Blestem pentru chipul cloplît, din perete;
Ne-am plîns că ni-l frig și ni-i foame și sete;
Răbdarea fu cruntă, nădejdea fu goală;
Și-a rîs de durere și rugă și boală —
Noi țesem, noi țesem!

Blestem pentru regele celor ce pradă,
Și jalea și lipsa nu vrea să ne-o vadă;
Cel ce bănuful din urmă ni-l mușcă
Și-apoi, ca pe-o halță de cîlini ne împușcă —
Noi țesem, noi țesem!

Blestem pentru patria vitregă-n care
Ocări și jigniri cresc, dînd spicul cel mare,
Iar florile toate, fînjînd, se-novoale,
Cînd viermii se-ngrașă în mîl și gunoale —
Noi țesem, noi țesem!

Zvîcnește războiul, suvelca aleargă,
Noi ziua și noaptea le facem să meargă —
Îți țesem, Germanie, giulgiul de moarte,
Blestem întreit în urzeala-i să poarte —
Noi țesem, noi țesem!

În romînește de I. ILIESCU

CATREN

Eu te-am iubit și încă te iubesc.
Și plară soare, lună, stele;
Din scrumul lor peste ruine cresc
Văpăile lubriri mele.

În romînește de Șt. Aug. DOINAȘ

D. HÎNCU

La noi în curte e iarăși meci de fotbal. Joacă selecționata casei nr. 22/24 cu echipa de tineret a casei noastre. Meciul se desfășoară după un regulament al lor, care dă emoții părinților.

O luminare. Mingea zboară în înălțimi, nimereste într-o fereastră de la primul etaj și de sus începe să plouă cu cioburi de sticlă. La fereastră, apare năfrănitul stăpîn al locuinței.

Iar mi-ai spart geamul!... Ei, ce zici de asta? Pentru a treia oară, într-o săptămână. E revoltător! Peste tot, copiii sînt copii, dar ăștia de la noi sînt ceva ce n-a mai văzut pămîntul... Băieți!... Cum de nu vă e rușine? Ascultați-mă puțin! Încetați cu jocul ăsta! M-auziti? Asta-i nerușinare! Tovarășe responsabil! To-va-ră-șe res-pon-sa-bil!! Cer să pui capăt acestei neobrăzări! E timpul să faci ordine... Ei, drăcia dracului!...

La fereastra de la parter se arată fața acră a responsabilului de imobil.

—Ce s-a întîmplat? Cine-i acolo? Iarăși o ciocnire cu copiii! Am și eu copii, doilea număr, înțelegi matală. Eu nu pot să-i țin în frâu nici pe aimei, și vrei să mai răspund și pentru plozii altora. Ce sînt eu, dădacă? Sînt un om ocupat. Mă aflu în

exercițiul funcțiunii. În clipa de față țin seminar cu cei ce au rămas în urmă cu plata chiriei și vă rog foarte

*) Din volumul de schițe „Nu-i păcat să rzi” sub tipar la Ed. Cartea Rusă.

mult să nu mă intrerupeți. Fiecare, înțelegi matală, nu face decît să se plîngă. Cînd e vorba de copii, le pare rău de un geam. Poate că și copiii sînt într-o perioadă de creștere, cînd simt nevoia să spargă geamuri. Ce vă tot legați de copii? Lăsați-i să zburde cît au chef... Ei, copilași, cum merge jocul? Oho!... Kolka! Kolka! Țin-te tare! Țin-te tare! Dă-i-nainte, dă-i-nainte! Ah, măi... Petka! Nu scăpa mingea! Ocolește-l! Haide!... Haide!... Eh, gură-cască! Penalți! Penalți! Dă-l dracului de geam! Bați unsprezece metri în capul meu?!... Du-ceți-vă-ncolo! Așa se pasează?! Numai nervi îmi faceți cu jocul vostru...

cu un cinci, capătă cinci ruble de la noi; pentru un patru, patru ruble, pentru un trei, trei ruble. Pentru nota unu, îi plătim o rublă. Într-un timp nu voia să mînfînce, făcea nazuri; eu și soția mea n-am putut dor-

la mămica. Fă ce-ți place... Ce băiat minunat!

La o fereastră de la etajul al treilea apare un chip posomorît de bărbat, cu ochelari pe nas.

—Ce s-a întîmplat acolo? Iar meci de fotbal, iar bătaie? Ia priviți, vă rog! Quo vadis? Încotro mergem? Ei, ce spuneți de asta? Ia uitați-vă, oameni buni, ce fac ăștia aici! Mai ales ciufulitul ăla... Al cui o fi? Cum, de la apartamentul douăzeci și nouă? Doamne! Asta-i Seva al meu. Da, el e! Nu l-am recunoscut. Nici nu-i de mirare; aproape că nu-l mai văd. Înainte, cînd veneam acasă, dormea; acum, dorm eu cînd vine el. Se-voicka! Băiatule! Vîno a-

cuminte este un subiect pozitiv, iar băiatul ștregar este un subiect negativ... Nu-i înțeleg pe copiii ăștia. Copii, sînt doar profesora voastră! Fiți atenți! Ia uitați-vă ce fac!...Nu, ca pedagog nu pot să vă dau așa ceva...

La parter a mai apărut un cap la fereastră.

—Gherka, iar îl bați pe Sevka? Asta-i porcărie, mă-nțelegi tu? Pînă cînd o să-l tot bați, mă-nțelegi tu? Nu-ți organizezi just timpul liber. Unde ți-e conștiința, mă-nțelegi tu? Uite că i-ai rupt nasul! Mai bine ai împărți copiii pe grupe și ai organiza zilnic convorbiri cu ei. Dacă unul sare la bătaie, vorbești despre primul ajutor; dacă sparge unul ceva, vorbești despre păstrarea bunului obștesc; dacă urlă careva, discutați despre păstrarea liniștii. Cu tovarășii sugaci, discutați despre lapte. Să învețe compoziția chimică a laptelui. Tovarășii copii! Ei, asta-i, mă-nțelegi! Eu discut cu voi, iar voi sfărîmați burlanul. Trebuie, mă-nțelegi, să fiți atenți cînd vi se vorbește. Ei, poftim! A căzut unul pe gura chepengului și ei se joacă înainte. Iar portarul stă ca de lemn și habar n-are. În loc să dea o mînă de ajutor, stă, mă-nțelegi, și cască gura. Neobrăzare!...

De la fereastră

—șase monologuri—

de Vladimir POLEAKOV

Ilustrații de Nell COBAR

Responsabilul închide furios fereastra.

La o altă fereastră, de la etajul al doilea, apare un chip buimac.

—Borenka... Borenka...

Te rog să mă ierți că mă amestec în treburile tale, iartă-mă, te rog... dar cred că mie, ca tată... mi se iartă... Hm... Poate c-ai să-ți faci puțin timp să m-ascuți și să mă înțelegi. Nu ți se pare, drăguțule, că voi, copilașii, în joaca voastră faceți cam prea mare tărăboi? Îmi plesnește capul, nu altceva. Adică, nu vreau să mă înțelegi greșit, dar dacă ai fi de acord să intrerupi jocul ăsta măcar pentru cîtva timp, eu și cu mămicița am fi fericiți... Nu, nu, nu! Nici vorbă de așa ceva! Doamne fereste! Nici prîngînd nu-mi trece să te dojenesc! Nu te supăra. Tăticuțul nici nu se gîndește să-ți facă observații, tăicuțul te întreabă numai dacă n-ai obosit cumva? E adevărat... Nu-i treaba mea... Just. Departe de mine dorința de a-ți impune ceva. Niciodată n-aș face una ca asta, dar eu și cu mămicița... Iartă-mă...nu mai fac... M-am gîndit numai că... Gata... am tăcut... am tăcut... Ce te uiți așa la mine, stimată vecină? Eu și soția mea avem metoda noastră: încurajări, surprize, daruri. Vine băiatul de la școală

mi nopțile, pînă am găsit un sistem: o lingură de supă, cinci copeici. Și ce crezi? Mînfîncă tot, mititelul. Ha-ha! Numai că alaltăieri ne-am văzut puși într-o situație foarte neplăcută: am socotit cu nevesta cît îi datorăm și a ieșit suma de șazeceți și cinci de ruble. I-am reținut zece ruble pentru un vas spart, două ruble pentru insultă la adresa mamei, totuși îi mai datorăm cincizeci și trei de ruble, iar noi, ca un făcut, nu aveam toți banii în casă decît cincizeci de ruble. Ce scandal a fost! Vreo două ceasuri a trebuit să ne scuțăm în fața lui Borenka. Pînă la urmă cu chiu, cu vai, am făcut rost de bani — ne-am împrumutat de la vecini... Borenka! Bobik!... Ce ai spus? Pof-tim? Să plec de la fereastră? Uite c-am plecat...am plecat... Ce s-a întîmplat, Olga? Lasă copilul să se joace, dacă vrea... Joacă-te, joacă-te, Borenka! Nu lua seama

casă. Trebuie să fii blind cu ei, dacă vrei să te asculte. Se-va! Vîno acasă, să-ți dea tata curea. Copiii trebuie educați neconțenit. Cureaua nu-i ceva rusinos. Ai greșit, încasează! Eu îl pun la colț, soția pune mîna pe o curea — soția mea are miini de aur — și, o oră încheiată, îl educăm. Se-va! Se-va!... Nu vine! Numai școala-i de vină că nu ascultă. Educația școlii! Zilele trecute mă cheamă directorul de studii: „Tovarășe Arțipuhin, fiul dumneavoastră fumează în timpul lecției! Să fumeze în timpul lecției?! Auzi nerușinare! Nu-iajunge recreația? Revoltător!... Se-va! Ia uitați-vă la el ce face! Scrie pe gard. Ce a scris? „Puțin îmi pasă detata! „Detata“. „De tata” scrie împreună. Separat și „tata” separat! Așa, acum e corect. De cine? De tata?! Netrebnicule! Imediat să vii acasă; ți-arăt eu ție!

Cu un etaj mai jos, s-a mai deschis o fereastră. La fereastră a apărut o femeie drăgălaşă.

—Copii! Băieți!... ce faceți acolo? Ei, poftim, iar ați răsturnat lada cu gunoi. Nu vă e rușine? Abia ieri am analizat cu voi poezia „Ștregarul are un deget înghețat”. Ștregarul e subiectul. Are e predicatul. Subiectele sînt de mai multe feluri și voi știți că: băiatul

Îi sfătuiesc pe părinți să ia în seamă aceste discuții de la fereastră, pe care le-am auzit și le-am însemnat pe hîrtie.

Și i-aș ruga, dacă e cu putință, să le privească cu toată seriozitatea.

O chestiune PERSONALĂ?

de Mihai NOVICOV

Sînt spectacole care te splctisesc de la primul act. Le urmărești oarecum din obligație, dacă nu cumva pleci pe la mijloc.

Sînt și alt fel de spectacole: le privești cu plăcere, te distrezi chiar, dar le uiți a doua zi. Seamănă cu anecdotele așa-zise „armenești”, de care rîzi cu hohote, atunci cînd le auzi, dar peste cinci minute ai și uitat de ce ai rîs.

Și sînt, în sfîrșit, spectacole care stăruie în amintire săptămîni, luni și poate ani de zile, spectacole ale căror scene răsar vii, ori de cîte ori te lovești de probleme mai greu de rezolvat.

Un asemenea spectacol este „O chestiune personală” de Alexandr Ștein, prezentat la Teatrul Național „I. L. Caragiale”.

Spectacolul e atît de bogat în idei, încît ai senzația că unele replici, după ce sînt rostite pe scenă, continuă să plutească în aer, sedimentîndu-se apoi în sufletele spectatorilor ca zăcăminte de bogată experiență.

Cum poți să uiți, de pildă, splendidele cuvinte pe care Hlebnikov (actorul Marcel Anghelescu) le spune fiicei sale, atunci cînd aceasta, suferind peste măsură din cauza excluderii din partid a tatălui său, vrea să renunțe la a mai solicita încadrarea în partid: „Pe cine te-ai supărat? — strigă indignat Hlebnikov. Pe partid?” Iar apoi, ca o maximă: „Ține minte, astăzi, la aduna-

re, mulți au fost înșelați. Însă partidul nu poate fi înșelat. Nu poate”.

Asemenea cuvinte nu poți să nu le reții.

În spectacolul „O chestiune personală” frămîntările oamenilor sînt atît de vii, atît de firești și atît de puternice totodată, încît, tablou cu tablou, participarea spectatorilor crește. „O chestiune personală” devine o chestiune colectivă, și nu numai a lumii din piesă ci și a spectatorilor. Sala seamănă cu un uriaș acumulator, care se încarcă din scînteile pe care le scapără pe scenă ciocnirile între caractere.

De aceea e răsplătită atît de darnic cu aplauze actrița Marietta Deculescu (interpreta rolului Alexandrei Ivanovna, soția lui Hlebnikov) atunci cînd povestește intrigantului Poludin, șeful de cadre al instituției (actorul înscenării împotriva bărbatului ei), visul în care l-a văzut pe el, pe Poludin, cerșind: „Merg pe stradă, vîntul suflă strașnic, zloata îți lipește ochii, iar dumneata stai chirchit într-un gang, cu mîna întinsă. Țiam dat pomană...” În clipa în care se pronunță aceste cuvinte, Poludin triumfă încă. Însă siguranța cu care își bate joc de el soția lui Hlebnikov — o femeie simplă și nu prea „pregătită” — transmite și spectatorului certitudinea că, într-o societate cum este societatea sovietică, triumful lui

Poludin nu e decît iluzoriu.

Plin de momente „de neuitat” este mai ales tabloul cinci. Cîtă semnificație cuprinde, de pildă, un amănunt aproape imperceptibil: Cernogubov (actorul C. Antoniu), vechiul prieten al lui Hlebnikov, umblă prin biroul de lucru al instructoroarei Maliutina, ca leul în cușcă. El nu e sigur încă, ce atitudine va lua Maliutina în cazul Hlebnikov. Nu reușește să se liniștească, nici chiar atunci cînd instructoroarea de partid îi cere insistență acest lucru. Dar, ca prin farmec, îi trece frămîntarea atunci cînd o aude cum vorbește la telefon cu fiul ei. Sau scena finală: Hlebnikov intră la Maliutina timid, nesigur (prea multe lovituri primise, în ultimele luni, de unde nici nu se așteptase), însă îndată ce instructoroarea (actrița Aura Buzescu) i se adresează cu cuvîntul „tovarăș”, parcă se schimbă la față, buzele încep să schițeze un zîmbet de bucurie.

În ultimul tablou Hlebnikov e reprimat în partid, își recapătă slujba (iar o dată cu aceasta și posibilitatea de a se dedica, în continuare, invenției care-l pasionează), are prilejul să constate că în casă se va adăuga în curînd o fericire nouă (a fiicei sale), și totuși nu asta toate îl bucură cel mai mult. „Sînt fericit — da, acesta e cuvîntul — fericit, pentru că organizația

de partid singură a cerut-o să se revizuiască hotărîrea de excludere! Organizația mea! A mea!...”

Piesa „O chestiune personală” te umple de încredere în oameni. Prin toate întîmplările înfățișate, spectacolul parcă vorbește: nu e nimic mai frumos decît sufletul unui om educat de partidul comunistilor, nu e nimic mai tare decît încrederea reciprocă între partid și oamenii pe care îi conduce partidul.

Forța mobilizatoare și educativă a spectacolului „O chestiune personală” se datorește nu numai piesei, ci și regiei (regizor: Sică Alexandrescu) și actorilor. Secretul reușitei rezidă — după părerea mea — în străduința pe care au depus-o majoritatea interpretilor de a crea pe scenă oameni vii, care să fie și tipuri reprezentative ale unei epoci. Așa e, de pildă, Hlebnikov. Nu e de loc un „ideal ambulant”, ci un om cu multe și serioase slăbiciuni omenesti. Dar, așa cum o cerea Gorki, slăbiciunile nu numai că nu-i întunecă calitățile, ci dimpotrivă, le reliefează. Hlebnikov nu se îndoaie, nimic nu poate clătina încrederea lui în partid. Cît de aspru este citeodată cu cei din jur, ca să-și păstreze tăria; cît de dureroasă este duritatea lui și pentru unchiul Fedia, și pentru Mariana, și chiar pentru soția sa! Marea izbîndă a actorului Marcel Anghel-

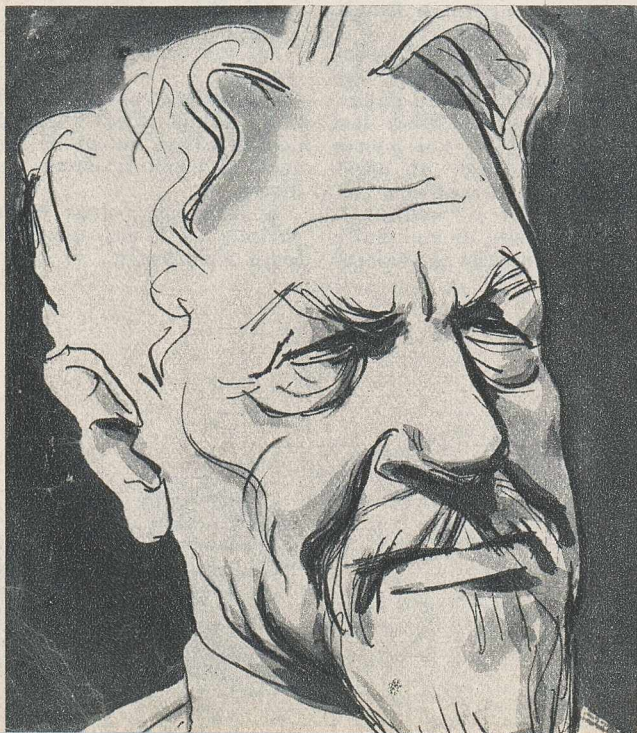
lescu constă — cred eu — în aceea că a reușit să întru-chipeze pînă la capăt complexitatea frămîntărilor eroului interpretat. Actorul obligă pe spectatori să sufere împreună cu el tot zbuciumul sufletesc al personajului.

Una din însușirile majore ale piesei „O chestiune personală” rezidă în iscusința cu care autorul ne ajută să vedem prin fiecare personaj „cîte o viață de om”. Astfel se întîmplă și în cazul unchiului Fedia, și în cazul lui Cernogubov, și în cazul Dergaciovei (actrița Tanți Cocea). În excluderea lui Hlebnikov, Dergaciova are un rol nefast. Și totuși nu ne îndoiim de cinstea ei, iar atunci cînd, spre sfîrșit, spune simplu, copleșită, „am greșit”, o credem. De ce? Tocmai pentru că ni se reconstituie o viață nereușită, ratată. Așa se întîmplă adesea: omul slab cade victima propriilor sale „principii”, prost înțelese, aplicate mecanic; el devine credul, influențabil. Dar tot mai pentru că e un om sovietic, pînă și acest om slab, ajutat și corectat, nu se identifică cu exorcii și carieristii de teapa lui Poludin. Printr-o compoziție originală și unitară, Tanți Cocea a reușit să îmbine frumos trăsăturile contradictorii ale Dergaciovei. Aproape fiecare rol, în spectacolul „O chestiune personală”, e o asemenea compoziție reușită. Excepție face după părerea mea, Poludin (actorul Radu Beligan, care rămîne prea mult el însuși și, mai ales, Kolokolnikov (actorul N. Brancomir), atît de șarjat, încît nu poți să crezi în realitatea frămîntărilor sale. Or, esențialul la Kolokolnikov este că și el se frămîntă, dar se frămîntă ca un laș. Dezumanizînd personajul, actorul a sărăcitul de semnificația lui socia-

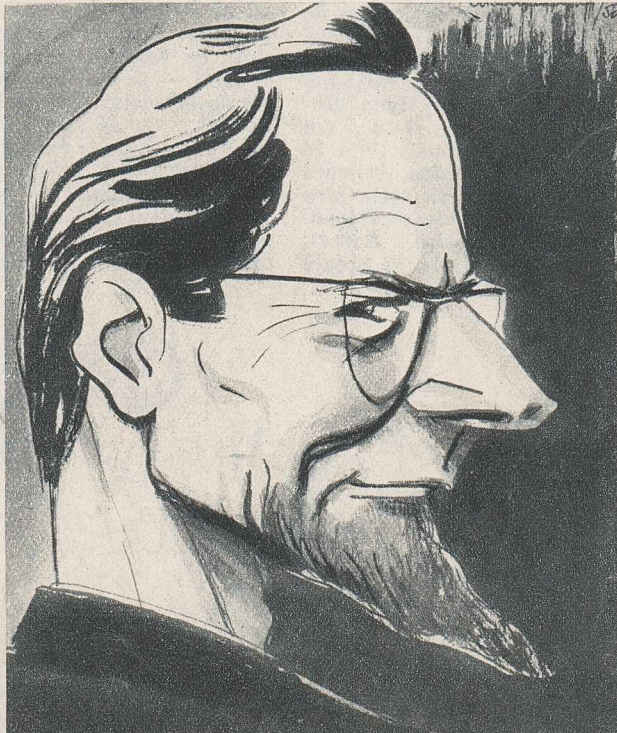
Cîteva cuvinte trebuie spuse și despre personajul Maliutina, interpretat de Aura Buzescu. S-ar părea că e un personaj episodic, de oarece apare într-un singur tablou. Și, totuși, cu cîtă prestanță domină întregă acțiune! E un merit a autorului, desigur, dar și un merit al actriței, car s-ar putea spune că a dat rolului o strălucire de pia-tră rară.

În Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al II-lea al partidului prezentat de tovarășul G. Gheorghiu-Dej, punînd în gardă pe scriitori atît în privința tendinței de a înfățișa realitatea în „culori trandafirii” cît și împotriva „pescuirii bolnăvicioase a textelor este putred, morbid partidul cheamă artiștii scriitorii să zugrăvească în culori cît mai vii superioritatea noului, procesul de înfrîngere și de lichidare tot ce este vechi. Spectacolul „O chestiune personală” poate fi considerat ca un exemplu magistral de rezolvare tocmai a acestei probleme de creație.

Ion Finteșteanu (unchiul Fedia).

Radu Beligan (Poludin).

Carnet extern

AGENDA..

Unii au frumosul obicei de a-și însemna zilnic în agendă faptele mai importante. Alții, dimpotrivă, folosesc capacele cutiilor de chibrituri, biletele de tramvai sau marginile de ziare, pentru un cotidian și efemer „memento”.

Istoria nu poate mulțumi decât unora dintre cei din prima categorie. Așa cum va rămîne, desigur, recunoscătoare fostului comandant hitlerist al lagărului Matthausen, pentru grija ce a avut-o de a-și însemna zilnic într-un carnet evenimentele cuprinse între două foi de calendar:

22 Ianuarie 1943

.... Am avut la masă friptură de gîscă pe varză... Marlen a preparat o tortă de ciocolată delicioasă, din cacao veritabilă, primită de la cumnatul Schmelz, din Paris.

23 Ianuarie 1943

.... Ziua de naștere a lui Erik al nostru... A împlinit 10 ani... I-am dăruit o pușcă de salon Mauser, cu lunetă, două încărcătoare, a cîte 25 de gloanțe, și pașu evrei pentru tras la țintă...”

Carnetul a fost găsit întimplător, în despărțitura unei serviete de piele, cumpărată de un cetățean de la un magazin de vechituri din Bonn. Și astfel, am putut să aflăm și noi asemenea amănunte.

Dar nu toate carnetele cu însemnări de la „auschwitz”-urile naziste au avut norocul să supraviețuiască și conținutul lor să ajungă la lumina tiparului. Din această pricină semnatarul acestor rînduri este curios — ce să facă, nu se poate dezbăra! — să afle în al cui carnet, pînă acum nedat în vileag, o fi fost trecută „ideea”, realizată de altfel — după cum ne relatează periodicul francez „Droit et Liberté” — prin care se propune alegerea a 30 de deținuți din Auschwitz, drept „colaboratori” științifici?

A fost nevoie pe-atunci să se furnizeze 30 de schelete, necesare unor licee și facultăți de medicină din Germania domnului caporal Hitler. Și alegerea a fost făcută pe viu...

Marla ARSENE

UN CUI CU PERSONALITATE...

Ziarele americane au relatat amănunte despre un concurs de pictură, ce s-a desfășurat în orașul Tacoma. Din aceste amănunte, s-a aflat cum, după o matură chibzuită...

Drept răspuns la crearea armatei revanșarde vest-germane și pentru a ridica o stavilă în calea planurilor războinice ale cercurilor militariste din apus, Camera Populară a R.D. Germane, dînd urmare cererilor insistente ale poporului, a adoptat legea cu privire la crearea Armatei Populare Naționale a R.D.G. În fotografie: formațiuni patriotice muncitorești, demonstrînd pe străzile Berlinului democrat, sub lozincă: „Gata de muncă și de apărare a patriei!” În dreapta: ofițeri în uniforma noii Armate Populare Naționale a R.D.G.

fotocronica FLACARII

„Fapt divers” în S.U.A. Patru huligani, americani „pur sînge”, au intrat într-o seară în prăvălia negrului Gus Courts din Belzoni (statul Missisipi). N-au avut nimic de cumpărat; în schimb, toți patru și-au descărcat revolverele, ciuruind fulgerător trupul omului de culoare, sub pretextul că ar fi implicat într-o... „controversă electorală”. În stare de agonie, Gus Courts a fost transportat la spital, în timp ce „supermanii” asasini se laudau că au lichidat încă un membru al „Asociației naționale pentru emanciparea negrilor”.

Pe scena Teatrului Comsolului leninist din Moscova, a avut loc zilele trecute, premiera piesei dramaturgului român Horia Lovinescu, „Citadela sfărîmată”. Bucurîndu-se de o distribuție valoroasă și pus în scenă de cunoscuta regizoare sovietică Sofia Ghiafintova, artistă a poporului din U.R.S.S., spectacolul a înregistrat un remarcabil succes. Intrucît mai multe alte piese, jucate în ultimii ani pe scenele moscovite, aveau în titlu cuvîntele „citadela” sau „fortăreața”, în înțelegere cu autorul, s-a dat titlul piesei lui H. Lovinescu titlul: „În casa domnului Dragomirescu”. În fotografie:

A DOUĂSPREZECEA NOAPTE

Regia: I. FRIED

În uriașul spirit shakespearian, geniul tragediei și cel al comediei sălășluiesc în deplină armonie. Dureri mistuitoare sau nesfârșite hohote de ris dezvăluie adâncurile sufletului omeneșc. Și dacă tragediile lui Shakespeare ne pun în față realitatea nudă, copleșitor de vie, comedile lui ne servesc adevărurile vieții într-un chip metaforic, fie sub motivul fericit al „Visului unei nopți de vară”, fie sub bufoneriile grotesce din „Nevestele vesele din Windsor” (amândouă comedii cunoscute publicului nostru datorită prezentării lor pe scenele unor teatre bucureștene). Niciodată comedia lui Shakespeare nu este lipsită de obiect, de tîlc. În „A douăsprezecea noapte”, aleasă pentru ecranizare la studioul „Lenfilm”, s-ar părea că nu e loc pentru nici o „morală”. Și, totuși, în țesătura de pură fantezie a piesei, sclipeșc nenumărate nestemate de înțelepciune, dezvăluite în vorbele și acțiunea unor personaje.

Comedia „A douăsprezecea noapte” e o variantă pe vechea temă a „soșilor”!) Sebastian și Viola, copiii gemeni ai unui nobil, se pierd în timpul unei furtuni pe mare. Salvați de corsari pe vase diferite, sînt aduși în același loc, pe coasta Iliriei, fără să știe unul de celălalt. Viola se travestește în băiețel, pentru a putea deveni pajul chipeșului dăce Orsino, pe care îl iubește în taină. Acesta îl trimite pe Cesario-Viola ca ambasador pe lângă mîndra contesă Olivia, ferecată în castelul ei. Olivia, care refuză cu încăpăținare inima lui Orsino, se îndrăgostește de grațiosul emisar și-i oferă mina. Sebastian, purtat de întimplare prin preajma palatului, e luat drept Cesario și devine soțul Oliviei. Cei doi gemeni se întîlnesc și aduc dezno-dămîntul fericit, tocmai în clipa cînd încurcătura ajunge la apogeu: Orsino e revoltat de presupusa trădare a pajului, Cesario e uimit de acuzațiile ce i se aduc pentru presupusa sa cucerire, Olivia e consternată de ingratitudea presupusului său ales.

În film e realizată cu măiestrie atmosfera piesei, prin folosirea unor actori potriviți: ducele Orsino — rol de Făt Framas — e V. Medvedev. Olivia e Alla Larionova care, ca și în „Ordinal Ana”, vîmște prin frumusețea ei mîndră și interpretarea nuanțată a unui rol de mare feminitate, iar în gratioasa pereche de gemeni, joacă Clara Luciko, în rol dublu, știind să sublinieze cu finețe imperceptibilele diferențe dintre figura de efeb a lui Sebastian și grația băiețească a Violetei. Dar adevărata substanță comică a filmului o dă acțiunea secundară (intriga cutenilor Oliviei în jurul posacului majordom Malvolio), care aduce pe ecran oameni autentici, cu identitate socială precisă. Aci regia (I. Fried) a avut de rezolvat o problemă grea: debitul dialogului shakespearian, strălucitor și plin de tîlc, este limitat pe ecran prin necesitățile scenariului cinematografic. I. Fried a compensat acest neajuns, speculînd inteligent imaginea cinematografică. Tipurile sînt puternic caracterizate prin fizionomia lor, compusă minuoș și cu fantezie—aceasta, grație, în primul rînd, unor excelenți artiști, ca G. Vișin, M. Ianșin etc. Obiectivul aparatului de filmat intrizează mult asupra apariției lor, înregistrînd o mulțime de gesturi mărunte, dar revelatoare pentru eroi. Ei știu să stîrnească, fiecare, un hohot de rîs cu o notă particulară: ridicolul aristocrat degenerat sir Andrew, și grotescul declasat sir Toby sînt la fel de hilari, dar izbutesc, prin simpla lor apariție, să se situeze în categorii omenești și sociale foarte diferite. E de regretat însă că Malvolio (V. Merkuriev), adevăratul tip negativ, dezgustător prin vanitatea, prostia și ambiția lui, nuanțat prin inconștiența sa, e prea puțin caracterizat prin mască. L-am fi vrut mai stilizat, pentru a se zisa de la prima apariție firea lui antipatică. Cu atît mai mult se simte această nevoie, cu cit el are în piesă funcția de a ridiculiza spiritul meschin al arivismului; alături de imbecilul sir Andrew, plin de morgă nobiliară, acest ambițios intruzează o concepție ades măturisită de Shakespeare în opera sa: morcurile aristocrației, orgoliul, lăcomia, egoismul sînt contrare liii omenești, mutilază caracterele și jignesc bunul simț popular. Cu cît se apropie mai mult de popor, cu atît eroii comediilor lui se umanizează mai mult și devin simpatici, chiar atunci cînd au în caracter trăsături supărătoare. De obicei, cel care sugerează sau enunță această idee în comedile shakespeariene este bufonul, simbolizînd înțelepciunea care, pentru a putea ajunge în palate, trebuie să îmbrace haina nebuniei. Dar, în film, bufonul e la înfățișare prea puțin măscărici, prea „om de treabă”; ocolînd burlescul obișnuit în interpretarea măscăricilor, actorul Fredlich moderează prea mult dinamismul și exuberanța acestui tip clasic (deși în primele scene promite a fi mult mai „bufon” decît apare apoi).

O na!

vice, de-

Wilhelm Kaufmann:

„Șantier naval Kornenburg”

O expoziție de plastică austriacă

Rudolf Pleban:

„Presă pentru struguri”

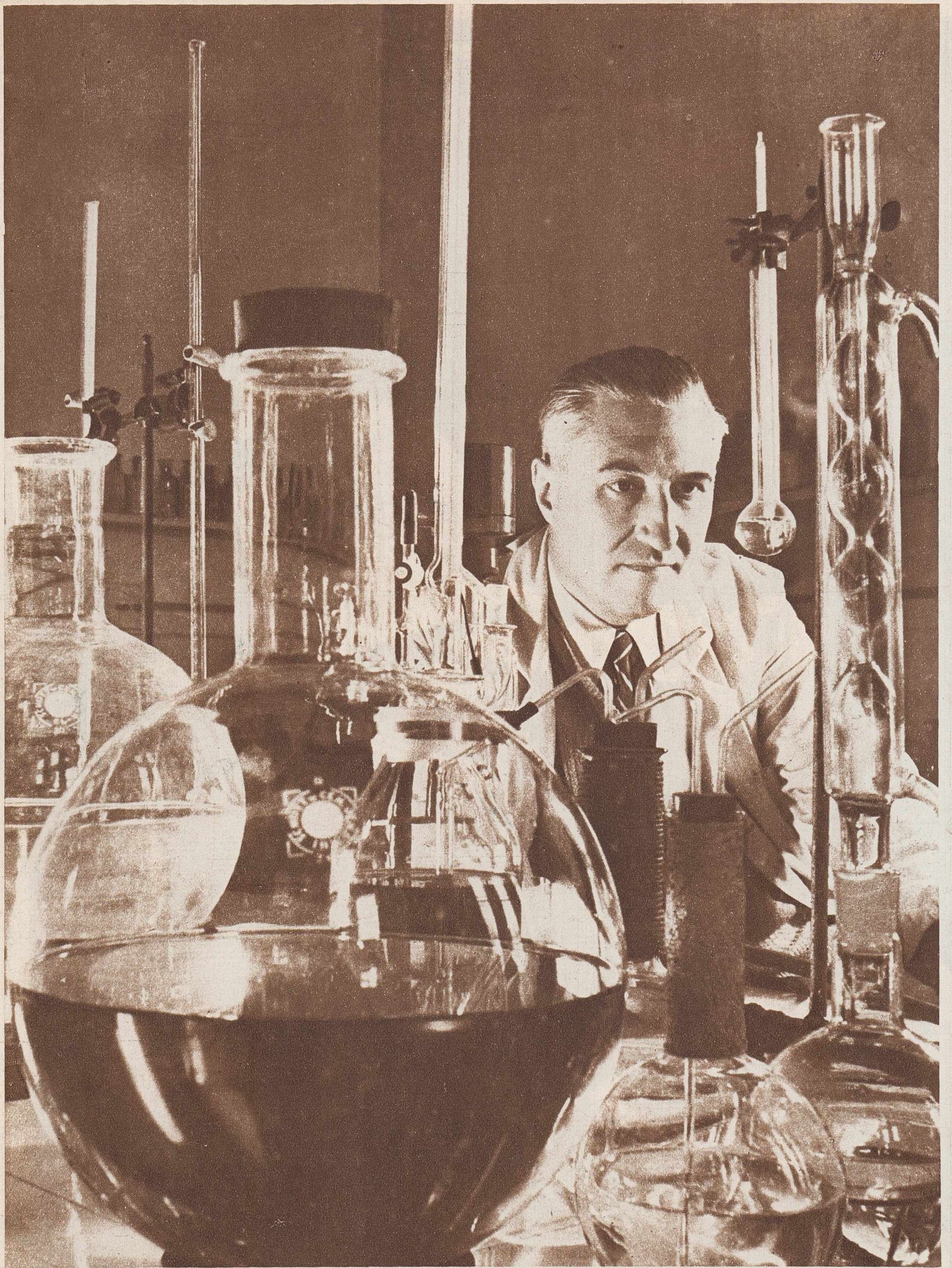
(Premiul de onoare 1947)

Publicul iubitor de pictură a primit cu mult interes Expoziția de pictură austriacă, deschisă în sala din bulevardul Magheru nr. 21. Recușind în unele din lucrările expuse preocupări ce caracterizează arta realistă, privitorul se apropie de ele cu simpatie și înțelegere. Era artiștilor austrieci îi oferă, în cea mai mare parte a ei, o viziune optimistă și generoasă, exprimată cu fantezie și sensibilitate poetică. Tablourile „Presă pentru struguri” de Rudolf Pleban, „Șantier naval Kornenburg” de Wilhelm Kaufmann, ori peisajele lui Sergius Pauser) caracterizează, ca un factor comun, variatele stiluri ale artiștilor. Treacă interes artistic și fără emoție prin fața lucrărilor în care adevărul e redat arbitrar (cum e tabloul lui Ferdinand Stranski: „Peisaj—Austria de jos”), prin fața acelor câteva picturi sau desene, din care se degajează influențe ale formalismului—vizitatorii expoziției sînt îndelung la tablourile a căror originalitate artistică relevă în diferite moduri o viziune realistă. Printre aceste lucrări se numără și cele pe care vi le prezentăm alăturat.

Colaborare între tehnician și muncitor — fotografie de Dumitru RADULESCU

lucrare expusă în Expoziția concursului de fotografii artistice „Patria noastră”.

Acad. Prof. C. D. Nenițescu — fotografie de Armand ROSENTHAL

lucrare expusă în Expoziția concursului de fotografii artistice „Patria noastră”.

somn. Din timp în timp, respirația lor regulată era întreruptă de suspine lungi, suspinele celor ce s-au ospătat din belșug. Uneori mișcau repede micile lor înotătoare, înarmate cu ghiare și, cu o îndemnare surprinzătoare, se scărpinau în cap și pe spate, căci erau pline de paraziți bruni, de precum infipți în piele.

Canalele și strimtoarele sînt vizitate de cete numeroase de balene. În golurile pline de ghețuri plutoare apare deodată la suprafața apei o viltoare; o mică ridicătură conică și neagră se ivește, se deschide la vîrf și dă drumul la o coloană de aburi albi, care descriu spre cer o curbă elegantă. Apoi, se arată o namilă lungă și întunecată, care se afundă cu o mișcare de rotație și totul dispare. Viltoarea se potolește încetul cu încetul, și la suprafața apei, apare o oglindă lucie, produsă de grăsimea pe care balena a lăsat-o în urma ei. Exercițiul se repetă de patru sau cinci ori la rînd, în răsîmp de cîteva minute. În sfîrșit, după ieșirea coloanei de aburi și după apariția grămezii celei lungi și negre, vezi, deodată, o coadă mare legănindu-se și iar nimic — de data asta, pentru mai multă vreme. Așa îi apare observatorului balena zisă Megaptera (Megaptera boops). Al doilea neam de Balenoptere, Balenoptera Sîbaldi, se poartă cam la fel, numai că nu-și leagănă coada atunci cînd se afundă, adică atunci cînd „sondează”, cum zic pescutorii de balene.

Cîrduri numeroase de Megaptere ne-au împresurat aproape în tot timpul șederii noastre în strîmtoarea „Belgica” și am putut vedea și auzi, ziua și noaptea, răsuflarea lor puternică. Se prea poate ca balenele să nu doarmă de loc, căci de la 1 ianuarie pînă la 31 decembrie, ele n-au făcut decît să sondeze și să revină la suprafață. Ce mai schimbă nițel această viață monotonă, este epoca împerecherii între cele două sexe, iar pentru femele, și aceea a nașterii și alăptării puilor. Din nenorocire, în privința aceasta nu pot da nici un amănunt, de vreme ce nu am fost de față la aceste ceremonii. Pe de altă parte, datele pe care le are știința sînt prea îndoielnice, ca să mai pomenim de ele; pot însă să descriu un joc al Megapterelor, căci de multe ori am fost la fața locului în timpul jocului lor și întotdeauna spectacolul mi-a produs mare plăcere. O ceată de Megaptere năvălesc într-un golf. De prin toate părțile, printre sloiurile de gheață plutitoare, se ridică țîșni-

turi înalte de aburi, iar ecoul mîntilor de gheață răsună de răsuflarea lor zgomotoasă. Deodată, o namilă grozavă și neagră, înzestrată cu două visle uriașe, pătate cu alb, se ridică oblic deasupra mării. Namila cade, azvîrlind cît colo coloane înalte de apă spumoasă, în vreme ce talazurile grele gonesc grăbite în depărtările liniștite ale mării. Acest exercițiu se repetă de mai multe ori. S-ar zice că Megapterele nu mai pot de veselie și că execută, pe întrecute, fantasticele lor sărituri. Priveliștea este impunătoare prin talia uriașă a animalului, care e aproape de douăzeci

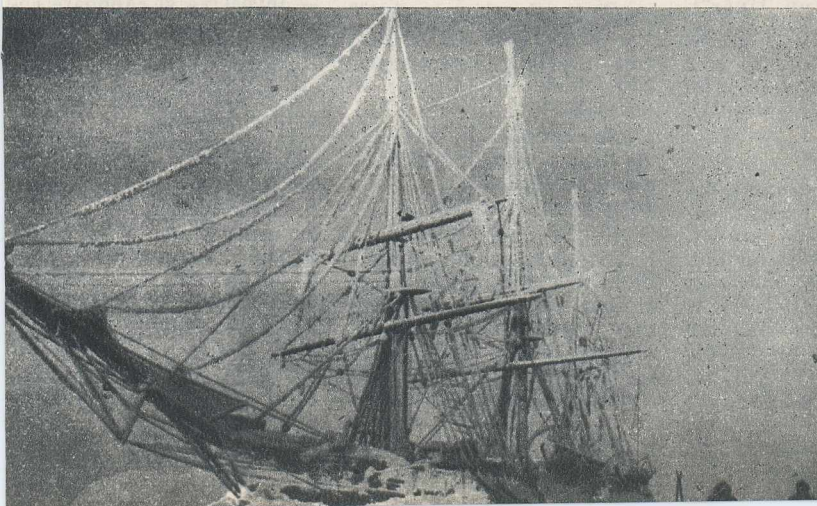
metri lungime, dar e caraghioasă, totodată, din pricina formei grosolane și a sfîngăciei executantului. În ziua de 12 februarie părăsim strîmtoarea „Belgica” și ne îndreptăm către sud. Țărîmul întins al țării lui Graham se zărea înspre răsărit; nu ne-a fost însă cu putință să ne apropiem de el, din cauza ghețurilor. În ziua de 16 zărirăm un pînînt format din masivi muntoși înalți, din cîmpii întinse, acoperite toate de zăpadă. Era cu siguranță pămîntul Alexandru I, dar încercările noastre de a-l aborda au rămas zadarnice. Sloiuri întinse, adevărate lanuri de gheață, înghesuite

unele lîngă altele, se întindeau pe o suprafață de mai multe mile, între noi și această țară îndepărtată și misterioasă. Ne aflam în fața banchizei și, urmărind marginea ei crestată, ne îndreptarăm, în zilele următoare, înspre apus și sud. Încercarăm să răzbatem cu vasul prin banchiză, dar de două ori am fost prinși de ghețuri și ținuți în loc cîte 24 de ore.

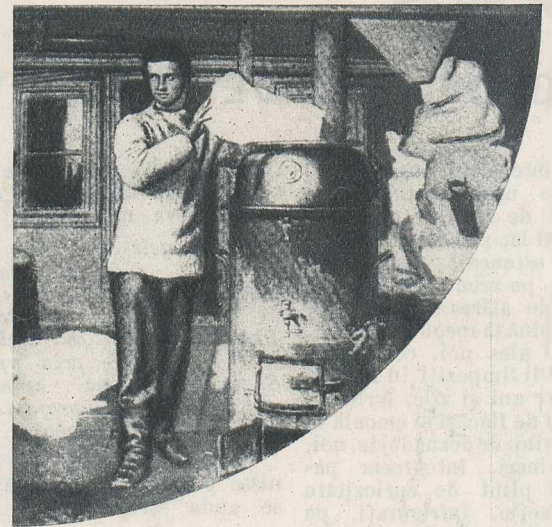
Pluteam pe marea liberă, cam la 70° latitudine sudică, avînd mereu în fața noastră banchiza, cînd iată că se dezlănțui un violent uragan, însoțit de viscol.

(continuare în numărul viitor)

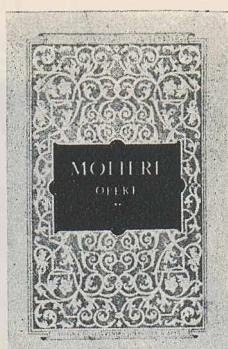
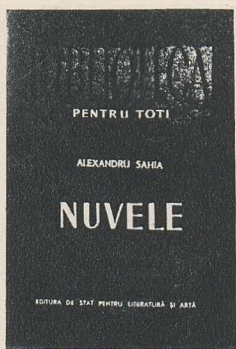
Furăm prinși pentru 13 luni în strîmtoarea de fier a ghețurilor australe...
(Foto dr. F. COOK).

Vîntul sufla aspru și înghețat, peste capetele noastre descoperite și plecate...
(Desen de pictorul A. PARIS)

1. E. Racoviță, studiind la microscop, în micul laborator de pe „Belgica” (Foto dr. F. COOK). 2. De cîte ori puteam, sondam printr-o copcă făcută în gheață, și pesculam animalele marine... (Foto dr. F. COOK). 3. Foloseam zilele frumoase ca să facem excursii lungi pe banchiză... (Foto dr. F. COOK) 4. Astfel se făcea topirea gheții, pentru apa de băut... (Foto dr. F. COOK)

SCRITORII și CĂRȚI

20 DE ANI DE POEZIE*

Ce interesant e să recitești cărțile unui scriitor care, de 20 de ani, străpunge în lung și lat pământul poeziei! Cită osteneală, cită aspră trudă, pe vremuri și sub vânturi de atâtea ori neprielnice, pînă la recolta de acum!

Mai ales noi, cei tineri, cu ochii limpeziți în lumina acestor ani și zile, fericiți de biciul de flăcări și smoală al ceasurilor de deznădejde, noi, cei tineri, întorcem paginile pline de curiozitate și emoție, înfrigați, pe nerăsuflăte. E firesc să fie așa și e necesar. Nu poți fi un bun ucenic, dacă nu reconstitui, cu creierul și cu inima, drumul meșterului de la care vrei să înveți ceva. Și cum drumul acestui meșter al poeziei noastre, care este poetul Cicerone Theodorescu, nu a fost un drum liniar, reconstituirea lui e cu atât mai interesantă. Poetul însuși ne sugerează gîndul acesta în „Drumul simplității” (un fel de inscripție cu care se deschide cartea) drum de la zbuciumul adîncimilor înflăcărate, de la cataclismul acelor păduri și împărății subpămîntene, căzute pradă „apăsărilor imense”, pînă la punctul în care:

„... abia tîrziul, frămîntat
cîrbune,
Cînd căpătă purificat lumină
Și pîn-la noi cînd izbutei să
vină,
Ne-a spus ceva ce greu se
poate spune,
Ceva—sub chipul pietrei nestemate—
De limpezi flăcări și de
simplitate”.

Scelipirile acestea de piatră nestemată dau drumului adevărată perspectivă, iar celui care-l reconstituie, o bucurie deosebită.

Încă de la început, prin noaptea de incertitudini și cumplită durere a acelor zile ale domniei capitalului feroce, se aude cînd mai clar, cînd mai confuz, glasul poetului care e adescori de o

luciditate tăioasă, ce aminteste școala lui Edgar Poe. Iată cîteva mărturii:

„Mi-s brațele un țipăt: să
nu-nceapă
Răceala să le-nfășure ca
gheața
Plante-amorțite ce urcînd
prin apă,
Se-ntind să mai ajungă
suprafața!”
(Examen)

În noianul de îndoieli ca niște piscuri reci și golașe, se aude strigătul:

„Urâsc destinele
Victorioșilor
Albilor ingeri
Ai poeziei!”

Și de aici îndemnul atît de propriu și de firesc:

„Mai lasă vioară
Și-arcuș—pentru ingeri.
Urechea-ți coboară
Vulcanicei plîngerii,
Furtunilor caste
Ce pîlpîie-n funduri,
Murmurelor vaste,
Aprinselor prînduri.
Sub care iloții
Soboli ai pămîntului,
Cer ăripă vîntului
Să zboare, cu toții”
(Îndemn).

Deci efortul acestia conștient de a-ți depăși propria artă, de atîtea ori ispitită de glasul înșelătoarelor sirene, este evident în o bună parte din *Cleștar* (1936) și, mai ales, în *Cîntece de galeră*, care strîngea poeziile scrise pînă în toamna lui 1944. Erau anii în care umbra fascismului începuse să acopere țara și, pătrunzîndu-le poate mai mult intuitiv sensul, Cicerone Theodorescu îi caracterizează lapidar:

„... Se -ntuneacă drumul. Pier
roadele. Dar
Sămînța scînteii e stea, în
amnar”
(Culcuș siluit)

Apoi războiul, cu atîtea culcușuri siluite, călcate de călcieele de fier ale „noii ordini”, războiul în care: „Cîntau ucigași—cu tragic
elan—
Cîntau căpăuani, în septem-
brie an,

*Chemînd la ospăt, din fîntina
flămîndă
Reptilul dezastru, obtuza
osîndă”*
(Jurnal 1941)

În toate poeziile acestea e o dramatică luptă cu sine însuși, un zig-zag fulgerător de la deznădejde la credința cea mai vie și fierbinte din poezii ca *Hotar*, sau în minunata poezie cu iz folcloric atît de pronunțat *Va fi primăvară*, în *Pentru Pașărea Phoenix*, *Rugăciune* și

alte încă. Bineînțeles că am greși, urmărind truda de miner a poetului, după propria-i sugestie, dacă am vedea în galeriile de mult lăsate-n urmă, numai porțiunile acestea fructuoase, bogate în scelipirile minereului autentic și prețios. Nu. Poetul a avut adeseori de înfruntat pereții îndrîjiți ai „sterilității”, piatră sură și obositoare, care a dat și mai de încă multă bătaie de cap minerilor adevărați. Se pare că meșterului nostru i-a lipsit din cînd în cînd lumina lămpii de carbid și, de aceea, și-a irosit forțele luptîndu-se cu piatra seacă, fals scelipitoare ici și acolo, în dosul căreia nu se ascundeau filoane bogate. Rămîne dar să prețuim totuși căutarea acerbă și nobilă, cum spuneam, a minei adevărate, care nu-și fură niciodată propria-i căciulă.

Acolo unde Cicerone Theodorescu a găsit un mineu deosebit — în inima incandescentă a oamenilor — el i-a dat strălucire, l-a înobilat, l-a schimbat în bijuterie și sabie. Unde nu, după cum mărturisește poetul singur, mult mai tîrziu (vozi „De vorbă cu un tinăr”),

„... au fost zăpezi, jîgăni,
Copați geroși gătiți cu artă
Și zurgălăi ducînd în sănii
O rece framusețe moartă”.

Continuîndu-și drumul, după 1944, cu o energie remarcabilă, căutînd mereu, meșterul a dobîndit, în anii din urmă, succese mari, de loc ușoare. Trecînd de la ciclul C.F.R. (1938), cu multe notații de mare forță sugestivă (vezi, de exemplu, „Triunghi de argint, co-

corii...”), prin cele două poeme publicate în 1949, *Calea Griviței* și *Din toamna lui 39...* (sînt două poeme lirice, fără osatură epică, de invectivă și meditație, proteste împotriva vechilor împărători și a confracților lor războinici de azi), Cicerone Theodorescu ajunge la multiplele și gingașele culgeri pentru și despre copii, și apoi la volumul, din atîtea puncte de vedere prețios, „Un cîntec din ulița noastră”

Cicerone Theodorescu

(1953). Bogată ca un mozaic, o adevărată simfonie modernă de teme și culori, cartea aceasta pune în adevărată lumină personalitatea artistică a poetului, lăsînd să se vadă din plin acele virtuți de mult anunțate, mult mai rar umbrite de căutările sterile, de alambicările de altădată.

Acum, *Pe Grivița la noi*, poetul se îmbată de bucuria pură a risului copiilor, urmași ai vechilor luptători: „De chiot mașina e plină,
De risul altor copii.
— „Or ție-e de mirare, vecină?”
— „Vecine, copil să tot fii!”
Sau surprinde, într-un profil folcloric, chipul tovarășei de viață:

„Lîngă-așa nevastă, mai că,
Aș ierna pîn-la Drăgaică:
La iubii, ibovnică,
La război, polcovnică,
Și la greu, duhovnică”.

Aici găsim și usturătoarea biciuire a dușmanilor vechi și noi, a reprezentanților unor clase decrepite, în cunoscuta poezie cetățenească *Certișatul de alegător*. În ea, și apoi în ciclul *Cocoși*

de tablă, cu rondelurile atît de mult discutate, care au și făcut școală, este valorificată una din marile însușiri ale poetului: satira. În acest sens, el e un maiakovskian, chiar dacă nu-i urmează calea în versificație. Versul lui e corosiv, arde ca acizi. E bine cînd șfichiul său e îndreptat împotriva dușmanului de clasă, împotriva micilor și marilor păcătoșeni din viața de toate zilele, împotriva birocratilor și limbuzilor, a servilismului și a șablonului.

Sînt zugrăvite apoi, în cartea aceasta, figuri de muncitori din petrol, ori de pe șantierele patriei (vezi *Maria*, *Aișe*, *Cum a semnat sonda Popa* și altele). „Un cîntec din ulița noastră” e o carte vie, plămădită din faptele vieții noastre de azi, sau, cum foarte bine spune poetul, în poezia cu același titlu:

„Nu-i cîntec de inimă-albastră
O boltă e, de melodii:
Un cîntec din ulița noastră...
— Sînt chipuri, sînt cîntece,
mii!”.

Ar putea fi, bineînțeles, și mai multe chipuri, și mai multe cîntece incandescente, vii, simple, fermecătoare. Sîntem siguri, poetul nu va fi zgîrcit. Drumul de pînă acum, greu, dar plin de frumusețe și mari izbînzuri, nu-l poate duce decît spre aceste cîntece.

Un capitol special ar trebui scris despre preocuparea neobosită a lui Cicerone Theodorescu pentru profilul moral al scriitorului de azi, despre grija pentru dezvoltarea noastră, a celor tineri, despre stima și cultivarea limbii romînești, așa cum apar din cîntecele sale pentru cei mari și pentru cei mici. S-ar putea vorbi mult, și mai ales util, despre meșteșugul, altfel îndeobște recunoscut, al scriitorului, despre imaginile și ritmurile sale, despre tonurile contrastante — invectivă și candoare copilărească — despre foloșirea creatoare a folclorului (recițiți, printre altele, poezia *Trei pitici zgribulici și-un vulpoi doftoroși*).

Cert este că aplecarea asupra cărților de versuri ale lui Cicerone Theodorescu constituie pentru orice cititor o bucurie și un prilej de învățămînt — panorama unui drum în sus, de-a lungul a două decenii de căutări și de popasuri rodnice, de împlinire matură a unui artist adevărat.

Ion BRAD

*). Cicerone Theodorescu: Versuri alese (Vol. I și II), E.S.P.L.A. — 1955

GRIPA

Gripa, această boală contagioasă, produsă de un virus, apare mai ales sub formă de epidemii, în sezonul rece sau ploios. Contagiunea de la bolnav la omul sănătos se face mai ales în locurile aglomerate, prin picăturile de salivă proiectate cu ocazia vorbitului, tusei, strănutului etc.

Cum incubatia (perioada pînă la apariția primelor semne de boală) e foarte scurtă, de 1-2 zile, epidemiile de gripă au adesea un caracter exploziv, cuprinzînd într-o dată un mare număr de cazuri de îmbolnăvire dintr-o colectivitate dată. Nici o vîrstă nu e cruțată, boala putînd apare de la sugari și pînă la bătrîni. La aceste extreme, însă, boala ia în genere o evoluție mai gravă, presărată uneori cu numeroase complicații (otite, inuzite, pneumonii și bronho-pneumonii etc.), complicații pe care le produce fie însuși virusul gripal, fie, mai ales, bacteriile (microbii), cărora el le deschide calea. Pe de altă parte, imunitatea după boală e de scurtă durată, așa încît gripa poate surveni la aceeași persoană de multe ori în viață.

Semnele bolii sînt indeobște cunoscute. Ea începe brusc, cu frisoane, creșterea temperaturii, stare generală de rău, cu dureri de cap și în globii ochilor, dureri musculare în tot corpul, puțin gural sau senzația de înfundare a nasului, cu strănut, tuse uscată, senzație de usturime în gît etc. — adică simptomele unei „răceli” cu febră. De obicei, după 2-3-4 zile, boala se termină, deși, uneori, după scădere de scurtă durată a temperaturii, urmează o nouă urcare, o reaprindere a bolii, pentru 1-2 zile, după care boala se termină definitiv. În orice caz, evoluția totală a bolii, în absența unor complicații, nu depășește 4-5 zile. Depășirea acestor durate trebuie să atragă atenția, fie în sensul că ar putea fi vorba de o altă boală decît gripa, fie că au apărut complicații.

Care e tratamentul bolii? Pînă în momentul de față, nu posedăm încă un tratament specific al gripei. Contrar de ceea ce cred mulți,

antibioticele de care dispunem azi (penicilina, streptomocina, aureomicina etc.) nu influențează și nu scurtează evoluția gripei; ele nu fac altceva decît cel mult să prevină sau să vindece complicațiile microbiene ale bolii.

Primul lucru ce trebuie făcut în caz de gripă e punerea în repaus la pat a bolnavului, izolarea lui la domiciliu și combaterea semnelor celor mai supărătoare ale bolii. Se vor lua: aspirină, antinevralgice sau piramidon contra temperaturii și durerilor, ceaiuri calde pentru a favoriza transpirația, care determină scăderea temperaturii, se va întreține igiena nasului și a gurii. (instilații în nas cu ser fiziologic cald etc., gargare cu ceai de mușetel), se va lua vitamina C sub formă de sucuri de fructe (citrice).

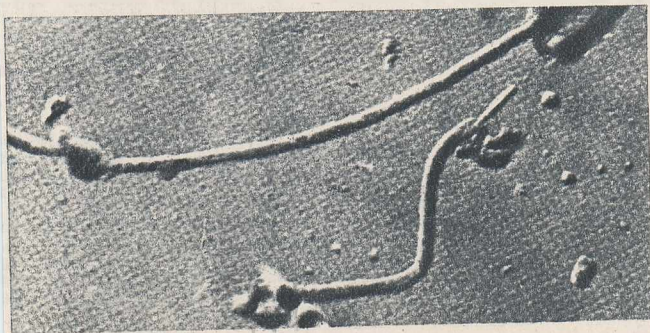
În orice caz, nu se va face exces de tratament, evitîndu-se gargarele și instilațiile cu diferite substanțe care nu fac decît să irite mucoasele, scăzîndu-le rezistența (ca instilațiile cu diferite sulfamide, uleiuri iritante etc.) sau gargarismele cu antiseptice iritante). De asemenea, nu se vor întrebuiți antibioticele, decît numai în caz de complicații.

Pentru a preveni imbolnăvirea, în timp de epidemie, vom evita, pe cît posibil, aglomerațiile, trecerile bruște de la cald la frig, transpirația, umezeala rece etc., care scad rezistența mucoaselor nasului și gurii. Vom evita, de asemenea, pe cît posibil, să ne aflăm în apropierea celor care tușesc, strănută, au gural, febră etc. Vom face exerciții de gimnastică respiratorie, masajul pielii, dușuri, pentru a ne îmbunătăți adaptarea la frig.

În ultima vreme, medicii sovietici au întrebuițat, cu bune rezultate, vaccinarea antigripală: virusul gripal omorît (formolat), injectat sub piele sau introdus prin instilații în nas, protejează de îmbolnăvire pentru circa un an de zile pe cei vaccinați. Metoda e încă în studiu, dar experimentările făcute au dat rezultate promițătoare.

dr. Maur NEUMAN

Virusul gripei, mărit de 25.000 ori.

Memento

23 februarie

Ziua Armatei Sovietice și a Flotei Maritime Militare a U.R.S.S.

Eroicilor apărători ai frontierelor de stat și maritime ale Statului Sovietic le-a închinat sculptorul profesor I. Krestovski, acest minunat grup sculptural.

24 februarie

William Z. Foster, președintele Partidului Comunist din Statele Unite ale Americii, împlinește 75 de ani.

25 februarie

Se împlinește 100 ani de la moartea (1856) lui N. I. Lobacevski, mare savant matematician rus, consecvent gînditor materialist,

luptător heinfricat pentru libertate. Meritul său cel mai mare constă în aceea de a fi creat o nouă geometrie, geometria neeuclidiană, care reprezintă o cotitură în istoria gîndirii matematice.

26 februarie

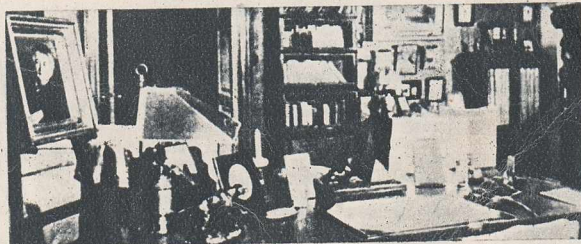
Se împlinește 125 de ani de la nașterea pictorului rus

Nikolai Nikolaievici Ghe

27 februarie

La 27 februarie 1936, s-a stins din viață marele savant sovietic I. P. Pavlov, a cărui genială învățătură a revoluționat principiile pe care se baza fiziologia și medicina. Prin învățatura sa despre reflexele condiționate, marele savant a creat un nou capitol de fiziologie, și anume, învățatura materialistă despre activitatea nervoasă superioară. În fotografie: Cabinetul de lucru din casa (astăzi muzeu) în care a locuit, la Leningrad, I. P. Pavlov.

Nikolai Nikolaievici, Ghe, unul dintre marii artiști peredvijnici, propagatorii unei arte naționale ruse, realiste și democratice. Cea mai însemnată contribuție a lui la tezaurul picturii ruse o constituie portretele unor mari reprezentanți ai intelectualității progresiste a vremii, precum și compozițiile sale istorice printre care tabloul „Petru I înterogîndu-l pe țareviucul Alexei Petrovici, la Peteroff”.

În luna februarie se împlinește 600 de ani de la răscoala tinerei burghezii franceze, condusă de Etienne Marcel, împotriva feudali-

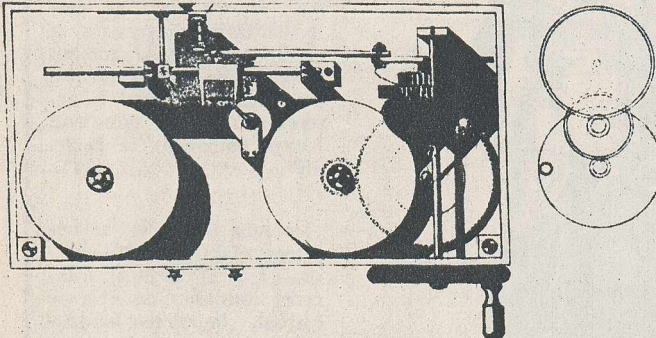

Turnul Nesle din Paris, o temută închisoare din epoca răscoalei lui Etienne Marcel (după o veche gravură franceză).

tății. Etienne Marcel a fost un om simplu, negustor de postav, din Paris; bazîndu-se pe orășenimea înarmată, el a încercat să supună monarhia, dominației tinerei burghezii. A fost prima încercare de acest fel, în istoria feudalității. Această răscoală — care s-a bazat, în bună măsură, pe fîr-berea surdă din rîndurile țărănimii — a precedat puternica răscoală țărănească ce avea să izbucnească în 1358, cunoscută sub numele de Jacqueria, cea mai mare răscoală de acest fel din istoria Franței.

Răspundem cititorilor

DIN ISTORIA CINEMATOGRAFULUI

În 1896, inventatorul rus I. Akimov a creat un aparat cinematografic, pe care l-a denumit „strobograf”. În fotografie: schișa originală a aparatului lui I. Akimov.

În rândurile de mai jos, răspundem tovarășului Mihai Popescu din Drăgănești, care dorește să știe cînd și unde a rulat primul film în istoria cinematografului.

Preistoria cinematografului începe din timpurile cele mai îndepărtate, din perioada apariției umbrelor chinestești și a lanternei magice. Dar au trebuit să apară „pușca fotografică” a fizicologului francez E. Marey (1882), aparatul cronofotografic al fotografului rus V. A. Dlubniuk (1891), fonoscopul creat de francezul J. Demeny (1891), cinematograful creat de americanul T. Edison (1893), tahiscopul inventat de germanul O. Anschütz (1891), cinematoscopul rușilor A. Timcenko și M. F. Freidenberg (1893), ca să se creeze o bază materială pentru apariția cinematografului propriu-zis, adică un aparat capabil să înregistreze și să reproducă o mișcare. Un asemenea aparat a fost inventat în Franța de frații Auguste și Louis Lumière (1895), în Germania de M. Skladovski (1895) și în Rusia de A. Samorski (1896).

Industriașii A. și L. Lumiere au organizat prima demonstrație publică, în ziua de 22 martie 1895, cu filmul „Ieșirea lucrătorilor din uzina Lumière” în fața Societății pentru încurajarea industriei naționale, sub președinția astronomului Mascart, pe atunci președinte al Academiei de Științe a Franței. Totuși ziua de naștere a cinematografului este considerată 28 decembrie 1895, cînd, într-un modest subsol al cafenelei „Grand Café” din Bulevardul Capucinelor nr. 14 din Paris, s-a prezentat primul spectacol public cu câteva filme scurte, printre care faimosul „Stropitorul stropit”. Pu-

blicul, ulmit, nu-și putea crede ochilor văzînd succesiunea rapidă a acestor fotografii vii. Un ziarist al epocii respective redă în felul următor conținutul filmului: „Grădinarul stropește florile. Vîna cenușie de apă, țîșnind din furtun, se răsfiră în mii de stropi. Ei cad pe iarbă și ronduri, iar cupele florilor, tulpinile ierburilor se îndoaie sub greutatea lor. Apare un puști și, călcînd pe furtun, oprește vîna de apă. Grădinarul se uită în orificiul terminal al furtunului, iar puștiul, în acest timp, ridică piciorul de pe furtun și în fața grădinarului țîșnește apa. Vi se pare că stropii vor ajunge pînă la locul în care vă găsiți și intenționați să vă dați la o parte. Dar grădinarul, în acest timp, fuge prin grădina după poznas, îl prinde și-l ia la bătaie. Totuși, răsunetul loviturii nu se aude, și nici șipotul apei, care țîșnește mai departe din furtunul aruncat pe pămînt.”

În primul program al cinematografului „Lumière” intrau zece filme de 16-17 metri lungime, cu următoarele titluri: „Strada Republicii din Lyon”, „Sosirea trenului în gară”, „Ieșirea lucrătorilor din uzina Lumière”, „Stropitorul stropit” etc.

Primele spectacole, după cum era de așteptat, stîrneau interesul publicului nu atît prin subiectul filmelor (care de obicei era cu totul neînsemnat), cît prin noutatea tehnicii a „fotografiei vii”.

De atunci, a trecut vreo jumătate de veac. În acest timp, cinematograful a parcurs o cale pe care alte arte au străbătut-o abia în sute sau chiar mii de ani. În acest interval relativ scurt din istoria omenirii, cinematograful s-a transformat dintr-o atracție senzatională, într-una din cele mai importante și mai populare ramuri ale artelor.

CE ESTE STENOGRAFIA

Răspunzînd cererii tov. Maria Prodan, funcționară la O.C.L. București, publicăm materialul de mai jos.

Stenografia este o scriere prescurtată, fonetică (după auz), fără respectarea normelor ortografice, izvorîtă din necesitatea de a putea scrie tot atît de repede pe cît se vorbește.

Obșia stenografiei este străveche.

Din datele transmise de istoricografi, aflăm că, în Roma antică, Tirone, un sclav eliberat și de

secretar al celebrului orator Cicero, a conceput un alfabet stenografic, desigur primitiv, denumit „Notele Tironiene”. Cu ajutorul sistemului său stenografic, Tirone a putut nota și lăsa posterității discursurile cicero-niene.

Desigur că, față de sistemele stenografice de mai tîrziu, cel tironian apare defectuos și folosește, în mare parte, și abreviații convenționale, cum ar fi: PR pentru populus romanus; BF pentru bonum fatum; FF pentru fratres etc., etc.

Sisteme stenografice rudimentare au fost cunoscute și de

vechii greci (Placa de pe Acropole, 350 î.e.n.).

În decursul veacurilor, stenografia a evoluat și, în diferite țări, apar sisteme stenografice, de obicei specifice fiecărei limbi sau adaptate limbii respective, țînînd cont de criteriul că stenografia este o scriere fonetică, iar fiecare limbă are particularități fonetice deosebite.

Astfel se cunosc, în secolul al XVI-lea, în Anglia, stenografiile John Jewel, Thomas Gurney ș.a. În această perioadă, stenografiile englezi sînt îndeosebi specializate în a nota pledoariile proceselor „celebre”.

Un sistem englez de stenografie mai perfectiionat apare abia în secolul al XVIII-lea și se datorește lui Samuel Taylor.

În Franța, stenografi autorii ai unor sisteme proprii au fost Conen de Prepean, Prevost Delaunay, Demortier și, mai ales, Emile Duployé.

Emile Duployé (1833-1912), în colaborare cu fratele său, Gustave Duployé, a publicat un „Curs de stenografie”, în care expune un sistem propriu, mult perfectiionat față de sistemele premergătoare.

În Germania, un sistem stenografic mult folosit, a fost cel conceput de Franz Xaver Gabelsberger (1789-1849), autorul lui „Stenographisches Lesebuch”.

Stenografia limbii ruse are un istoric destul de bogat și cunoaște trei etape în dezvoltarea ei:

— pînă la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie;

— după Revoluție, pînă la stabilirea unui sistem unic de stenografie (E.G.S.S.);

— de la stabilirea sistemului unic de stenografie, pînă în prezent.

În secolele al XVI-lea și al XVII-lea au existat sisteme de prescurtare (simboluri, observații convenționale etc.), care nu s-au păstrat însă. Cam pe la sfîrșitul secolului al XVIII-lea

apare primul sistem stenografic rus, „Bistropis”, care s-a dovedit însă puțin practic. Abia în 1858, Ivanina concepe o metodă stenografică reușită.

Alte sisteme stenografice ruse au fost concepute de Ohlina, Torne, Gorogenev etc.

Dacă autoritățile țariste ignorau importanța stenografiei, Puterea Sovietică, recunoscînd-o, i-a acordat atenția meritată și tot sprijinul pentru a se putea crea un sistem unic și cît mai perfectiionat. Acest lucru s-a realizat în 1933, prin sistemul stenografic unificat Sokolova. În 1946 s-a reorganizat învățămîntul stenografic, acesta predîndu-se în școlii medii, institute pedagogice etc.

Cu ajutorul sistemului stenografic unificat sovietic — concretizat în manualul de Ghildebravt, Sadikova și Urjumova — se pot scrie pînă la 120 cuvînte pe minut.

În ce privește țara noastră, stenografia a luat naștere o dată cu introducerea alfabetului latin și se reducea la diferite abreviații convenționale (dr=drept, P=parlament etc.). Ea era pusă, cu precădere, în slujba dispunilor parlamentare ale partidelor „istorice” din secolul trecut.

Pe atunci s-a creat, în mod oficial, la noi, un serviciu tahigrafic (de la takus-eos=rapid și

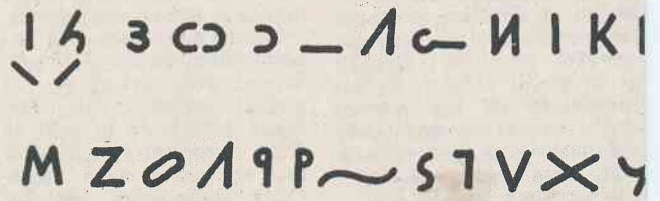
grafein=a scrie, în limba elină Tahigrafi mai de seamă au fost Eugeniu Stănescu, Petre Grădițeanu, Grigore Mano etc. Aceste sisteme tahigrafice a fost în destul de defectuos și notele trebuiau transcrise la fiecare 5 minute, tahigrafii schimbîndu-lă acest interval.

Folosirea stenografiei propriu-zise la noi în țară se datorează abia lui E. Winterhalder, un stenograf parlamentar, care, în 1861, a deschis și un curs de stenografiere în sala Academiei Sf. Sava. Un alt stenograf, care, de asemenea, a deschis un curs de stenografiere, a fost Boslanu.

Primul sistem stenografic propriu îl datorăm însă lui Hen Stahl. Dacă pînă la Stahl, stenografiile romîni n-au făcut decît adapteze sisteme străine (Gabelsberger sau Duployé), Hen Stahl are meritul incontestabil de a fi conceput un sistem original, specific limbii noastre și mult perfectiionat. Lucrul lui Stahl, editate între 1902 și 1926, au contribuit mult la răspîndirea stenografiei în țara noastră.

Astăzi, la noi, stenografia la mare dezvoltare. Ea se predă în diferite institute universitare și în unele școlii medii. S-a înființat de asemenea o școală specială de stenografie.

Notele tironiene.

DESPRE VITEZA LUMINII

Răspunzînd întrebării tovarășului Iacob Florea de la cooperativă „Munca organizată” din București, publicăm materialul de mai jos:

Viteza de propagare a luminii este atît de mare, încît în vîlă de toate zilele nici nu poate fi sesizată. Lumina pîrînd a se propaga instantaneu.

Totuși, oricît de repede s-ar propaga ea, îi trebuie un anumit timp pentru a străbate o anumită distanță. Dacă o lumină aprinsă la Moscova ar putea fi zărită la București, ea ar fi remarcată după a doua sută parte dintr-o secundă de la aprinderea ei.

Într-o secundă, un mobil circulînd cu viteza luminii, ar putea înconjura pămîntul de 7 ori și jumătate. Lumina pornită de la soare călătorește 8 minute și 20 de secunde pînă ajunge la pămînt; pînă la cea mai apropiată stea călătorește 4 ani și un sfert, iar pînă la cele mai

departate stele, cunoscute azi, ajunge de-abia după două miliarde de ani.

Cunoașterea exactă a vitezei luminii, cea mai mare viteză cunoscută în prezent și care pare că este o viteză limită, ce nu va putea fi cu nimic depășită, este de o mare importanță în tehnica și știința.

Primul care a măsurat această viteză a fost astronomul Roemer, acum 281 de ani, adică în 1675. El s-a folosit de eclipsa sateliților lui Jupiter, deci de o metodă astronomică. Iată, în linii mari, cum a procedat:

Se știe, în urma observațiilor, că Jo, cel mai apropiat satelit al lui Jupiter, intră în umbra acestuia la fiecare 42 de ore, 28 de minute și 36 de secunde. Se notează momentul primei intrări a lui Jo în umbra lui Jupiter, atunci cînd pămîntul se află în 1 (vezi schema). Pînă cînd pămîntul va ajunge în 2, adică după ceva mai mult de jumătate an, Jo va intra de 104 ori în umbra lui Jupiter.

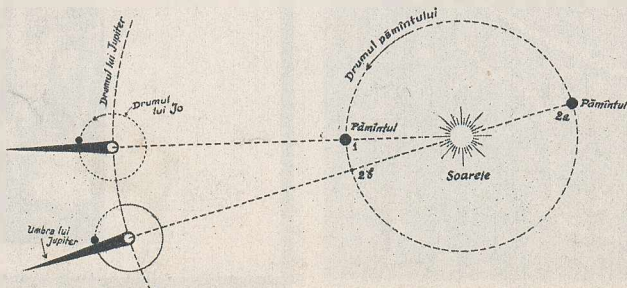
Cea de a 104-a intrare în umbră ar trebui să se producă exact după 42h28m36s, ori 104 adică după 184 de zile, 1 oră 34 de minute și 24 de secunde.

Totuși se observă că Jo intră în umbră cu 16 minute și 4 de secunde mai tîrziu, adică exact cu timpul necesar luminii pentru a străbate distanța 2b-2a, care este dublul distanței de la pămînt la soare. Știînd că distanța de la pămînt la soare este de 150.000.000 km, rămîne numai de a împărți dublul acestei distanțe, adică 300.000.000 km, la cele 1.000 de secunde (adică 16 minute și 40 de secunde) pe care le-a făcut lumina ca să străbată, pentru a afla viteza luminii. Rezultatul împărțirii este 300.000, adică 300.000 km/sec.

Desigur că în 1675, aparatul de observare astronomică nefiind destul de perfectiionate, rezultatele obținute de Roemer nu au fost absolut precise.

În afară de metodele astronomice, viteza luminii poate fi măsurată și prin alte metode, mai directe, folosindu-se un aparataj pur fizic. Una din aceste metode a fost întrebuintă de fizicianul francez Fizeau, în 1849.

Astăzi există metode electrice, mult mai precise însă mult mai complicate, pentru măsurarea vitezei luminii. S-a măsurat viteza luminii în vid, în aer, în apă și în alte medii transparente. Lumina se propagă în vid cu viteza de 299.776 km/sec. Viteza luminii în apă este numai 3/4 din aceea pe care o are în aer.

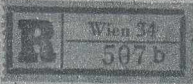

Scrisoare

din

Viena

de Susanne Wantoch

Anul 1956 a început la Viena sub semnul unor prounde neliniști ale populației, față de greutățile economice și mai mari. Speranțele care și le-au pus oamenii într-o îmbunătățire a țării lor materiale, nu s-au împlinit. Dimpotrivă. Preurile mărfurilor sînt în continuă creștere, în timp ce salariile bat pasul pe loc. De altă parte, după date oficiale, recent publicate, numărul șomerilor a crescut la 46.314 față de anul trecut, ajungînd la 200.238. Nemulțumirile oamenilor sînt în fața de această stare de lucruri au răbufnit în ultimele săptămîni printr-o serie de greve deosebit de combative. Așa a fost, de pildă, greva muncitorilor de tramvaie. Cu toate prezențele pe care partidul socialist de dreapta le-a înregistrat în rîndurile muncitorilor societății comunale de tramvaie, greva n-a putut fi zădărnicită și s-a încheiat cu succes. Solidaritatea muncitorilor care au demonstrat în fața clădirii primăriei din Viena a împiedicat sancționarea conducătorilor greviști. Au avut loc și alte greve — ca aceea a muncitorilor ospătari, de pildă — toate purtîndu-se sub semnul aceleiași admirabile unități de acțiune, care a adus, de altfel, greviștilor, izbînzi serioase.

Dar grijile pentru problemele lor de fiecare zi nu-i împiedică pe vienezii să vadă realitatea în marile probleme ale economiei țării. Edificatoare în acest sens este amploarea pe care a căpătat-o problema zăcămintelor de petrol din Austria. Se știe că, în perioada dintre cele două războaie — ca și în România — monopoluri engleze, americane și olandeze acaparaseră în exclusivitate drepturile de exploatare a zăcămintelor de petrol existente în țara noastră. În urma Anschluss-ului (1938), Germania a răscumpărat de la monopolistii occidentali aceste „drepturi”, începînd operațiunile de foraj. În urma înfrîngerii Germaniei hitleriste, în cel de-al doilea război mondial, terenurile petrolifere din Austria au revenit, ca bunuri germane, Uniunii Sovietice, care a făcut importante investiții, înzestrînd întreprinderile petrolifere din Austria cu utilajul cel mai modern. Pe aceste baze, producția de petrol austriac s-a ridicat la 2,5 milioane de tone anual. Este de înțeles de ce, la semnarea Tratatului de Stat cu Austria, poporul nostru s-a bucurat atîta pentru această bogăție sporită, redată patriei noastre. Numai că abia părăsiseră trupele sovietice teritoriul austriac, cînd agenții monopolurilor petrolifere americane și engleze și-au și întins mîinile lacome spre petrolul austriac. Recent, s-a aflat că s-a și încheiat o convenție secretă între guvernul austriac și puterile apusene, pentru trecerea în seama capitalului american și englez a exploatării întregii rețele de conducte și a rafinăriilor. Știrea a atras protestul vehement al celor mai largi pături ale popoului austriac, care consideră tranzacția aceasta, drept un adevărat act de trădare a intereselor naționale ale țării.

De altfel, neliniștea provocată în rîndurile austrieților de înrăutățirea situației economice a țării, este adîncită și de alte fapte petrecute pe plan politic. După puternica mișcare de protest împotriva reînnoțirii în Austria a prințului Starhemberg, fascist notoriu, căruia autoritățile i-au anulat, în chip scandalos, acuzația de înaltă trădare.

discutat pentru scenariul său considerat nefidel față de adevărata biografie a marelui muzician. De un mare succes s-a bucurat „săptămîna Mozart”, desfășurată la Salzburg, locul de naștere al compozitorului. Cu acest prilej s-a prezentat opera „Idomeneu”, cu soliști italieni. Tînărul violonist sovietic Igor Oistrach și-a dat și el valoroasa contribuție la strălucirea manifestărilor de la Salzburg, cucerind publicul austriac prin măiestria și finețea cu care a interpretat nemuritoarele melodii mozartiene.

Alte evenimente artistice din ultima vreme au dovedit interesul crescînd și receptivitatea publicului austriac față de arta și cultura țărilor din răsărit. În această ordine de idei trebuie semnalat succesul imens de care s-a bucurat prezentarea la Viena a filmului sovietic „Romeo și Julieta”, a cărui rulare a trebuit să fie prelungită de trei ori, pentru a satisface cerințele celor dornici să-l vizioneze. De un frumos succes s-a bucurat, de asemenea, săptămîna festivă a filmului cehoslovac de marionete, în cadrul căreia a fost prezentat și „Bravul soldat Svejk”, un scenariu de Trnka, după popularul roman al lui Jaroslav Hasek.

Aprecierile elogioase ale întregii prese și ale radioului pentru filmele sovietice și cehoslovace și, în general, primirea făcută de publicul vienez acestor manifestări artistice arată, o dată mai mult, ce valoare are pentru bunele relații dintre popoare, cunoașterea contribuției fiecărui popor la tezaurul culturii mondiale.

După succesul renumit la Salzburg, violonistul sovietic Igor Oistrach împarte autografe.

Greviștii de la societatea de tramvaie, manifestînd în fața clădirii primăriei din Viena.

S-au scumpit săpunul, carnea, cartofii, cărbunii... Femeile din Viena protestează împotriva creșterii prețurilor.

Modele noi

Vă prezentăm câteva creații ale atelierelor de comandă „Arta model”, din str. 30 Decembrie nr. 66.

- 1). Rochie din stofă subțire, cu garnitură — la guler, mâneci și buzunare — din jersey, tricotat din firul stofei.
- 2). Rochie neagră, în două piese, cu fusta în pliseuri mărunte. Bluza e garnisită cu o eșarfă din tafta, care se innoadă într-o parte, cu o fundă mare.
- 3). Rochie tinerească de după-amiază, cu talia lungită și fusta în cute, foarte bogată. Corsajul este garnisit cu o bandă tighelită (din același material cu rochia), care se innoadă în față cu o fundă.
- 4). Robe-manteau din stofă plină, cu mîneacă chimono lungă și guler rotund foarte bogat. Din cuta de pe sold se formează buzunarul. Cordonul și nasturii sînt făcuți din piele.

TEATRU ȘI MUZICĂ

ORIZONTAL: 1) Compozitor din R.P.R. — Dans. 2) Personaj din „Nunta lui Krecinski” — Personaj din „Căruța cu paiațe” de Mircea Ștefănescu. 3) Diminutiv feminin — Personaj din „Liceenii” de Trenev. 4) Lutețiu — Personaj din „Ana Lugojana” de Filaret Barbu. 5) Piesă de Alexei Arbuzov. 6) Personaj din „Visul unei nopți de vară” de Shakespeare — Bisa! 7) Cunoscut compozitor de muzică ușoară din R.P.R. — Regizor și compozitor din R.P.R. 8) Joacă... dar numai la nuntă — Muzică, pictura, teatrul etc. 9) Animal rebusist — Celebră operă de Bizet. 10) Partea care nu înțeapă a acului. 11) Cei din față — Personaj din „Tănase Scatiu”.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1		A	E				J	O	C
2		A	N	A				D	
3	D	N	I					J	
4	L	V						L	
5			A						
6			R						
7			T						
8			A						
9	S				H				
10	E				L				
11	A	S	I		T				

VERTICAL: 1) Stea pomenită în piesa „Steaua fără nume” de Mișail Sebastian — Ofițer de poliție în treut. 2) Personaj din „Furtuni de primăvară” de Nicolae Tăutu — Personaj din „Mielul turbat” de Aurel Baranga. 3) „...de pribegie” piesă de Arbuzov — Teatru și muzică în cazul de față — Notă muzicală. 4) Pronume — Personaj din „Dragoste în zori de zi” de

Iaroslav Galan. 5) Celebră operă muzicală de Massenet — Voce de cor. 6) Așa cum este comedia lui Dante (masc.) — Compoziții vocale cu caracter liric dramatic. 7) Compozitoare din R.P.R. — Conacul lui Dinu Păturică. 8) Pastă de dinți — Din ele se com pune o piesă de teatru. 9) Localitate în R.P.Ungară — Piesă de Afinoghenov.

DEZLEGAREA JOCULUI „CIRCULAȚIE” APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Oprise — H — Vitază. 2) Ip — Er — Semnaliza — Is — Sl. 3) Trece — Ca — R — Ab — Acesta. 4) Bine — Ocol — T — Roșu — Circ. 5) Mu — Stau — Fac — Ruta — Ri. 6) L — Motor — Ar — Ad — Norme — T. 7) Ora — I — Biciete — C — Nag. 8) Curb — Motociclete — Sens. 9) Oai — Rac — Narat — Isc — Ia. 10) Sar — Mut — C — Ais — Nod. 11) Evitat — Tuș — Regul. 12) Frinat — Talon — Turism. 13) Tap — R — Semator — S — Car. 14) Respect — Ate — Ostenit. 15) C — Nor — I — Unire — E — Cep — R. 16) Ești — Afîn — E — Lame — Albe. 17) Ați — Permis — Carnet — Ira. 18) Sonda — Accidente — Ornat. 19) Pantă — Virat.

VERTICAL: 1) Itb — Loco — T — Ceas. 2) Oprim — Rug — Far — Stop. 3) P — Enumăr — Serpentină. 4) Rece — O — Bravi — Soi — Dn. 5) Ire — Ști — Arin — Pr — Pat. 6) R — Moto — Mc — Tare — Ae — A. 7) Es — Carbo — Mat — Cifra. 8) Ecou — It — Ut — St — Imc. 9) Mal — Acont — Te — Unic. 10) N — Frică — Taman — Si. 11) Hartă — Circulație — D. 12) L — Calcă — Șofer — Ce. 13) Iar — Deltă — No — Elan. 14) Zbor — Te — Ir — Ro — Art. 15) Va — Sunet — Set — Semne. 16) I — Auto — Ei — Gust — Ee — V. 17) Tic — Arc — Șnur — Ec — Toi. 18) Eșec — M — Școli — Nea — Rr. 19) Z — Sirene — Disciplină. 20) Aștri — Ani — Mat — Braț. 21) Lac — Tisa — R — Beat.

Care e explicația?

În Lună corpurile sînt de șase ori mai ușoare decît pe Pămînt, datorită faptului că puterea gravitației este acolo de șase ori mai mică decît la noi. Să presupunem că, pe suprafața unui lac din Lună, plutește un vapor. Dacă ar pluti pe un lac cu apă dulce de pe suprafața Pămîntului, el ar intra în apă la o adîncime de 5,5 metri. La ce adîncime ar intra în apă acest vapor, dacă ar pluti pe suprafața unui lac imaginat de noi în Lună?

După ce vom rezolva această problemă, să mai dezlegăm una: unde se înecă mai repede un om care nu știe să înoate: într-un lac de pe Pămînt, sau într-un lac imaginat în Lună?

Răspuns: În Lună, vaporul va avea o greutate de șase ori mai mică. Aceasta nu înseamnă însă cîtugi de puțin că se va scufunda în lacul din Lună la o adîncime mai mică decît pe Pămînt. Nu trebuie să uităm că, la rîndul ei, greutatea apei de acolo este de șase ori mai mică decît pe Pămînt. În consecință, adîncimea la care va pluti vaporul în Lună va fi exact aceeași ca și pe Pămînt. La fel de neschimbată va fi și situația înotătorului. Greutatea corpului său se micșorează în aceeași proporție ca și greutatea apei pe care o dislocuește. Astfel sînd lucrurile, credem că sîntei de acord că omul care s-ar scâlta într-un lac din Lună ar trebui

să știe să înoate tot atît de bine ca și cînd s-ar scâlta într-un lac de pe Pămînt, căci șansele sale de a se îneca ar fi aceleași...

★

De ce nu este oare posibil să se întrebuițeze electromagneții pentru ridicarea unor bare metalice incinse?

Răspuns: Pentru că fierul încalzit la o temperatură de 800°C, nu mai poate fi magnetizat.

★

Cîți poli are Pămîntul?

Răspuns: În regiunile polare, deosebim cinci poli. În ce privește hemisfera nordică, ei sînt: Polul Nord geografic, Polul Nord magnetic (la 69° 18' latitudine nordică și 90° 27' longitudine apăsăeană), polul frigidului (în R.S.S. Iakutia, unde s-a înregistrat cea mai joasă temperatură medie anuală și lunară), polul neexplorat (continentul complet necunoscut de după Polul Nord) și polul furtunilor (la mijlocul Groenlandei).

În hemisfera sudică, polul frigidului, polul neexplorat și polul furtunilor coincid aproximativ cu Polul Sud geografic; mai Polul Sud magnetic se află la o distanță mai mare de acesta (la 72° 55' latitudine sudică și 154° longitudine răsăriteană).

REDAȚIA : BUCUREȘTI Casa Poștală 7

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

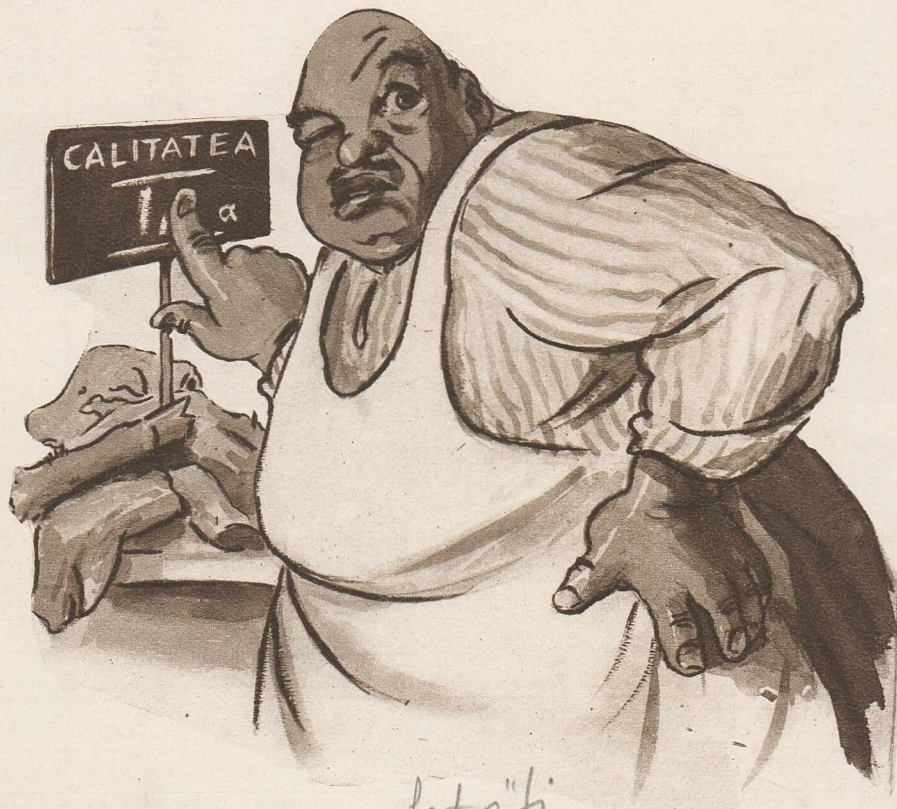
PREȚUL ABONAMENTELOR

3 luni : 9 lei
6 luni : 18 lei
un an : 36 lei

Umor

Mai sînt și dintr-ăștia...

Unii vînzători de la O.C.I. Carne obișnuiesc să înșele consumatorii, vînzîndu-le carne de categoria a II-a drept carne de categoria I și „specialități”.

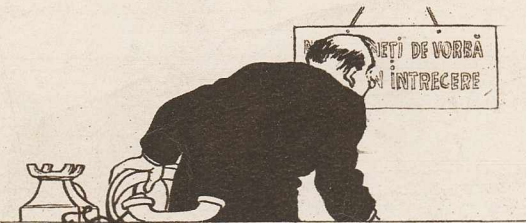
Porc calitate I!

Peto'fi

desen de ARNO

- Tu ești, Mimi? Iartă-mă, te rog, o clipă...

.....

- Așa, dragă, acum putem vorbi în pace...

desen de Rik AUERBACH

*La lupșă
sunt lupșă
pe cerul*

Critică

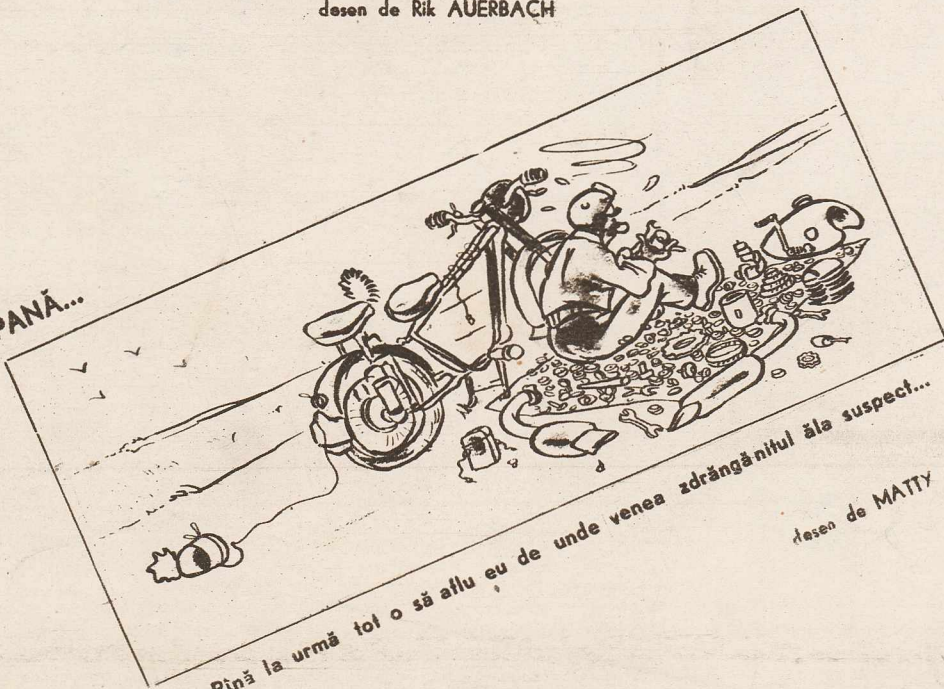

Autocritică

desen de A. POCH

PANĂ...

- Pînă la urmă tot o să aflu eu de unde venea adrăngănitul ăla suspect...

desen de MATTY

FLACARA

Nr. 4 (77) — 15 februarie 1956

Prozor 1,50 lei